

ชุด TK ชวนอ่าน

ชวนเด็กไทย ให้เป็นนักอ่าน ๒

ไทย สุพรรณิ วรากร

คู่มือส่งเสริมการอ่านสำหรับเด็กชนบทด้วยวิธี
พร้อมตัวอย่างกิจกรรม โฉมใหม่ ครอบคลุมใช้ได้ทันที

ชวนเด็กไทยให้เป็นนักอ่าน (๓)

TK
park
อุทยานการเรียนรู้

หนังสือ ชุด TK ขวนอ่าน
ชวนเด็กไทยให้เป็นนักอ่าน (๒)

ผู้เขียน สุพรรณิ วราทร

พิมพ์ครั้งแรก กรกฎาคม ๒๕๕๐ จำนวน ๓,๐๐๐ เล่ม

ข้อมูลทางบรรณานุกรม

สุพรรณิ วราทร.

ชวนเด็กไทยให้เป็นนักอ่าน (๒) กรุงเทพฯ : สำนักงานอุทยานการเรียนรู้,
๒๕๕๐.

๑๖๘ หน้า

๑. การส่งเสริมการอ่าน ๒. หนังสือและการอ่าน. I. ชื่อเรื่อง

๐๒๘

ISBN ๙๗๘-๙๗๕-๘๒๘๕-๒๘-๖

จัดทำโดย

สำนักงานอุทยานการเรียนรู้

สังกัดสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)

๙๙๙/๙ อาคารสำนักงานเซ็นทรัลเวิลด์ ชั้น ๑๗ ถนนพระราม ๑

แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๓๐

โทรศัพท์ ๐-๒๒๖๕-๕๕๖๓-๖๕ โทรสาร ๐-๒๒๖๕-๕๕๖๖

ส่วนบริการ อาคารเซ็นทรัลเวิลด์ ชั้น ๘ Dozzle Zone

โทรศัพท์ ๐-๒๒๕๗-๔๓๐๐ โทรสาร ๐-๒๒๕๗-๔๓๐๐ ต่อ ๑๒๕

พิมพ์ที่

โรงพิมพ์เดือนตุลา โทรศัพท์ ๐-๒๙๙๖-๗๓๙๒-๔ โทรสาร ๐-๒๙๙๖-๖๓๙๕

จัดจำหน่าย

บริษัท ซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด (มหาชน)

๑๘๕๘/๘๗-๙๐ ชั้น ๑๙ อาคารเนชั่นทาวเวอร์ ถนนบางนา-ตราด

แขวงบางนา เขตบางนา กรุงเทพฯ ๑๐๒๖๐

โทรศัพท์ ๐-๒๗๓๙-๘๐๐๐ โทรสาร ๐-๒๗๓๙-๘๐๐๙

ปก/รูปเล่ม วัฒนสินธุ์ สุวรรตนานนท์

พิสูจน์อักษร พัชรินทร์ บุรณะกร

ราคา ๑๕๐ บาท

คำนำ

คำถามว่าทำไมเด็กไทยไม่อ่านหรืออ่านหนังสือน้อย มักเป็นคำถามคาใจผู้ใหญ่หลายคน โดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในแวดวงการศึกษา คำตอบนั้นมีมากมายหลายเหตุผล และแทบจะทุกเหตุผลได้ผ่านการระดมความคิดแสวงหาแนวทางแก้ไขพร้อมทั้งทดลองปฏิบัติมาแล้ว แต่กระนั้นสถานการณ์การอ่านของเด็กและเยาวชนก็ยังไม่ดีขึ้นนัก

เป็นไปได้ว่าแนวทางเหล่านั้นคงมิได้ล้มเหลวทั้งหมด เพราะการส่งเสริมการอ่านเป็นกระบวนการที่ต้องใช้เวลาต่อเนื่องยาวนาน ต้องใส่ใจเอาใจจริงเอ้าใจกับการติดตามประเมินผล และต้องปรับตัวอย่างรู้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงภาวะแวดล้อมของสังคมและโลก การสรุปบทเรียน ถอดองค์ความรู้ การสร้างความรู้ใหม่ และการเผยแพร่ถ่ายทอดความรู้แก่ผู้เกี่ยวข้อง เป็นสิ่งที่ต้องดำเนินการไปพร้อมกับการส่งเสริมการอ่านกับกลุ่มเป้าหมาย

สำนักงานอุทยานการเรียนรู้จัดพิมพ์หนังสือชุด TK ขวนอ่านนี้ขึ้น เพื่อส่งต่อความรู้จากงานวิจัยและการอบรมซึ่งเกิดขึ้นตามกิจกรรมที่ดำเนินการแล้วเสร็จในปี พ.ศ.๒๕๔๙ โดยหวังว่าจะช่วยเพิ่มพูนแนวคิดประสบการณ์และวิธีการในลักษณะของคู่มือกิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้กับคุณ บรรณารักษ์

แม่ผู้ปกครอง ซึ่งถือเป็นด้านหน้าของกระบวนการส่งเสริมนิสัยรัก
การอ่านในกลุ่มเด็กและเยาวชนไทย

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเนื้อหาสาระของหนังสือชุดนี้จะช่วยเปิดพรมแดน
ความรู้ ทั้งในเชิงแนวความคิดและเทคนิควิธีการให้กับผู้อ่านทุกท่าน อีกทั้ง
สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเป็นรูปธรรม

สำนักงานอุทยานการเรียนรู้

คำนำพู่เขียน

การอ่านมีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาทรัพยากรบุคคล โดยเฉพาะในวัยเยาว์ซึ่งกำลังมีพัฒนาการในด้านต่างๆ เยาวชนก่อนวัยรุ่นเป็นกลุ่มที่มีความเปลี่ยนแปลงจากวัยเด็กสู่วัยรุ่น มีความสนใจในขอบเขตกว้าง ต้องการเรียนรู้และแสวงหาประสบการณ์ใหม่ซึ่งจะเป็นพื้นฐานชีวิตในอนาคต การอ่านเป็นกิจกรรมที่สามารถสนองตอบความสนใจและความต้องการของเยาวชนก่อนวัยรุ่นได้เป็นอย่างดี แต่เนื่องจากการอ่านยังไม่เป็นกิจกรรมในชีวิตประจำวันของคนไทยในปัจจุบันโดยเฉพาะเด็กและเยาวชนซึ่งมีกิจกรรมอื่นๆ มากมายที่ดึงความสนใจไปจากการอ่าน การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านจึงเป็นสิ่งเหมาะสมและจำเป็น สำนักงานอุทยานการเรียนรู้จึงได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการวิจัยเกี่ยวกับกิจกรรมส่งเสริมการอ่านสำหรับเด็กและเยาวชนขึ้น

หนังสือ “ชวนเด็กไทยให้เป็นนักอ่าน (๒)” เรียบเรียงขึ้นจากข้อมูลการปริทัศน์วรรณกรรมงานวิจัยเรื่อง “กิจกรรมส่งเสริมการอ่านสำหรับเยาวชนก่อนวัยรุ่น” ซึ่งได้ทำการวิจัยร่วมกับผู้ช่วยศาสตราจารย์ชลธิชา สุทธินิรันดร์กุล เนื้อหาของหนังสือคู่มือนี้นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบและวิธีดำเนินการกิจกรรมส่งเสริมการอ่านสำหรับเยาวชนก่อนวัยรุ่นทั้งของไทยและต่างประเทศรวมกว่า ๕๐ กิจกรรม ข้อมูลเหล่านี้ได้ค้นคว้าและรวบรวมจากหนังสือ งานวิจัย เอกสารและเว็บไซต์ต่างๆ รวมทั้งการสังเกตการณ์และสัมภาษณ์บุคลากรผู้รับผิดชอบการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโรงเรียนและห้องสมุดประชาชน ในการนำเสนอเนื้อหาได้จำแนกออกเป็น ๖ บท ตามลักษณะของทักษะที่ใช้ใน

การร่วมกิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมที่ใช้ทักษะการฟัง กิจกรรมที่ใช้ทักษะการดู กิจกรรมที่ใช้ทักษะการฟังและการดู กิจกรรมที่ใช้ทักษะการเขียน กิจกรรมแข่งขัน/ประกวดและกิจกรรมที่จัดเป็นโครงการ และได้จัดทำภาพประกอบกิจกรรมต่างๆ อีกจำนวนกว่า ๘๐ ภาพ

การจัดทำคู่มือกิจกรรมส่งเสริมการอ่านสำหรับเยาวชนก่อนวัยรุ่น สำเร็จลงได้ด้วยการสนับสนุนของสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ และความร่วมมืออย่างดียิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ชลธิชา สุทธิจันทร์กุล ในการจัดทำต้นฉบับและภาพประกอบ จึงขอขอบคุณมา ณ ที่นี้ และหวังว่าคู่มือกิจกรรมส่งเสริมการอ่านนี้จะสามารถเป็นแนวทางสำหรับผู้จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านแก่เยาวชนก่อนวัยรุ่น ในการดำเนินการและพัฒนากิจกรรมให้น่าสนใจและสอดคล้องกับความต้องการของเยาวชนก่อนวัยรุ่นได้

รองศาสตราจารย์สุพรรณณี วราทร

สารบัญ

คำนำ	๓
คำนำผู้เขียน	๕
บทนำ	๑๑
บทที่ ๑ กิจกรรมที่ใช้ทักษะการฟัง	๒๑
๑ กิจกรรมการพูด	๒๓
๑.๑ การพูดหัวข้อทั่วไป	๒๕
๑.๒ การพูดหัวข้อเกี่ยวกับหนังสือ	๒๘
• การสนทนาเรื่องหนังสือ	๒๙
• การอภิปรายหนังสือ	๓๔
๒ กิจกรรมการอ่านให้ฟัง	๔๐
๒.๑ การอ่านโดยผู้ฟังไม่มีส่วนร่วมอ่าน	๔๐
• นับถอยหลังหนังสือในดวงใจ	๔๒
๒.๒ การอ่านให้ฟังโดยผู้ฟังมีส่วนร่วม	๔๓
• การอ่านสลับ	๔๓
• การอ่านประสานเสียง	๔๓
• การอ่านสะท้อนเสียง	๔๓
• การอ่านสมทบ	๔๔
• ข้อเขียนทรงพลัง	๔๔
• หนังสือคืออาหาร	๔๖
• ลูกโซ่หนังสือ	๔๖

๓. กิจกรรมการอ่านกวีนิพนธ์	๔๗
● การอ่านกวีนิพนธ์นานาชาติ	๔๙
● เรียงร้อยถ้อยกวี	๕๐
๔. กิจกรรมเล่านิทาน	๕๑
บทที่ ๒ กิจกรรมที่ใช้ทักษะการดู	๕๕
๑. การจัดแสดงหนังสือ	๕๗
๑.๑ การจัดแสดงหนังสือบนชั้นหนังสือ	๕๘
๑.๒ การจัดแสดงหนังสือนอกชั้นหนังสือ	๖๐
๒. การจัดนิทรรศการหนังสือ	๖๖
● การจัดนิทรรศการหนังสือบนแผ่นป้าย	๖๙
● การตกแต่งเพื่อส่งเสริมการอ่าน	๗๐
● พาเหรดหนังสือ	๗๑
บทที่ ๓ กิจกรรมที่ใช้ทักษะการฟังและการดู	๗๓
๑. กิจกรรมสื่อโสตทัศน์	๗๕
๑.๑ การฉายภาพยนตร์ส่งเสริมการอ่าน	๗๖
๒. กิจกรรมการแสดง	๘๒
๒.๑ การแสดงละคร	๘๓
● ละครนักร้อง	๘๕
๒.๒ การขับร้องและบรรเลงดนตรี	๘๕
๓. กิจกรรมการสร้างสรรค์	๘๗
● นักร้องแบบรางวัลหนังสือ	๘๗
● แพ้ชนะนักร้อง	๘๘

บทที่ ๔ กิจกรรมที่ใช้ทักษะการเขียน	๘๙
๑. การเขียนสรุป	๙๑
● ตันบรรณพุกฤษ์	๙๒
๒. การเขียนแสดงความคิดเห็น	๙๓
● ขึ้นส่วนหนังสือ	๙๓
● ขวนน้องอ่านหนังสือ	๙๕
● หนังสือยอดนิยม	๙๖
● เรื่องนี้ น่าอ่าน	๙๗
๓. การเขียนเชิงพรรณนาและการวาดภาพเชิงสร้างสรรค์	๙๙
● ยุวศิลปิน	๙๙
● หนังสือพิมพ์เสมือน	๑๐๑
บทที่ ๕ กิจกรรมแข่งขัน/ประกวด	๑๐๗
๑. กิจกรรมแข่งขัน / ประกวดรายบุคคล	๑๑๐
● ภาษิตินิทัศน์	๑๑๐
● หนังสือเล่มโปรด	๑๑๓
● ยอดนักอ่าน	๑๑๘
● นักอ่านพันธุ์แท้	๑๑๘
๒. กิจกรรมแข่งขัน / ประกวดเป็นกลุ่ม	๑๒๐
● วรรณคดีที่มีที่มา	๑๒๑
● เพลงชวนอ่าน	๑๒๒

บทที่ ๖ กิจกรรมที่จัดเป็นโครงการ	๑๒๕
๑. กิจกรรมโครงการส่งเสริมการอ่านระยะสั้น	๑๒๗
● ค่ายเยาวชนรักการอ่าน	๑๒๘
● แข่งกันอ่านในฤดูร้อน	๑๓๒
● อ่านให้คุ้ม	๑๓๓
● วันอ่านหนังสือ	๑๓๔
● สัปดาห์ห้องสมุด / สัปดาห์หนังสือ	๑๓๕
๒. กิจกรรมโครงการส่งเสริมการอ่านระยะยาว	๑๓๘
● คัดหมายอ่าน	๑๓๘
● รู้จักนักเขียน	๑๔๐
● หนังสือต้องห้าม	๑๔๓
● หนังสือที่อยู่รอด	๑๔๕
● อ่านหนังสือเด่น	๑๔๙
● หนังสือสัญจร	๑๕๒
● หยุดเพื่ออ่าน	๑๕๔
๓. โครงการชมรมส่งเสริมการอ่าน	๑๕๘
● ชมรม/สโมสรนักอ่าน	๑๕๘
● ชมรมห้องสมุด	๑๕๙
● สรุปร	๑๖๐
บรรณานุกรม	๑๖๓

park
อุทยานการเรียนรู้

บทนำ

การอ่านทำให้มีความสุข มีความหวัง
และสนองความอยากรู้ อยากรู้อื่น
อันเป็นธรรมชาติของมนุษย์โดยทั่วไป

park
อุทยานการเรียนรู้

บทนำ

การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ทุกช่วงวัยเพราะทำให้รู้ข่าวสาร ข้อมูล และสามารถติดตามความก้าวหน้าทางวิทยาการต่างๆ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในยุคข้อมูลข่าวสารเช่นในปัจจุบัน การอ่านทำให้มีความสุข มีความหวัง และสนองความอยากรู้อยากเห็น อันเป็นธรรมชาติของมนุษย์โดยทั่วไป นอกจากนี้ การอ่านยังเป็นวิธีการที่สำคัญและสะดวก ในการพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ เช่น ด้านการศึกษา อาชีพ และคุณภาพชีวิต เป็นต้น อย่างไรก็ตามในประเทศไทยการอ่านยังไม่เป็นกิจกรรมในชีวิตประจำวันของคนส่วนใหญ่ การส่งเสริมการอ่านจึงเป็นงานสำคัญอย่างหนึ่งซึ่งทุกฝ่ายทั้งภาครัฐและภาคเอกชนต้องดำเนินการโดยเฉพาะการส่งเสริมการอ่านตั้งแต่ยังเยาว์วัย

สำหรับเยาวชนก่อนวัยรุ่นซึ่งเป็นผู้ที่มีอายุระหว่าง ๑๒ - ๑๔ ปี เป็นช่วงวัยคาบเกี่ยวระหว่างเด็กโตกับวัยรุ่น จึงเรียกว่าวัยก่อนวัยรุ่น (Pre-teenager) หรือวัยรุ่นตอนต้น (Adolescence) หากอยู่ในวัยเรียนจะเป็นผู้ศึกษาในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จนถึงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เยาวชนในวัยนี้จึงมีความสามารถในการอ่านด้วยตนเองได้ดี และมีความกระตือรือร้นในการรับรู้ และเรียนรู้สิ่งต่างๆ แต่ยังมีความรู้และประสบการณ์ในชีวิตและการอ่านไม่มาก

นัก การส่งเสริมการอ่านจึงมีความจำเป็นและเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง การส่งเสริมการอ่านแก่เยาวชนดำเนินการได้หลายวิธี เริ่มตั้งแต่การสร้างบรรยากาศการอ่านในครอบครัว โดยการจัดหาหนังสือให้เด็กเข้าถึงได้ง่าย และอ่านหนังสือเป็นแบบอย่างแก่เด็ก โรงเรียนก็มีบทบาทสำคัญโดยเป็นแหล่งจัดหา จัดบริการ และจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน นอกจากนี้หน่วยงานอื่นๆ ในสังคมก็สามารถมีบทบาทในการส่งเสริมการอ่านได้เช่นเดียวกันนี้

เยาวชนก่อนวัยรุ่นที่สนใจการอ่านและมีความสามารถในการอ่าน จะสามารถอ่านอย่างวิเคราะห์วิจารณ์และแสดงความคิดเห็นต่อสิ่งที่อ่านได้ เข้าใจเรื่องเชิงนามธรรมและเรื่องที่ซับซ้อน นอกจากนี้หนังสือแล้วยังเริ่มสนใจอ่านวารสารและหนังสือพิมพ์ ลักษณะหนังสือที่เหมาะสมกับเยาวชนก่อนวัยรุ่นคือหนังสือที่มีวิธีนำเสนอกระชับ หรือแปลกใหม่ สำนวนภาษาไม่ยาก มีอารมณ์ขัน ตัวละครเอกมีวัยใกล้เคียงหรือวัยเดียวกันกับเยาวชนก่อนวัยรุ่น ในด้านรูปเล่มต้องกะทัดรัด ปกมีสีสันสะดุดตา และมีภาพประกอบบ้าง

ในด้านเนื้อเรื่องเยาวชนก่อนวัยรุ่นมักมีแนวเรื่องที่ชอบและนักเขียนที่ชื่นชอบ เยาวชนทั้งชายและหญิงสนใจเรื่องผจญภัย เรื่องสัตว์ และเรื่องตลก แต่มีเนื้อเรื่องที่สนใจมากแตกต่างกันบ้าง กล่าวคือ เยาวชนก่อนวัยรุ่นชายมักชอบเรื่องความรู้ งานอดิเรก สิ่งประดิษฐ์ กีฬา วีรบุรุษ และเรื่องลึกลับ ส่วนหญิงมักสนใจบันเทิงคดี โดยเฉพาะแนวเกี่ยวกับครอบครัว เพื่อน และความรัก

ความสนใจด้านการอ่านของเยาวชนก่อนวัยรุ่นอาจมีความเปลี่ยนแปลงตามอายุดังนี้

อายุ ๑๒ ปี - เยาวชนก่อนวัยรุ่นชายชอบอ่านหนังสือเกี่ยวกับเรื่องลึกลับ การผจญภัย วีรบุรุษ ชีวประวัติ บุคคล ประวัติศาสตร์ หญิงส่วนมากชอบเรื่อง

เกี่ยวกับชีวิตครอบครัว โรงเรียน และเรื่องความรัก บางคนอาจเริ่มอ่านนวนิยาย สำหรับผู้ใหญ่ และเรื่องเกี่ยวกับอาชีพ

อายุ ๑๓ ปี - เยาวชนก่อนวัยรุ่นทั้งชายและหญิงยังคงชอบเรื่องการผจญภัย โดยเฉพาะในดินแดนแปลกใหม่ นอกจากนี้ชายยังชอบเรื่องสิ่งประดิษฐ์และงานอดิเรก หญิงยังคงชอบอ่าน นวนิยาย บางคนอาจชอบอ่านบทร้อยกรอง ไม่ชอบเรื่องวิชาการมากนัก

อายุ ๑๔ ปี - เยาวชนก่อนวัยรุ่นทั้งชายและหญิงยังคงชอบอ่านนวนิยาย และวารสาร ชายจะเลือกอ่านนวนิยายและนิตยสารที่มีเรื่องในแนวที่ชอบ เช่น ชีวิตประวัติและงานอดิเรกต่างๆ ส่วนหญิงชอบอ่านนวนิยายผู้ใหญ่มากขึ้น ชอบเรื่องรักสะเทือนอารมณ์และเรื่องจินตนาการ บางคนอาจสนใจเรื่องเกี่ยวกับอาชีพ

อนึ่ง เยาวชนก่อนวัยรุ่นมีกิจกรรมและความสนใจหลากหลาย ประกอบกับปัจจุบันมีสื่อประเภทต่างๆ ที่น่าสนใจและตรงกับความสนใจของเยาวชนมาก เยาวชนจึงให้ความสนใจกับเหล่านี้มากและลดความสนใจการอ่านหนังสือลง แต่เนื่องจากการอ่านเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งดังกล่าวแล้ว และจำเป็นต่อการพัฒนาตนเองของเยาวชน จึงต้องมีกรดำเนินการให้เยาวชนได้อ่านและเข้าถึงสื่อการอ่านได้ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การจัดโอกาสเพื่อการอ่าน การสร้างบรรยากาศการอ่าน และการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน หมายถึงการกระทำเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายสนใจการอ่าน เห็นความสำคัญ และความจำเป็นของการอ่าน และอ่านจนเป็นนิสัย

เหตุที่ต้องจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เนื่องจากการอ่านเป็นทักษะที่ต้องศึกษา และฝึกฝน เมื่อว่างเว้นไปก็อาจจะลืมเลือนจนเสียทักษะที่เคยมี เป็นผลให้ขาดโอกาสที่จะได้รับประโยชน์จากการอ่าน กิจกรรมส่งเสริมการอ่านทำให้สามารถรักษาความสนใจในการอ่านให้ต่อเนื่อง หรือกระตุ้นให้เกิดความสนใจในการอ่านเพิ่มขึ้นอันจะทำให้ผู้อ่านได้รับประโยชน์นานาประการจากการอ่าน กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ดีควรก่อให้เกิดความเร้าใจ จูงใจ กระตุ้น หรือแนะนำให้อยากรู้อยากเห็นเรื่องราวในหนังสือ จุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านโดยทั่วไปมี ดังนี้

๑. สร้างบรรยากาศที่จูงใจในการอ่าน
๒. ชี้ให้เห็นความสำคัญและความจำเป็นของการอ่าน
๓. กระตุ้นหรือเร้าให้เกิดความอยากรู้อยากอ่านหนังสือ โดยเฉพาะหนังสือที่มีคุณภาพ
๔. แนะนำชักชวนให้เกิดความพยายามที่จะอ่านให้แตกฉานเกิดความเข้าใจในเรื่องต่างๆ และสามารถนำความรู้จากการอ่านไปใช้ประโยชน์
๕. ส่งเสริมให้มีการอ่านอย่างต่อเนื่องจนเป็นนิสัย

ประโยชน์ของกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านแก่เด็กและเยาวชน จะทำให้กลุ่มเป้าหมายได้รับประโยชน์ทั้งทางตรงในการสร้างนิสัยรักการอ่าน และพัฒนาทักษะการอ่าน และประโยชน์ทางอ้อมในการพัฒนาบุคลิกภาพและความสามารถอื่นๆ ดังนี้

๑. ช่วยจูงใจและสร้างความสนใจต่อหนังสือและการอ่าน
๒. ช่วยฝึกทักษะทางภาษาและทบทวนเนื้อหาวิชาต่างๆ
๓. ช่วยพัฒนาความคิด
๔. ช่วยส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน
๕. ช่วยพัฒนาเจตคติที่ดีต่อการอ่าน เพราะเมื่อกลุ่มเป้าหมายได้รับประสบการณ์ หรือกิจกรรมที่พึงพอใจเกี่ยวกับการอ่าน รู้จักวิธีอ่าน และได้เห็นหนังสือหลากหลาย ย่อมเกิดความรู้สึกและมีการแสดงออกที่ดีต่อการอ่าน
๖. ฝึกความรับผิดชอบและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์
๗. ให้ความเพลิดเพลินและผ่อนคลายความเครียด
๘. ส่งเสริมให้เกิดความสามัคคี เอื้อเฟื้อช่วยเหลือกัน

การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้ประสบความสำเร็จต้องคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ วัยและความสนใจของกลุ่มเป้าหมาย งบประมาณ บุคลากร ลักษณะของกิจกรรม เวลา สถานที่ และขั้นตอนในการจัดกิจกรรม เช่น การจัดกิจกรรมในโรงเรียนอาจเริ่มจากกิจกรรมการเข้าค่ายการอ่าน เพื่อให้เด็กเกิดความสนใจ ตระหนักในความสำคัญของการอ่าน รู้วิธีการอ่าน และการจัดบันทึกการอ่านก่อน ต่อจากนั้นจึงจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในรูปแบบที่ตรงกับความสนใจของเยาวชนเป้าหมายในช่วงเวลาและสถานที่ที่เหมาะสม และในทุกกิจกรรมควรมีการสนทนา วิเคราะห์ หรืออภิปรายเกี่ยวกับหนังสือหรือเรื่องที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้กิจกรรมส่งเสริมการอ่านนั้นมีความหมายและเกิดประโยชน์ยิ่งขึ้น

ประเภทของกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านมีหลายรูปแบบ การจัดประเภทของกิจกรรมส่งเสริมการอ่านมีหลายวิธี วิธีหนึ่งที่พบบ่อย คือ การจัดกลุ่มตามลักษณะกิจกรรมที่ดึงดูดความสนใจโดยทางประสาทสัมผัสอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกัน ดังนี้

กิจกรรมเข้าไต่ประสาท หมายถึงกิจกรรมที่ใช้เสียงและคำพูดเป็นหลัก ผู้ร่วมกิจกรรมใช้ทักษะการฟัง ตัวอย่างกิจกรรมประเภทนี้ ได้แก่ การเล่านิทาน การเล่าเรื่องจากหนังสือ การอ่านหนังสือให้ฟัง การแนะนำหนังสือด้วยปากเปล่า การบรรยาย การอภิปราย และการบรรเลงดนตรีหรือร้องเพลง เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้ทำให้เกิดความเพลิดเพลินในอรรถรสและกระตุ้นความสนใจหนังสือและการอ่าน

กิจกรรมเข้าจับประสาท หมายถึงกิจกรรมที่ชวนให้ดู ฟัง พิสูจน์ และอ่านความหมายของสิ่งที่เห็น กิจกรรมประเภทนี้ได้แก่ การจัดแสดงสิ่งต่างๆ อาทิ การจัดแสดงภาพถ่าย ภาพเขียน ภาพประกอบหนังสือ การจัดนิทรรศการ หนังสือและสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับเรื่องในหนังสือ กิจกรรมเน้นทักษะการดูซึ่งมีการแสดงภาพ หนังสือ และสิ่งของที่ดีจะมีคำบรรยายอธิบายสิ่งที่แสดง สรุปข้อคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่จัดแสดงหรือประวัติความเป็นมาตามความเหมาะสม

กิจกรรมเข้าไต่และจับประสาท หมายถึงกิจกรรมซึ่งชวนให้ฟังและดูไปพร้อมๆ กัน กิจกรรมประเภทนี้สามารถดึงดูดความสนใจของเยาวชนได้ดี เพราะมีทั้งเสียง ภาพ และความเคลื่อนไหว ตัวอย่างกิจกรรมประเภทนี้ เช่น

การเล่านิทานประกอบภาพแบบต่างๆ และการเล่านิทานโดยใช้วัสดุทัศนวัสดุประกอบ การฉายภาพนิ่งประกอบการบรรยาย การฉายภาพยนตร์ วัสดุทัศน การสาธิตเทคนิควิธีการ เหตุการณ์ หรือข้อเท็จจริงทางธรรมชาติ และการแสดง เรื่องจากหนังสือประกอบดนตรีหรือการขับร้อง เป็นต้น

กิจกรรมที่ใช้ทักษะการเขียน เป็นกิจกรรมส่งเสริมการอ่านโดยการ สานต่อการอ่านหรือฟังเรื่องจากหนังสือ โดยการเขียนในรูปแบบต่างๆ ได้แก่ การสรุปเนื้อเรื่องหรือประเด็นสำคัญ การแต่ง ดัดแปลงหรือเรียบเรียงเรื่องใหม่ การเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านหรือได้รับฟังในแง่มุมต่างๆ รวมทั้งการวาดภาพประกอบเรื่อง เป็นต้น

กิจกรรมที่มีการปฏิบัติหรือแข่งขัน หมายถึงกิจกรรมที่ผู้เข้าร่วมมีส่วนร่วมด้วยอย่างเต็มที่โดยการลงมือทำทั้งเพื่อเรียนรู้ ผูกฝน หรือการแข่งขัน กิจกรรมทำนองนี้นอกจากให้ความรู้และส่งเสริมการอ่านแล้ว ยังส่งเสริม บุคลิกภาพของผู้ร่วมกิจกรรม เช่น ช่วยให้กลุ่มเป้าหมายเกิดความสนุกและ ภาคภูมิใจ รู้สึกว่าตนเองมีความสามารถและมีความเชื่อมั่นในตนเอง ตัวอย่าง กิจกรรมที่มีการปฏิบัติหรือแข่งขัน เช่น การอ่านหรือฟังนิทานหรือเรื่องต่างๆ แล้ววาดภาพหรือแสดงท่าทางประกอบ การแข่งขันแต่งเพลงหรือร้องเพลง ประกอบนิทาน นวนิยายหรือบทละคร การแข่งขันเรียบเรียงเรื่องที่ได้ฟัง การ แข่งขันเขียนเรื่องขึ้นใหม่ตามแก่นเรื่องที่ได้ฟัง การตอบปัญหา การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวละครหรือเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน เป็นต้น

การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน สำหรับเยาวชนก่อนวัยรุ่น

การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านแก่เยาวชนมีเป้าหมายเพื่อให้เยาวชนสามารถอ่านได้ในระดับที่ใช้สติปัญญา วิเคราะห์วิจารณ์ และมีความเข้าใจอย่างดีพอ สามารถอภิปรายความมุ่งหมาย ตัวละคร แรงบันดาลใจ แนวคิด การใช้ภาษาและสิ่งต่างๆ ที่สนใจได้ นอกจากนี้ยังต้องการให้เยาวชนตระหนักใน ความสำคัญของการอ่านและมีการอ่านเป็นกิจกรรมส่วนหนึ่งในชีวิต การบรรลุเป้าหมายดังกล่าว ผู้จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านต้องทำให้การอ่านเป็นประสบการณ์ที่ให้ทั้งสาระ ความรู้ และความสนุกสนาน ผู้จัดกิจกรรม คือ บรรณารักษ์และครูอาจต้องทำงานร่วมกัน ครูคือผู้ที่ทำหน้าที่สอนการอ่าน ส่วน บรรณารักษ์ใช้ความเชี่ยวชาญด้านสื่อการอ่านและบริการด้านการอ่านช่วย ให้เยาวชนได้อ่านและรักการอ่าน กิจกรรมส่งเสริมการอ่านสำหรับเยาวชนก่อน วัยรุ่นที่น่าสนใจที่มีการจัดในต่างประเทศและในประเทศไทยต่อไปนี้จะจัดกลุ่มตาม ทักษะที่ใช้ในการร่วมกิจกรรมและลักษณะการจัดกิจกรรม ๖ ประเภท ได้แก่ กิจกรรมที่ใช้ทักษะการฟัง กิจกรรมที่ใช้ทักษะการดู กิจกรรมที่ใช้ทักษะการฟัง และการดู กิจกรรมที่ใช้ทักษะการเขียน กิจกรรมแข่งขัน/ประกวด และกิจกรรม ที่จัดเป็นโครงการ ดังรายละเอียดในบทที่ ๑ ถึง ๖

TK
park
อุทยานการเรียนรู้

๒๕๖๒

กิจกรรม ที่ใช้ทักษะการฟัง

การอ่านเรื่องที่น่าสนใจให้ยาวจนฟัง
มีผลในการส่งเสริมการอ่าน
เพราะในขณะที่ฟัง เยาวชนจะสร้างภาพ
หรือแฟนตาซีในสมองตามเรื่องที่ได้ฟัง
ซึ่งเป็นคุณสมบัติของนักอ่านที่มีประสิทธิภาพ

อุทยานการเรียนรู้

กิจกรรม ที่ใช้ทักษะการฟัง

กิจกรรมที่ผู้ดำเนินการนำเสนอโดยการออกเสียงในลักษณะการพูด การอ่านหรือการเล่า และอาจใช้สื่ออื่น เช่น หนังสือ รูปภาพ และสิ่งของประกอบ ส่วนผู้ร่วมกิจกรรมต้องใช้ทักษะการฟังเป็นพื้นฐานสำคัญในการรับรู้เรื่องราวต่างๆ ในการร่วมกิจกรรม กิจกรรมที่ใช้ทักษะการฟังจำแนกตามวิธีดำเนินการเป็น ๓ กลุ่ม ได้แก่ กิจกรรมการพูด กิจกรรมการอ่านให้ฟัง และกิจกรรมการเล่านิทาน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

๑. กิจกรรมการพูด

กิจกรรมที่เสนอเรื่องราวในหัวข้อตามที่กำหนดไว้ ด้วยวิธีพูดแบบต่างๆ ได้แก่ การบรรยาย การสนทนา การอภิปราย และการสัมภาษณ์ เรื่องที่เป็นประเด็นในการพูดเพื่อส่งเสริมการอ่านอาจเป็นเรื่องทั่วไปที่น่าสนใจ หรือเป็นเรื่องเกี่ยวกับหนังสือและเรื่องอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้แต่ง ผู้แปล การจัดทำหนังสือและสื่อการอ่านต่างๆ และผู้พูดควรเป็นผู้ที่อยู่ในความสนใจหรือเป็นผู้ที่เยาวชนก่อนวัยรุ่นรู้จัก กิจกรรมการพูดมีประโยชน์แก่ผู้ร่วมกิจกรรมทั้งในด้าน

เพิ่มพูนความรู้ ขยายประสบการณ์ ให้ความเพลิดเพลิน และเปิดโอกาสได้แลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็น

กิจกรรมการพูดเพื่อส่งเสริมการอ่านใช้สื่อประกอบได้หลายประเภท สิ่งพิมพ์อาจเป็นหนังสือ วารสาร จุลสาร หรือสิ่งพิมพ์หลายประเภทร่วมกัน สื่อประเภทอื่นๆ ที่สามารถใช้เพื่อส่งเสริมการอ่าน ได้แก่ สื่อบันทึกเสียงต่างๆ ภาพยนตร์ วิทยุทัศน์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การพิจารณาเลือกใช้สื่อประเภทใด ขึ้นกับประสิทธิภาพของสื่อชนิดนั้นในการนำเสนอเนื้อหาตามหัวข้อที่มีการพูด และประสิทธิภาพในการกระตุ้นความคิดและก่อให้เกิดการพูดแบบต่างๆ ตามความมุ่งหมาย

หัวข้อกิจกรรมการพูดที่น่าสนใจเพื่อส่งเสริมการอ่านแก่เยาวชนก่อนวัยรุ่น ควรเป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจตามวัย เช่น เรื่องกีฬา งานอดิเรก ศิลปะ การแสดง หนังสือยอดนิยม เรื่องที่เป็นปัญหาหรืออยู่ในความสนใจในสังคม และเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเยาวชนโดยตรง เป็นต้น และอาจมีกิจกรรมประกอบที่จะดึงความสนใจของเยาวชนไปสู่หนังสือและการอ่าน เช่น นิทรรศการหนังสือและสื่อการอ่านที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อที่มีการพูด

หนึ่งในกิจกรรมการพูดต่างๆ ผู้ร่วมกิจกรรมซึ่งเป็นผู้ฟังมีส่วนร่วมโดยการตั้งคำถามให้ผู้พูดตอบ การตั้งคำถามมี ๒ วิธี คือ การถามเป็นคำพูดโดยตรง และการถามเป็นข้อเขียน แต่ละวิธีมีข้อแตกต่างกัน ดังนี้

คำถามเป็นคำพูด แม้ว่าจะเป็นการแบบที่ควบคุมไม่ได้และอาจทำให้เสียเวลาไปบ้าง แต่มีส่วนดีคือสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองและน่าตื่นเต้นมากกว่า การถามโดยข้อเขียน แต่เหมาะสำหรับใช้ในกิจกรรมการพูดที่มีผู้ร่วมกิจกรรมไม่มากนัก

คำถามเป็นข้อเขียน เป็นวิธีที่สะดวกสำหรับผู้ดำเนินรายการหรือผู้จัดกิจกรรมควบคุมกิจกรรมให้มีความเหมาะสมเนื่องจากสามารถปรับปรุงคำถามให้กระชับตรงประเด็น ขจัดความซ้ำซ้อนของคำถาม จัดลำดับความสำคัญและความสัมพันธ์ของคำถาม และป้องกันปัญหาและความขัดแย้งที่อาจเกิดจากการตั้งคำถามที่ไม่เหมาะสมได้ การดำเนินการเพื่อให้การตั้งคำถามราบรื่นและไม่ขัดเวลาการพูด คือ เชิญชวนให้ตั้งคำถามในขณะที่มีการพูดหรือบรรยายพร้อมทั้งแจกกระดาษและปากกาแก่ผู้ร่วมกิจกรรมล่วงหน้า ซึ่งจะทำให้รวบรวมคำถามได้รวดเร็ว

๑.๑ การพูดหัวข้อทั่วไป

หมายถึงกิจกรรมการบรรยาย การสนทนา การอภิปราย การสัมภาษณ์ และการสัมมนาในหัวข้อต่างๆ ที่น่าสนใจและเหมาะสมตามโอกาส เพื่อให้ข้อมูล/เรื่องราวตามหัวข้อที่กำหนดไว้ และกระตุ้นความสนใจอ่านหนังสือในหัวข้อนั้น กิจกรรมการพูดเพื่อส่งเสริมการอ่านมีลักษณะและแนวทางดำเนินการดังนี้

การบรรยายประกอบ
สื่อโสตทัศน

การบรรยาย

ดำเนินการโดยผู้บรรยายหนึ่งคนเล่าเรื่อง เหตุการณ์ ประสบการณ์ หรือแสดงความคิดเห็น ซึ่งอาจให้ความรู้ ความเพลิดเพลิน หรือทั้งสองประการ กิจกรรมบรรยายโดยบุคคลเดียวอาจคล้ายคลึงกับการเรียนในชั้นเรียนซึ่งเยาวชนคุ้นเคย จึงควรใช้สื่ออื่นประกอบเพื่อดึงดูดความสนใจ เช่น ภาพ ของจริง วิดีทัศน์ และภาพยนตร์ เป็นต้น

การอภิปราย

ผู้ดำเนินการอาจมี ๓-๕ คน โดย ๑ คนในจำนวนนี้เป็นผู้ดำเนินรายการ ผู้อื่นเป็นผู้พูด แสดงความคิดเห็นในประเด็นต่างๆ ที่ผู้ดำเนินรายการเสนอ การอภิปรายเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับหัวข้อที่เป็นปัญหาหรือเรื่องที่มีหลากหลายความคิด

การสนทนา

กิจกรรมที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปพูดคุยแสดงความคิดเห็น หรือเสนอข้อเท็จจริงในเรื่องที่เป็นหัวข้อการพูด ในบรรยากาศไม่เป็นทางการแบบการสนทนาโดยทั่วไป

การสัมภาษณ์

กิจกรรมที่มีผู้ดำเนินรายการเป็นผู้ตั้งคำถาม และผู้รับเชิญให้สัมภาษณ์ เป็นผู้ให้ข้อมูลหรืออธิบาย ผู้ให้สัมภาษณ์มักเป็นผู้มีชื่อเสียงหรือมีประสบการณ์ตรงในหัวข้อที่เป็นประเด็นการพูด

การสัมภาษณ์นักเขียน “ดร.เป็ป”
โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์เสนี)

กิจกรรมการสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์

กิจกรรมที่มีผู้พูดหลายคนให้ข้อมูลหรือความคิดเห็นในประเด็นเดียวกัน โดยผู้พูดอาจมีความเห็นสอดคล้องหรือแตกต่างกันได้ และมีผู้พูดคนหนึ่งเป็นผู้ดำเนินรายการ ช่วงท้ายของกิจกรรมการสัมภาษณ์มักเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมกิจกรรมซักถามหรือแสดงความคิดเห็น

กิจกรรมการพูดในหัวข้อทั่วไปเพื่อส่งเสริมการอ่านสำหรับเยาวชนก่อนวัยรุ่น อาจจัดเป็นกิจกรรมเดี่ยวหรือเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมโครงการ ระยะเวลาจัดแต่ละครั้งประมาณ ๑-๒ ชั่วโมง โดยอาจมีการใช้สื่ออื่นร่วมด้วย สถานที่จัดกิจกรรมการพูดแบบต่างๆ อาจเป็นห้องประชุมหรือห้องโถงที่เหมาะสม หรือบริเวณนอกอาคารที่มีบรรยากาศร่มรื่นปราศจากสิ่งรบกวน

วิธีดำเนินการกิจกรรมการพูดหัวข้อทั่วไป

๑) กำหนดหัวข้อและผู้พูด โดยพิจารณาความเหมาะสมในด้านผู้พูด ระยะเวลาและโอกาส

๒) ติดต่อผู้พูดเพื่อให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม ได้แก่ วัตถุประสงค์ของกิจกรรม/หัวข้อ คำตอบแทน วัสดุอุปกรณ์ที่ผู้พูดต้องใช้ ผู้ฟังกลุ่มเป้าหมาย ช่วงเวลาจัดกิจกรรม ระยะเวลาของกิจกรรมและระยะเวลาการพูดของผู้พูด เป็นต้น

๓) การประชาสัมพันธ์ เตรียมข้อมูลและภาพถ่ายของผู้พูด ศึกษาเนื้อหา ของหัวข้อเพื่อทำเอกสารประชาสัมพันธ์ และการแนะนำเมื่อเริ่มกิจกรรมวางแผน แหล่งและช่วงเวลาประชาสัมพันธ์

๔) เตรียมความพร้อมของสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้

๕) จัดนิทรรศการหนังสือและสื่อการอ่านที่ต้องการส่งเสริมให้อ่าน

๖) ติดต่อยืนยันการมาร่วมกิจกรรมกับวิทยากรและแขกรับเชิญก่อนถึง วันที่จัดกิจกรรมพอควร

๗) ผู้จัดกิจกรรมอยู่ในสถานที่จัดกิจกรรมก่อนเวลาเพื่อคอยต้อนรับ วิทยากรผู้พูด อำนวยความสะดวก และดูแลความเรียบร้อยต่างๆ เช่น การเตรียมคำถาม การบันทึกการพูด และการบันทึกภาพ เป็นต้น

๑.๒ การพูดหัวข้อเกี่ยวกับหนังสือ

กิจกรรมการพูดหัวข้อหนังสือและเรื่องที่เกี่ยวข้อง มักจัดในรูปแบบการ สนทนาและการอภิปราย หัวข้อที่พูดเกี่ยวกับหนังสือเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือเป็น กลุ่มตามประเภทหนังสือหรือผู้ฟังหรือเรื่องที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้แต่ง ผู้แปล และ การจัดทำหนังสือ โดยมุ่งเน้นให้ผู้ฟังรู้จักและสนใจหนังสือที่กล่าวถึงและสนใจ อ่าน

การสนทนา
เรื่องหนังสือในชั้นเรียน
โดย ศาสตราจารย์
ดร.สิทธา พิณีภูวตล

๑.๒.๑ การสนทนาเรื่องหนังสือ

กิจกรรมนี้สามารถดำเนินการได้โดยบุคลากรเพียงคนเดียวหรือหลายคน คุณสมบัติที่จำเป็นของผู้จัดกิจกรรมการสนทนาเรื่องหนังสือคือความรักหนังสือและการอ่าน การยอมรับและให้เกียรติเยาวชน และความเต็มใจมีประสบการณ์ร่วมกับเยาวชน การสนทนาเรื่องหนังสือสามารถจัดในโรงเรียนโดยบรรณารักษ์และ/หรืออาจารย์หมวดวิชาภาษาไทย จัดในห้องสมุดประชาชน หรือโดยความร่วมมือระหว่างบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนกับห้องสมุดโรงเรียน ดังนี้

การสนทนาเรื่องหนังสือในชั้นเรียน

ดำเนินการโดยบรรณารักษ์หรือครู หนังสือที่แนะนำแก่นักเรียนที่เป็นเยาวชนก่อนวัยรุ่นไม่มีข้อจำกัดด้านประเภทและเนื้อหา แต่ควรเป็นเรื่องที่ผู้แนะนำชอบอ่าน เป็นหนังสืออ่านเพื่อความเพลิดเพลินที่ไม่เกี่ยวกับการศึกษา และรู้ว่าเป็นหนังสือที่อยู่ในความสนใจของเยาวชนกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่

การสนทนาเรื่องหนังสือของห้องสมุด

เป็นกิจกรรมกระตุ้นให้ผู้ฟังรู้จักหนังสือและทรัพยากรสารนิเทศของห้องสมุดที่น่าสนใจเพื่ออ่านหนังสือและใช้บริการของห้องสมุด กิจกรรมนี้อาจจัดในห้องสมุดหรือนอกห้องสมุดในสถานที่ต่างๆ ซึ่งมีเยาวชนก่อนวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งการสนทนาผ่านสื่อต่างๆ เช่น วิทยู และโทรทัศน์ เป็นต้น

การสนทนาเรื่องหนังสือของห้องสมุด

ที่ดีควรแนะนำหนังสือแบบไม่เป็นทางการครั้งละไม่เกิน ๔ เรื่อง ไม่เน้นการวิเคราะห์หรือวิจารณ์หนังสือ แต่บอกเล่าเกี่ยวกับโครงเรื่องและเนื้อหาของหนังสือ รวมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับผู้แต่ง และอ่านข้อความจากหนังสือให้ฟังเป็นตัวอย่าง อาจเชื่อมโยงหนังสือที่แนะนำกับหนังสือหรือสื่อการอ่านอื่นที่สัมพันธ์กัน ทั้งนี้หนังสือเรื่องที่แนะนำต้องมีอยู่หลายเล่มในห้องสมุดและพร้อมให้ขอยืม แม้ว่ากิจกรรมนี้ต้องใช้เวลาเตรียมการมากพอควร แต่เป็นกิจกรรมที่ทำซ้ำได้หลายครั้งสำหรับผู้ร่วมกิจกรรมต่างกลุ่ม

นอกจากนี้ห้องสมุดประชาชนอาจประสานกับโรงเรียนให้นำนักเรียนมาร่วมกิจกรรมการสนทนาหนังสือ ณ ห้องสมุดนอกเวลาเปิดบริการ หรือในช่วงเวลาที่มีผู้ใช้น้อย เนื่องจากบรรณารักษ์สะดวกและรู้สึกผ่อนคลายในการจัดกิจกรรมในสถานที่ที่คุ้นเคย ในขณะที่เดียวกันเยาวชนที่ร่วมกิจกรรมซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักเรียนก็มีโอกาสได้ทัศนศึกษาออกห้องเรียน

สถานที่และบรรยากาศของกิจกรรมการสนทนาเรื่องหนังสือ

สถานที่จัดกิจกรรมการสนทนาเรื่องหนังสือที่เหมาะสมที่สุดคือ ห้องโถง

การสนทนากับนักเขียน
สุรียัน สุดศรีวงศ์
และวันทนีย์ วิบูลย์เกียรติ
นักเขียนวรรณกรรม
เยาวชน

หรือห้องประชุมที่มีบรรยากาศดี สถานที่ที่ไม่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมการสนทนาหนังสือสำหรับเยาวชนคือห้องกิจกรรมสำหรับเด็ก แต่ถ้ามีความจำเป็นต้องใช้ ต้องจัดแต่งให้มีบรรยากาศที่เหมาะสมกับเยาวชนก่อนวัยรุ่น โดยย้ายหนังสือนิทานภาพออกและแทนที่ด้วยหนังสือสำหรับเยาวชน และชี้แจงให้เยาวชนทราบถึงความจำเป็นที่ต้องใช้สถานที่ห้องสำหรับเด็ก การสร้างบรรยากาศที่เหมาะสมทำได้โดยการจัดแสดงหนังสือสำหรับเยาวชนที่หลากหลายอย่างน้อยประมาณ ๑๐ เรื่อง ประกอบด้วยหนังสือความรู้ที่มีภาพขนาดใหญ่ มีเนื้อเรื่องแปลกๆ เช่น เกี่ยวกับหุ่นยนต์ สัตว์ต่างๆ และกีฬา เป็นต้น บนเตียงคิปปักอ่อน และสารคดีที่อยู่ในความสนใจของเยาวชน รวมทั้งสื่อโสตทัศนวัสดุต่างๆ ที่ห้องสมุดมีไว้ให้บริการ

วิธีดำเนินการ

ผู้ดำเนินการสนทนาเรื่องหนังสือต้องศึกษาความสามารถในการอ่านของเยาวชนผู้ร่วมกิจกรรมและเตรียมตัวสำหรับการสนทนาให้พร้อม โดยทั่วไป

การสนทนาเรื่องหนังสือแต่ละครั้งจะพูดถึงหนังสือประมาณ ๓-๔ เรื่อง และมีหนังสือสำหรับผู้อ่านในระดับเดียวกันจัดแสดงไว้ด้วย แนวทางการสนทนาเรื่องหนังสือมีดังนี้

๑. การเลือกหนังสือเพื่อสนทนา ผู้ดำเนินการต้องอ่านหนังสืออย่างหลากหลาย เพื่อเลือกเรื่องที่เหมาะสม เช่น บันทึงคลีควรเลือกเรื่องที่มีเหตุการณ์หรือมีการแสดงพฤติกรรมของตัวละครมาก หนังสือที่เป็นประเด็นสนทนาแต่ละครั้งควรมีความเกี่ยวเนื่องกันทางใดทางหนึ่ง แต่ไม่ควรมีแนวคิดเดียวกันทั้งหมด

๒. ร่างบทสนทนาแล้วอ่านออกเสียง ความสำเร็จในการสนทนาเรื่องหนังสือคือ การพูดอย่างเป็นธรรมชาติและรู้จริงในสิ่งที่พูด ซึ่งสามารถทำได้โดยการฝึกฝนหลายครั้งคนเดียวหน้ากระจก และการซ้อมพูดต่อหน้าบุคคลอื่นเช่นในหมู่เพื่อน ๆ

๓. เริ่มการสนทนาหรือการแนะนำเมื่อผู้ร่วมกิจกรรมประจำที่เรียบร้อย ขณะรอดคอยผู้ฟัง ผู้ดำเนินกิจกรรมต้องยิ้มแย้มและมีท่าที่เป็นมิตร

๔. เกริ่นนำการสนทนาโดยแนะนำตนเอง ให้ข้อมูลความเกี่ยวข้องกับหนังสือและผู้อ่านที่เป็นเยาวชน และแจ้งว่าจะเล่าถึงหนังสือบางเรื่อง que คิดว่าเยาวชนผู้ร่วมกิจกรรมจะชอบ

๕. เริ่มการสนทนาจากหนังสือเรื่องที่เป็นที่สนใจอย่างกว้างขวางในหมู่เยาวชน ส่วนหนังสือที่ไม่เป็นที่รู้จักหรือแตกต่างจากเรื่องอื่นควรจัดไว้เป็นเรื่องสุดท้าย เมื่อเยาวชนไขว่คว้าใจ ผู้สนทนาและยอมรับแล้วว่ากิจกรรมนี้เป็นประสบการณ์ที่ดี

๖. หลังจบกิจกรรมสนทนาเรื่องหนังสือ การมีสื่ออื่นๆ สนับสนุน เช่น การฉายภาพยนตร์สั้นๆ ซึ่งสามารถดึงดูดความสนใจของเยาวชนได้มาก และ

เป็นโอกาสดีสำหรับการแนะนำห้องสมุด ข้อมูลเกี่ยวกับห้องสมุดที่ควรนำเสนอ ได้แก่ เวลาเปิดและปิดห้องสมุด กิจกรรมและรายการพิเศษของห้องสมุด บริการที่ห้องสมุดจัดเฉพาะเพื่อเยาวชน บริการยืม บริการหนังสือจอง และ ประเภทของหนังสืออ้างอิงที่ห้องสมุดมี นอกจากนี้ยังเป็นโอกาสแนะนำการอ่าน รวมทั้งการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวกับห้องสมุด เช่น หนังสือเกินกำหนด หนังสือหาย บัตรห้องสมุดหาย รวมทั้งการนำชมส่วนบริการอื่นๆ ของห้องสมุด เช่น มุมใส่ดักตสันวัสดุและอุปกรณ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

ข้อแนะนำการสนทนาเรื่องหนังสือ

๑. เริ่มการสนทนาและจบการสนทนาด้วยการกล่าวถึงชื่อหนังสือและชื่อผู้แต่ง
๒. หากการสนทนาหนังสือเรื่องใดไม่ราบรื่น พยายามรวบรัดและเริ่มเรื่องใหม่ ต้องมีความยืดหยุ่นเนื่องจากการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอาจมีสิ่งที่ไม่เป็นไปตามที่คาดไว้
๓. ไม่พูดนอกเรื่อง โดยกำหนดเวลาไว้ และเตรียมบทสรุปเมื่อจบกิจกรรม

การสนทนาเรื่องหนังสือ
โดย นักเขียน "ไบตัน"
สุภา สิริสิงห์

๔. อายวิพากษ์หรือตัดสินหนังสือในกิจกรรมสนทนา เช่น ไม่กล่าวว่า “หนังสือเรื่องนี้ตลกที่สุด” หรือ “เป็นหนังสือที่ดีที่สุดที่ทุกคนต้องอ่าน”

๕. พุดชั้ดถ้อยชั้ดคำ ไม่ตัดเสียง เปลี่ยนระดับเสียงได้เมื่อเสนอข้อความที่เป็นบทสนทนา แต่อย่านำเสนอแบบละครทั้งการใช้เสียงและการแสดงท่าทาง

๖. ไม่อ่านในขณะที่สนทนา เนื่องจากผู้สนทนาจะสูญเสียปฏิสัมพันธ์กับผู้ร่วมกิจกรรมทางสายตา ยกเว้นกรณีถ่ายทอดคำพูดของผู้แต่ง

๗. การใช้คำพูดของผู้แต่งพิจารณาตามความเหมาะสม พยายามเลือกสรรข้อความส่วนที่แสดงกลวิธีพรรณนาของผู้แต่ง และนำเสนอให้ตัวละครมีชีวิตชีวา

๘. การสนทนาหนังสือบันเทิงคดีต้องจำชื่อตัวละครเอกให้ได้ แต่อย่ากล่าวถึงตัวละครหลายตัวเพราะจะทำให้สับสน

๙. ในขณะที่ดำเนินการสนทนาให้นำหนังสือจำนวนมากและหลากหลายมาให้เยาวชนได้เห็น หนังสือทุกเรื่องที่ถูกกล่าวถึงในการสนทนาเรื่องหนังสือเยาวชนต้องสามารถเข้าถึงได้โดยง่าย ถ้าเป็นกิจกรรมของห้องสมุดต้องอนุญาตให้ขอยืมได้ จึงต้องมีเรื่องละมากกว่า ๑ เล่ม

๑๐. จัดทำแฟ้มข้อมูลกิจกรรมการสนทนาเรื่องหนังสือ ทุกครั้งที่อ่านหนังสือควรบันทึกเรื่องต่างๆ ซึ่งอาจเป็นประเด็นการสนทนาที่ดีไว้ และจัดเรียงบันทึกเป็นระบบที่ใช้ได้สะดวก เพื่อลดเวลาการทำกิจกรรมครั้งต่อไป

๑.๒.๒ การอภิปรายหนังสือ

การอภิปรายหนังสือเป็นกิจกรรมที่ผู้ร่วมกิจกรรมต้องใช้ทักษะการอ่าน การฟัง และการพูดร่วมกัน แต่ในบางกรณีผู้ร่วมกิจกรรมอาจเป็นเพียงผู้ร่วมฟัง การอภิปรายหนังสือนอกจากทำให้เข้าใจเนื้อเรื่องอย่างดีแล้ว ยังทำให้ได้คิดและ

การอภิปรายหนังสือ

หาเหตุผลเกี่ยวกับความหมายของสิ่งที่อ่านพบ และแสดงความคิดเห็นต่อเนื้อเรื่องและประเด็นต่างๆ ในหนังสือ นอกจากนี้ยังเกิดทักษะการคิดอย่างลึกซึ้ง การแยกสิ่งที่ไม่เกี่ยวข้องออก การให้เหตุผลที่น่าเชื่อถือ การเชื่อมโยงและการสรุป การอภิปรายหนังสือต้องไม่คาดหวังหรือมุ่งเปลี่ยนทัศนคติของผู้ร่วมการอภิปราย แต่เป็นการกระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้อภิปรายหรือผู้ร่วมกลุ่มอภิปรายแสดงความคิดเห็นอย่างลึกซึ้ง ซึ่งจะก่อให้เกิดภูมิปัญญาและความสร้างสรรค์

องค์ประกอบสำคัญของการอภิปรายหนังสือ ได้แก่ ผู้นำกลุ่มอภิปราย ผู้ร่วมอภิปรายและหนังสือในการอภิปราย ดังนี้

ผู้นำกลุ่มอภิปราย

ควรเป็นผู้มีประสบการณ์หรือได้รับการฝึกฝนด้านกิจกรรมการพูด การอภิปราย และมีความรู้หรือประสบการณ์ในหัวข้อที่อภิปราย มีบุคลิกภาพที่มั่นคงอบอุ่นและเป็นมิตร เพื่อสามารถกระตุ้นผู้ร่วมอภิปรายให้แสดงความคิดเห็นและควบคุมการอภิปรายให้อยู่ในแนวทางตามหัวข้ออภิปราย

ผู้ร่วมอภิปราย

ผู้ร่วมกิจกรรมอภิปรายหนังสือแต่ละครั้งอาจมีจำนวนตั้งแต่ ๕-๒๕ คน แนวคิดในการกำหนดขนาดกลุ่มอภิปรายคือ กลุ่มขนาดเล็กผู้ร่วมกิจกรรมมีโอกาสนอภิปรายแสดงความคิดเห็นมากกว่ากลุ่มขนาดใหญ่ และมีหนังสืออ่านประกอบได้เพียงพอกับจำนวนผู้ร่วมกิจกรรม แต่ผู้ร่วมกิจกรรมอาจมีความกดดันที่ต้องแสดงความคิดเห็นและอาจหมดประเด็นอภิปรายได้ง่าย ขนาดกลุ่มอภิปรายที่เหมาะสมควรมีจำนวน ๑๒-๑๕ คน ซึ่งจะทำให้ผู้ร่วมอภิปรายทุกคนมีโอกาสแสดงความคิดเห็น การอภิปรายสามารถดำเนินได้อย่างดีโดยไม่มี ความกดดันมาก และผู้ร่วมกิจกรรมได้รับประโยชน์จากการอภิปรายอย่างเต็มที่

หนังสือในการอภิปราย

หนังสือที่เลือกให้อ่านเพื่ออภิปรายต้องพิจารณาทั้งคุณค่าของหนังสือใน ด้านประเด็นที่จะก่อให้เกิดการอภิปราย และความเพียงพอของหนังสือสำหรับ ผู้ร่วมกลุ่มอภิปราย หน่วยงานที่จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านจากหนังสือบ่อยครั้ง ควรกำหนดรายชื่อหนังสือเพื่อใช้ในการอภิปรายไว้และปรับปรุงอยู่เสมอ อาจ เป็นหัวข้อกว้าง เช่น สงคราม การศึกษา หรือหัวข้อที่เป็นปัญหาสังคมปัจจุบัน เช่น ยาเสพติด ความรุนแรงในครอบครัว หรือวรรณกรรม เช่น นวนิยาย วิทยาศาสตร์ นวนิยายเกี่ยวกับเยาวชน และกวีนิพนธ์ เป็นต้น หนังสือที่เหมาะสมควรมีลักษณะดังนี้

๑. มีความยาวไม่มากนัก เรื่องน่าสนใจเหมาะสมที่จะอภิปรายอย่างยิ่ง แต่มีความยาวมากควรคัดเลือกบางตอนให้อ่านเพื่ออภิปราย หรือแบ่งสรรเนื้อหา ให้ผู้ร่วมกิจกรรมหลายคนอ่าน ทั้งนี้ต้องทำความเข้าใจร่วมกันว่าเนื้อหา

แต่ละตอนย่อมมีแนวคิดหรือประเด็นที่น่าสนใจ แต่อาจมีเพียงบางประเด็นที่สำคัญและเหมาะสมจะใช้เป็นประเด็นอภิปรายได้อย่างกว้างขวางและลึกซึ้ง

๒. ความยากง่ายของหนังสือต้องอยู่ในระดับที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้อ่าน อภิปราย มีวิธีนำเสนอกระชับ ชัดเจน น่าสนใจ และปราศจากอคติหรือความลำเอียงจนมีผลต่อความคิดเห็นของผู้ร่วมกิจกรรมการอภิปราย ควรเลือกหนังสือที่กระตุ้นให้เกิดการอ่านข้ามระดับเล็กน้อย หากหนังสือง่ายเกินไป เยาวชนจะเข้าใจว่าผู้ใหญ่คิดว่าเขาอ่านไม่เก่ง หรืออาจไม่สนใจอ่านเพราะคิดว่าเป็นหนังสือเด็ก หากเรื่องยากเกินไปก็จะไม่สนใจ

๓. รูปแบบของหนังสือที่จะใช้ในการอภิปรายกลุ่มไม่มีข้อจำกัด อาจเป็นร้อยแก้วประเภทนวนิยาย เรื่องสั้น ความเรียง ชีวประวัติ หรือร้อยกรองประเภทต่างๆ แต่ต้องมีเนื้อหาสะท้อนหัวข้อที่จะอภิปราย และมีประเด็นที่กระตุ้นให้เกิดการอภิปราย

๔. นอกจากหนังสืออาจใช้สิ่งพิมพ์ประเภทอื่นๆ เช่น จุลสาร บทความวารสาร และนิตยสารและหนังสือพิมพ์ ซึ่งมีเนื้อหาเหมาะสมกับหัวข้ออภิปราย

วิธีการดำเนินการ

๑. กำหนดให้ผู้อ่านกิจกรรมอ่านหนังสือหรือข้อเขียนที่จะอภิปรายล่วงหน้า

๒. จำนวนการอภิปราย จำนวนครั้งของกิจกรรมการอภิปรายหนังสือ แต่ละหัวข้อขึ้นกับเนื้อเรื่องและความสนใจของผู้ร่วมกิจกรรม การอภิปรายในหัวข้อหนึ่งๆ อาจจัดตั้งแต่ ๑ ครั้งจนถึงมากกว่า ๑๐ ครั้ง บางหัวข้ออาจจัดการอภิปรายตลอดปี

๓. การเตรียมคำถาม คำถามนำสู่ประเด็นการอภิปรายเป็นสิ่งสำคัญมาก คำถามที่ดีต้องไม่ยาวเกินไปหรือซ้ำๆ เป็นคำถามที่ผู้ร่วมการอภิปรายสามารถพูดได้มากกว่าการตอบรับหรือปฏิเสธ ผู้ดำเนินการอภิปรายต้องเตรียมคำถามเพื่อกระตุ้นและเชิญชวนให้มีการอภิปรายอย่างลึกซึ้ง ในกรณีที่ผู้ร่วมกิจกรรมอภิปรายหนังสือมีความเห็นตรงกันหมดในด้านใดด้านหนึ่ง ผู้นำการอภิปรายต้องตั้งคำถามกระตุ้นความคิดโต้แย้งด้วย

๔. การอภิปรายหนังสือต้องไม่หยุดชะงัก เมื่อกิจกรรมดำเนินไปจนถึงช่วงการยุติการอภิปราย ผู้ดำเนินการอภิปรายต้องสร้างบรรยากาศที่ชวนให้ผู้ร่วมกิจกรรมรู้สึกอยากมาร่วมการอภิปรายอีก การจบกิจกรรมอภิปรายหนังสือ ผู้ดำเนินการอภิปรายต้องไม่เสนอความเห็นของตนเองในประเด็นที่มีการอภิปราย แต่เป็นผู้ให้ข้อเท็จจริงและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

ตัวอย่าง การอภิปรายกลุ่มเรื่องหนังสือในโรงเรียน มีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

๑. เริ่มต้นโดยคำถาม “ใครไม่ได้ทำการบ้านอ่านหนังสือมาบ้าง?” หากมีผู้ยอมรับว่าไม่ได้ทำหรือหากปรากฏชัดเจนในการอภิปรายว่าไม่ได้อ่านและเตรียมมา ต้องให้ผู้นั้นออกจากกลุ่มไปทำงานให้เสร็จและเขียนสรุปมาส่ง การลงโทษคือการไม่ได้ร่วมกลุ่มอภิปราย ผลของการลงโทษนี้จะทำให้เยาวชนมีความกระตือรือร้นว่าเป็นกิจกรรมที่ทุกคนต้องมีส่วนร่วม

๒. ขึ้นต่อคำถามว่า มีคำถามที่เป็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับหนังสือหรือไม่ พยายามให้กลุ่มตอบคำถามนี้ให้ได้ทั้งหมด หรือบอกให้อ่านส่วนที่มีคำตอบในหนังสือ

๓. จัดเวลาสำหรับการสรุปและตรวจสอบความเข้าใจ ซึ่งขึ้นกับระดับ
ประสบการณ์ของผู้ร่วมกลุ่มอภิปราย

๔. อภิปรายประเด็นคำถามที่ผู้นำกลุ่มเตรียมมา หรือเป็นคำถามที่ผู้ร่วม
กิจกรรมถามหรือเตรียมมา หรือคำถามที่ครูเตรียมไว้สำหรับแต่ละคน

๕. ก่อนจบกิจกรรมอธิบายข้อสังเกตต่างๆ อธิบายความหมายของคำ
หาข้อสรุป และสืบค้นสิ่งผิดพลาดต่างๆ ในกิจกรรม

๖. สิ้นสุดกิจกรรมโดยการสรุปประเด็นต่างๆ ที่กล่าวไว้ สรุปสิ่งที่ได้
อภิปรายถึง และตั้งคำถามสุดท้ายเพื่อเชื่อมต่อสำหรับการอภิปรายครั้งต่อไป

๗. กิจกรรมการอภิปรายหนังสือในโรงเรียนครั้งแรก ผู้ใหญ่ที่มีประสบการณ์
เช่น ครูหรือบรรณารักษ์เป็นผู้นำการอภิปราย ต่อมาเมื่อเยาวชนมีประสบการณ์
ในกิจกรรมนี้ ก็สามารถผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำกลุ่มอภิปราย โดยผู้ใหญ่ช่วย
เตรียมและควบคุมการฝึก

๘. การประเมินผลกิจกรรมการอภิปรายหนังสือในโรงเรียน พิจารณาจาก
การมีส่วนร่วมและคุณภาพของข้อมูลที่ได้ ดังนี้

การมีส่วนร่วม ประเมินจากตารางตรวจสอบประเด็นต่างๆ ได้แก่ ความ
สนใจตอบ ลักษณะการมีส่วนร่วม ความร่วมมือในกลุ่ม การรับฟังผู้อื่น หรือ
การไม่แสดงความเห็นแตกต่าง เป็นต้น

คุณภาพของคำตอบ ประเมินจากการแสดงออกของผู้ร่วมกิจกรรมว่า
ได้อ่านและเข้าใจเรื่องเพียงใด การแสดงความคิดเห็นได้แย่งมีการใช้เหตุผลอย่าง
รอบคอบเพียงใด และข้อโต้แย้งมีเหตุผลสนับสนุนดีเพียงใด ทั้งโดยการหา
เหตุผลและโดยหลักฐานจากหนังสือ นอกจากนี้หลังการอภิปรายอาจมี
การตอบคำถามที่มีการอภิปรายเป็นข้อเขียนด้วย

๒. กิจกรรมการอ่านให้ฟัง

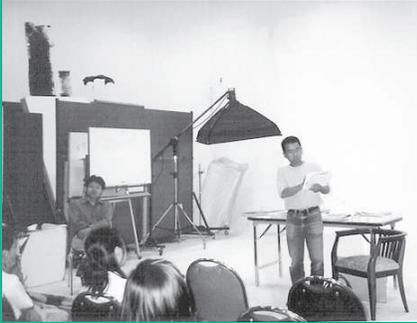
กิจกรรมส่งเสริมการอ่านโดยการอ่านให้ฟังมีความมุ่งหมายเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ และให้ความเพลิดเพลินจากหนังสือแก่เยาวชน รวมทั้งการเพิ่มพูนทักษะการอ่านออกเสียงอย่างถูกต้อง และสนุกสนาน กิจกรรมนี้มี ๒ ลักษณะ คือ กิจกรรมที่ผู้ฟังไม่มีส่วนร่วมอ่านในขณะที่ร่วมกิจกรรม และกิจกรรมที่ผู้ฟังมีส่วนร่วมอ่านด้วย ดังนี้

๒.๑ การอ่านโดยผู้ฟังไม่มีส่วนร่วมอ่าน

การอ่านเรื่องที่ น่าสนใจให้เยาวชนฟังมีผลในการส่งเสริมการอ่าน เพราะในขณะที่ผู้ฟังจะสร้างภาพหรือแผนที่ในสมองตามเรื่องที่ ได้ฟัง ซึ่งเป็นคุณสมบัติของนักอ่านที่มีประสิทธิภาพ การฟังการอ่านออกเสียงกวีนิพนธ์หรือหนังสือที่มีโครงสร้างประโยคยากและค่อนข้างซับซ้อน มีศัพท์มาก มีการพรรณนารายละเอียด และมีคุณค่า ทุกวันประมาณ ๑๕-๒๐ นาที สามารถกระตุ้นความอยากรู้และสร้างแรงบันดาลใจ ทำให้มีทัศนคติเชิงบวกเกี่ยวกับการอ่าน และเกิดความอยากอ่าน นอกจากนี้การฟังการอ่านบ่อยๆ เป็นโอกาสที่เยาวชนได้สัมผัสข้อเขียนประเภทต่างๆ ทั้งเชิงพรรณนา กวีนิพนธ์ การอธิบาย ความ และการชี้แจง ช่วยพัฒนาความสามารถและความเชื่อมั่นในการอ่านสื่อที่มีเนื้อหามาก

วิธีดำเนินการ

๑. เลือกเรื่องที่ผู้ดำเนินกิจกรรม (ครูหรือบรรณารักษ์) ชอบและคิดว่าผู้ฟังจะชอบ เช่น เรื่องเกี่ยวกับบุคคลที่น่าสนใจ และเรื่องที่เยาวชนก่อนวัยรุ่น

การอ่านให้ฟัง
โดยอาจารย์ชัชวัน วิสาสะ

ขึ้นขอบ เช่น เรื่องที่กระตุ้นอารมณ์ เช่น เศร้า รัก ขบขัน อย่างไรก็ตาม ควรเลือกรื่องให้หลากหลาย

๒. ผู้ดำเนินกิจกรรมฝึกอ่านเรื่องที่เลือกไว้จนชำนาญ ผู้ที่ขาดประสบการณ์ในการพูดสามารถสร้างความมั่นใจได้โดยการบันทึกวิธีทัศนหรือเทปบันทึกเสียงการพูดของตนเพื่อปรับปรุง หรือฝึกการอ่านในหมู่เพื่อนที่สามารถให้ข้อเสนอแนะหรือความเห็นเชิงสร้างสรรค์ได้

๓. เริ่มกิจกรรมการอ่านให้ฟังเมื่อผู้ฟังมีความพร้อม เช่น เมื่อนั่งอยู่ข้างๆ นักเขียน หรือขณะร่วมกิจกรรมการอ่านที่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า

๔. ผู้ดำเนินกิจกรรมอ่านอย่างมีประสิทธิภาพโดยการเน้นเสียง ใช้คำจังหวะ เพื่อสะท้อนอารมณ์ตามเนื้อความที่อ่าน ซึ่งจะทำให้เด็กก่อนวัยรุ่นมีความตั้งใจและกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมมากขึ้น

๕. แม้จะเน้นความสนใจที่เนื้อหาที่เลือกมาอ่าน แต่ผู้ดำเนินกิจกรรมต้องมองผู้ฟังเพื่อสังเกตปฏิกิริยาและควบคุมบรรยากาศ

เยาวชนร่วมกิจกรรม
ที่ใช้ทักษะการฟัง
ในห้องสมุด
โรงเรียนบดินทรเดชา
(สิงห์ สิงหเสนี)

๖. ดำเนินการให้มีการฟังอย่างมีปฏิสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านและการฟังของเยาวชน เช่น การคาดเดาเนื้อเรื่องจาก ชื่อเรื่อง ภาพประกอบหรือปกของหนังสือ และบอกให้รู้ว่าคาดเดาผิดหรือถูก และสนับสนุนให้พยายามใหม่

๗. หลังการอ่านให้ฟัง ต้องมีการตั้งคำถามเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ ซึ่งเป็นการทำทนายให้ผู้ฟังเข้าถึงเนื้อหาที่ลึกซึ้งซึ่งมากกว่าข้อความที่ฟัง อันจะนำไปสู่การประยุกต์สิ่งที่รับรู้เพื่อใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสม

๘. จัดหาคู่มือรวบรวมบทความหรือข้อเขียนที่ดีจากหนังสือต่างๆ หรือคู่มือการอ่านออกเสียง เพื่อใช้ประกอบการจัดทำกิจกรรม

ตัวอย่างกิจกรรมการอ่านให้ฟังที่ผู้ฟังไม่มีส่วนร่วม

นับถอยหลังหนังสือในดวงใจ

นักเรียนเสนอชื่อหนังสือ ๑๐ เรื่องที่ได้อ่านแล้วติดใจในรอบปีที่ผ่านมา ประมวลรายชื่อจัดอันดับ ๑๐ เรื่องแรกที่มีผู้เสนอสูงสุด กำหนดให้ ๑๐ วัน

สุดท้ายก่อนปิดภาคเป็นวันเสนอหนังสือวันละ ๑ เรื่อง เริ่มจากเรื่องที่ ๑๐ ถอยไป เชิญบุคลากรในโรงเรียน เช่น อาจารย์ใหญ่ พยาบาล ครูแนะแนว มาอ่านหนังสือเหล่านั้นให้นักเรียนฟังในช่วงโมงอ่านหนังสือ และนักเรียนอาจหมุนเวียนไปฟังการอ่านหนังสือในชั้นเรียนอื่นๆ เพื่อรู้จักหนังสือมากขึ้น

๒.๒ การอ่านให้ฟังโดยผู้ฟังมีส่วนร่วม

กิจกรรมนี้ผู้ร่วมกิจกรรมหลายคนร่วมกันอ่านออกเสียงจากหนังสือหรือข้อเขียนเดียวกัน เป็นการสื่อสารข้อความของผู้แต่งโดยมีการแสดงออก เริ่มต้นโดยผู้ดำเนินกิจกรรมสาธิตวิธีอ่าน ต่อจากนั้นผู้ร่วมกิจกรรมอ่านซ้ำๆ พร้อมกัน จนกระทั่งอ่านได้คล่อง เป็นธรรมชาติ และมีท่าทางที่ดี การอ่านเป็นกลุ่มมีหลายแบบ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

การอ่านสลับ

การสลับกันอ่าน โดยผู้ร่วมกิจกรรมอ่านข้อความจากข้อเขียนเดียวกันคนละตอนต่อกัน หนังสือที่เขียนแบบสนทนามีความเหมาะสมกับการอ่านสลับ

การอ่านประสานเสียง

ผู้ร่วมกิจกรรมทุกคนอ่านข้อความเดียวกันพร้อมกัน เนื้อหาที่อ่านอาจเป็นข้อเขียนจากชั้นเรียน บทร้อยกรองและบทพรรณนาจากหนังสือ

การอ่านสะท้อนเสียง

ผู้ดำเนินกิจกรรมอ่านข้อความหรือย่อหน้าที่คัดเลือกมา แล้วผู้ร่วม

การอ่านเป็นกลุ่ม

กิจกรรมอ่านเนื้อความเดียวกันพร้อมกันเป็นเสียงสะท้อน พยายามเลียนอัตราความเร็วในการอ่าน การแสดงท่าทาง การใช้เสียงสูงต่ำของผู้ดำเนินกิจกรรม ทำเช่นนี้เป็นช่วงๆ เรื่อยไปจนจบข้อความที่คัดเลือกมา

การอ่านสมทบ

ผู้ร่วมกิจกรรมหลายคนอ่านเนื้อความเดียวกัน เริ่มโดยหนึ่งคนอ่าน บรรทัดแรกหรือส่วนแรกของข้อความ คนที่สองร่วมอ่านข้อความตอนที่สองด้วยกัน ต่อมาคนที่สามร่วมอ่านในส่วนที่สาม ดำเนินไปเช่นนี้จนผู้ร่วมกิจกรรมทุกคนร่วมกันอ่านเนื้อความเดียวกัน กิจกรรมการอ่านสมทบครั้งใหม่จะเริ่มเมื่อมีผู้นำอ่านข้อเขียนตอนใหม่

ตัวอย่างกิจกรรมการอ่านโดยผู้ฟังมีส่วนร่วม

ข้อเขียนทรงพลัง

กิจกรรมนี้กำหนดให้ผู้ร่วมกิจกรรมอ่านหนังสือเรื่องที่เคยอ่านแล้วอย่างรวดเร็ว และเลือกย่อหน้าที่เป็น “ข้อเขียนทรงพลัง” สำหรับอ่านและอภิปราย

หลักในการเลือกย่อหน้าคือ ย่อหน้านั้นมีคุณค่าหรือน่าสนใจสำหรับเยาวชนในทางใดทางหนึ่ง เช่น กระตุ้น ให้คิด เหมาะสมกับบุคลิกภาพ แปลก มีอารมณ์ขัน หนังสือที่เลือกอาจเป็นหนังสือส่วนตัว หนังสืออ่านในช่วงการอ่านในวัยเรียน หรือผู้ดำเนินกิจกรรมอาจเลือกย่อหน้าจากรรณคดีหรือวรรณกรรมที่เยาวชนผู้ร่วมกิจกรรมทุกคนเคยอ่านมาใช้ในกิจกรรมนี้

วิธีดำเนินการ

๑. ทบทวนข้อเขียนที่เลือก
 ๒. ผู้ร่วมกิจกรรมจับคู่กันอ่านข้อเขียนแก่คู่ของตน การจับคู่อาจเลือกผู้ที่อยู่ข้างๆ หรือผู้ดำเนินกิจกรรมกำหนดให้ระหว่างกิจกรรมอาจเปลี่ยนคู่หลายครั้งเพื่อแลกเปลี่ยนหัวข้อที่อ่าน
 ๓. อ่านข้อเขียนที่เลือกดังๆ และบอกเหตุผลที่เลือกข้อเขียนตอนนั้นมาอ่าน
 ๔. ผู้ฟังแสดงความคิดเห็นต่อข้อเขียนและต่อความเห็นของผู้เลือกข้อเขียนมาอ่าน
 ๕. ผู้ร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนอ่านข้อเขียน โดยผู้ดำเนินกิจกรรมให้สัญญาณให้ผู้ที่อยู่วงรอบนอกเลื่อนไปทางขวาหนึ่งลำดับ เพื่อแลกเปลี่ยนกันอ่านและแสดงความคิดเห็น และผู้ดำเนินกิจกรรมช่วยแก้ไขเมื่ออ่านผิด การหมุนเวียนการจับคู่อ่านดำเนินไปจนข้อเขียนแต่ละเรื่องมีผู้อ่านหลายคน
- การร่วมประสบการณ์อ่านและอภิปราย “ข้อเขียนทรงพลัง” จะทำให้เยาวชนอ่านหนังสือคล่องและถูกต้องยิ่งขึ้น ได้เพิ่มความสามารถในการหาเหตุผลในการเลือกข้อเขียน และมีความเข้าใจในเนื้อหาของข้อเขียนต่างๆ เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังได้รู้จักหนังสือต่างๆ มากขึ้นด้วย

หนังสือคืออาหาร

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านนี้เหมือนการปรุงอาหาร เครื่องปรุงคือเนื้อหาจากหนังสือเรื่องต่างๆ ที่ผู้ดำเนินกิจกรรมอ่านให้ฟังในชั้นเรียน ซึ่งนักเรียนจะนำมาผสมผสานเป็นเรื่องใหม่ขึ้น

วิธีดำเนินการ

๑. จัดกลุ่มเยาวชนกลุ่มละ ๔ คน
๒. จัดหาหนังสือให้คนละ ๑ เรื่อง โดยเป็นเรื่องที่เคยอ่าน
๓. ผู้ร่วมกิจกรรมแต่ละกลุ่มทำงานร่วมกันในการบันทึกข้อมูลตัวละคร ฉาก และโครงเรื่องจากหนังสือทั้ง ๔ เรื่อง โดยแยกข้อมูลแต่ละส่วนของแต่ละเรื่องไว้ในกระดาษแต่ละแผ่น
๔. ปรุงอาหารหนังสือโดยใช้เครื่องปรุง คือ ข้อมูลส่วนต่างๆ จากหนังสือแต่ละเรื่องลงในหม้อแต่ละใบซึ่งปิดป้ายว่า “โครงเรื่อง”, “ตัวละคร” และ “ฉาก”
๕. คนหม้อด้วยข้อนิ้วใหญ่แล้วแต่ละกลุ่มเติมส่วนผสมคือ กระดาษที่มีข้อมูล ฉาก โครงเรื่อง และตัวละครเพิ่มอย่างละ ๑ ชิ้นตามจำนวนสมาชิกในกลุ่ม
๖. ต่อจากนั้นเชิญแต่ละกลุ่มอ่านออกเสียงเรื่องที่ปรับปรุงใหม่จากชิ้นส่วนข้อความต่างๆ

ลูกโซ่หนังสือ

กิจกรรมที่เป็นการทบทวนและเชื่อมโยงหนังสือที่เยาวชนอ่านในรอบปี โดยการรวบรวมหนังสือที่ครูอ่านให้ฟังกองไว้บนพื้นห้องเรียน จัดให้เยาวชน

ล้อมวงรอบกองหนังสือ ครูเลือกหนังสือหนึ่งเล่มแล้วอ่านชื่อเรื่องต่างๆ กระตุ้นให้นักเรียนหาหนังสืออีกเล่มหนึ่งจากในกองที่มีลักษณะเหมือนกับหนังสือที่เพิ่งอ่านชื่อไปอย่างน้อยในลักษณะหนึ่ง เช่น เรื่อง James and the Giant Peach โดยโรอัล ดาห์ล และเรื่อง Harry Potter and the Sorcerer's Stone ของ เจ. เค. โรวลิ่ง จับคู่กันได้เพราะมีฉากในประเทศอังกฤษเหมือนกัน ต่อจากนั้นจัดวางหนังสือที่มีส่วนเหมือนกันคู่กัน เพื่อเริ่มต้นลูกโซ่หนังสือ ทำเช่นเดียวกันนี้ต่อไปจนหนังสือทั้งกองเข้าคู่กันหมด

๓. กิจกรรมการอ่านกวีนิพนธ์

กวีนิพนธ์เป็นวรรณกรรมประเภทที่มีผู้อ่านน้อยกว่าประเภทอื่น แต่กิจกรรมส่งเสริมการอ่านโดยการอ่านกวีนิพนธ์มีคุณค่าและน่าสนใจหากมีการดำเนินการที่เหมาะสม กิจกรรมอ่านกวีนิพนธ์ให้เยาวชนฟังมีความมุ่งหมายเพื่อให้เยาวชนได้ฟังกวีนิพนธ์ซึ่งสื่อความหมายด้วยถ้อยคำที่คัดสรรมาร้อยเรียงอย่างถูกต้องและไพเราะ ซึ่งอาจทำให้เกิดความซาบซึ้งในร้อยกรอง และเป็นตัวอย่างให้เยาวชนอ่านได้อย่างถูกต้อง การเลือกกวีและกวีนิพนธ์เพื่ออ่านให้เยาวชนฟังจึงมีความสำคัญยิ่ง ผู้ดำเนินกิจกรรมต้องเลือกผลงานที่มีเนื้อหาตรงกับความสนใจของเยาวชนกลุ่มเป้าหมาย และอ่านออกเสียงได้อย่างน่าฟัง และต้องฝึกอ่านผลงานที่จะนำเสนอในกิจกรรมให้แตกฉานเพื่อเข้าถึงทำนองแต่งและเนื้อหา

เยาวชนอ่านบทกวี
นิพนธ์ของตนเอง

กิจกรรมอ่านกวีนิพนธ์มีการดำเนินการที่น่าสนใจ ๒ วิธี ดังนี้

การอ่านกวีนิพนธ์โดยกวีเจ้าของผลงาน

กิจกรรมจะน่าสนใจยิ่งขึ้นหากกวีเจ้าของผลงานเล่าเรื่องบทกวีและเรื่องเกี่ยวกับตนเองให้ผู้ร่วมกิจกรรมฟัง นอกจากนี้อาจตอบปัญหา หรือสนทนากับผู้ร่วมกิจกรรม กวีนิพนธ์จำนวนมากเข้าใจยากในการอ่านหรือฟังครั้งแรก ผู้จัดกิจกรรมจึงควรจัดทำสำเนาบทกวีที่จะอ่านในกิจกรรม แจกจ่ายแก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมล่วงหน้า ซึ่งจะช่วยให้ร่วมกิจกรรมได้อย่างสนุกสนานและซาบซึ้งได้

การอ่านกวีนิพนธ์โดยนักแสดงหรือบุคคลที่มีชื่อเสียง

ด้วยความร่วมมือของผู้อ่านผู้ดำเนินกิจกรรมสามารถกำหนดแนวเนื้อหาและรูปแบบการนำเสนอกรวีนิพนธ์ได้โดยอิสระและในขอบเขตกว้าง อาจเป็นการอ่านกวีนิพนธ์ของกวีคนใดคนหนึ่งหรือกลุ่มหนึ่งในหัวข้อเดียวกันทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ หรือนานาชาติ

ตัวอย่างกิจกรรมอ่านกวีนิพนธ์

การอ่านกวีนิพนธ์นานาชาติ

การจัดกิจกรรมอ่านกวีนิพนธ์แต่ละครั้งควรมีบทกวีสั้นๆ จำนวน ๑๐-๑๒ บท และใช้เวลาระหว่าง ๔๕ นาที ถึงหนึ่งชั่วโมง หรืออาจจัดเป็นกิจกรรมต่อเนื่องระยะยาว ดังตัวอย่างการอ่านกวีนิพนธ์นานาชาติ ซึ่งนำเสนอ กวีนิพนธ์เป็นกลุ่มตามภาษา กิจกรรมเริ่มต้นโดยผู้อ่านกวีนิพนธ์ให้ข้อมูลชีวประวัติของกวี ข้อมูลทำนองแต่ง และแนวเนื้อเรื่องของกวีนิพนธ์ ต่อจากนั้นอ่านบทกวีที่แปลเป็นภาษาประจำชาติ คือ ภาษาอังกฤษ แล้วตามด้วยบทกวีในภาษาต้นฉบับ การอ่านกวีนิพนธ์โดยเริ่มจากภาษาประจำชาติเป็นการให้พื้นฐานความเข้าใจในกรณีที่ผู้ร่วมกิจกรรมไม่เข้าใจภาษาต้นฉบับดีนัก ซึ่งจะทำให้กิจกรรมดำเนินไปได้ด้วยดี

การสร้างบรรยากาศในการอ่านบทกวีมีหลายวิธี เช่น การบรรเลงดนตรีคลอในขณะที่อ่านบทกวี หรือผู้อ่านบทกวีแต่งกายชุดประจำชาติของเจ้าของบทกวีนิพนธ์ นอกจากนี้อาจมีการจัดนิทรรศการทางวัฒนธรรมและหนังสือ และการอภิปรายเรื่องที่เกี่ยวข้องและแนะนำหนังสือกวีนิพนธ์และหนังสือเรื่องอื่นๆ เมื่อจบการอ่านบทกวี

การจัดกิจกรรมการอ่านกวีนิพนธ์นานาชาตินอกจากกระตุ้นความสนใจในวรรณกรรมประเภทกวีนิพนธ์แล้ว ยังเพิ่มพูนประสบการณ์และสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างวัฒนธรรม และสร้างทัศนคติที่ดีต่อห้องสมุดที่จัดกิจกรรมนี้อีกด้วย

เรียงร้อยถ้อยกวี

กิจกรรมร้อยเรียงบทร้อยกรองเหมาะสมกับเยาวชนทุกกลุ่มวัย อาจจัดครั้งละกลุ่มหรือหลายกลุ่ม โดยใช้บทร้อยกรองบทเดียวกันหรือต่างกันได้ มีวิธีดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

๑. คัดลอกบทร้อยกรองที่เยาวชนไม่คุ้นเคย แล้วแบ่งออกเป็นบทหรือเป็นวรรค

๒. ผู้ดำเนินกิจกรรมมอบชิ้นส่วนของบทร้อยกรองแก่ผู้ร่วมกิจกรรมคนละ ๒-๓ ส่วนให้ช่วยกันร้อยเรียงขึ้นใหม่

๓. ผู้ร่วมกิจกรรมอ่านข้อความที่ได้รับมอบ บางคนอาจได้รับการช่วยเหลือในการอ่านบทร้อยกรองจากผู้ดำเนินกิจกรรมหรือเพื่อน

๔. ผู้ร่วมกิจกรรมแต่ละคนเรียงข้อความด้วยตนเอง

๕. ผู้ร่วมกิจกรรมผลัดกันอ่านข้อความให้กันฟัง

๖. ช่วยกันจัดเรียงข้อความใหม่ตามที่เห็นควร ในการร้อยเรียงบทกวีมีการใช้เครื่องช่วยหลายอย่าง ได้แก่ เครื่องหมายวรรคตอน จังหวะ สัมผัส วิธีการสร้างประโยค และการหาความหมายของศัพท์

๗. เมื่อร้อยเรียงจนเป็นที่พอใจแล้ว ผู้ดำเนินกิจกรรมอ่านบทร้อยกรองที่ถูกต้อง ในขณะที่ผู้ร่วมกิจกรรมจับตาดูบทร้อยกรองที่ตนเรียงตามไปเพื่อตรวจความถูกต้อง

อนึ่ง การเรียงข้อความเช่นนี้สามารถใช้กับความเรียงต่างๆ ได้ เยาวชนจะได้เรียนรู้ประโยคความคิดหลักและประโยครอง จากนั้นอาจมีการอภิปรายและการอ่านซ้ำได้อีกด้วย

การเสวนาการเล่านิทาน
โดย Dr.Margaret
Read MacDonald
และคณะ

๕. กิจกรรมเล่านิทาน

การเล่านิทานเป็นกิจกรรมที่ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน สร้างแรงบันดาลใจ และให้แนวคิด เยาวชน ผู้มีประสบการณ์ฟังนิทานเมื่อเติบโตขึ้นอาจมีโอกาสใช้เรื่องที่เคยฟังเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตได้ โดยเฉพาะนิทานพื้นบ้าน นอกจากให้ความเพลิดเพลินยังเป็นสื่อถ่ายทอดเรื่องราวเกี่ยวกับประสบการณ์ชีวิตที่สำคัญและสัจธรรมต่างๆ

การเล่านิทานเป็นกิจกรรมส่งเสริมเยาวชนให้สนใจการอ่านได้ดี เพราะช่วยให้รู้จักสื่อการอ่านประเภทต่างๆ เช่น หนังสือ กวีนิพนธ์ และรูปภาพ ซึ่งสื่อการอ่านเหล่านี้เยาวชนอาจไม่รู้จักหรือไม่สนใจหากไม่มีการเล่าให้ฟัง การเล่านิทานจึงเป็นการกระตุ้นความอยากอ่าน เป็นแรงกระตุ้นเพื่อพัฒนาทักษะการฟัง การเพิ่มพูนศัพท์ ประสบการณ์ จินตนาการและความรู้ และช่วยเพิ่มพูนทักษะการตีความ

วิธีดำเนินการ

การเล่านิทานเป็นกิจกรรมเก่าแก่ของมนุษย์ซึ่งมีคุณค่าสำหรับทุกกลุ่มอายุ แต่แตกต่างกันที่เนื้อหา วิธีนำเสนอ และการนำไปใช้ประโยชน์ การเล่านิทานที่ประสบผลสำเร็จขึ้นกับการเลือกเรื่องที่เล่า และวิธีการเล่า การเล่านิทานสำหรับเยาวชนก่อนวัยรุ่นใช้เวลา ๑ ชั่วโมงควรใช้เวลาเล่าเรื่องประมาณ ๓๐ นาที เพื่อมีเวลาเหลือสำหรับเยาวชนสำรวจหนังสือและเลือกหนังสืออ่าน ในเวลา ๓๐ นาทีอาจเล่าเรื่องในแนวเดียวกันได้ ๑-๒ เรื่อง การเล่านิทานมีวิธีดำเนินการ ดังนี้

๑. การเลือกเรื่อง เรื่องที่สนุกจำนวนมากอาจไม่เหมาะที่จะใช้ในการเล่านิทาน เรื่องที่เหมาะสมมีแนวทางพิจารณาจากส่วนต่างๆ ได้แก่ โครงเรื่อง ตัวละคร ทำนองแต่ง การพรรณนา และสำนวนภาษา กล่าวคือ โครงเรื่องต้องดำเนินไปอย่างเป็นเหตุเป็นผลจากประเด็นหนึ่งไปสู่อีกประเด็นหนึ่ง มีจุดคลี่คลายประเด็นแล้วจบอย่างรวดเร็ว ตัวละครนำเสนออย่างแจ่มชัด เข้าใจง่าย และมีจำนวนน้อย ทำนองแต่งชัดเจนตั้งแต่ต้นเรื่องไม่ว่าจะเป็นแนวขบขัน เศร้า เป็นบทร้อยกรองหรือเป็นเชิงละคร การพรรณนากระชับและชัดเจน สำนวนภาษาสอดคล้องเหมาะสมกับเรื่องและบุคลิกของผู้เล่า และที่สำคัญที่สุดในการเลือกเรื่องเพื่อเล่าคือ เป็นเรื่องที่ผู้เล่าชอบ นิทานที่เหมาะสมในกิจกรรมเล่านิทานสำหรับเยาวชนก่อนวัยรุ่นคือ นิทานพื้นบ้านประเภทต่างๆ เช่น นิทานเทพเจ้า ตำนาน นิทานสุภาษิต เป็นต้น

๒. การเตรียมตัวเพื่อเล่านิทาน ผู้เล่าต้องเตรียมตัวสำหรับกิจกรรมเล่านิทาน โดยการอ่านเรื่องที่จะเล่าซ้ำหลายครั้งให้จำเรื่องได้ อาจทำโครงเรื่องย่อเพื่อบันทึกเหตุการณ์ในฉากต่างๆ ที่สำคัญ ฝึกการเล่านิทานเพื่อแก้ไข

ข้อบกพร่องและฝึกความชำนาญ ผู้เล่าต้องเข้าใจบทบาท ทักษะคิด เหตุผลในการทำสิ่งต่างๆ และอารมณ์ของตัวละครในเรื่อง เพื่อให้ผู้ฟังคล้อยตามขณะฟังการเล่า

ในการเล่านิทานแต่ละเรื่องอาจมีการตัดทอน เปลี่ยนแปลงเนื้อเรื่องบ้าง ด้วยเหตุผลของแต่ละกิจกรรม แต่การเล่านิทานที่มีประสิทธิภาพที่สุดคือการเล่าเรื่องโดยมีความแตกต่างจากต้นฉบับเดิมน้อยที่สุด และหากมีการเปลี่ยนแปลง ต้องมีเหตุผลที่ดีจริงเพราะในบางกรณีการแสดงลีลาและเติมมุขในการเล่านิทานมากทำให้เรื่องเสียหาย เยิ่นเย้อ และสร้างความประทับใจที่ไม่ดีแก่ผู้ฟัง

๓. การใช้เสียง สิ่งสำคัญที่ทำให้การเล่านิทานสำหรับเยาวชนก่อนวัยรุ่น ประสบความสำเร็จคือ การใช้เสียง การแสดงสีหน้าและท่าทาง เสียงที่เล่าต้องฟังชัดเจน ออกเสียงถูกต้องชัดเจน และปรับเปลี่ยนน้ำเสียงเมื่อแสดงอารมณ์ตามเนื้อเรื่องบ้าง แต่ต้องให้เป็นธรรมชาติที่สุด ในขณะที่เล่านิทาน ผู้เล่าอาจนั่งรวมกลุ่มกับผู้ฟังหรือแยกออกมานอกกลุ่ม แต่ต้องเล่าด้วยเสียงที่ดังพอให้ได้ยินทั้งกลุ่มโดยไม่ใช่ไมโครโฟน เนื่องจากการใช้ไมโครโฟนอาจทำให้เสียงผิดธรรมชาติได้

๔. สถานที่จัดกิจกรรมเล่านิทาน กิจกรรมเล่านิทานจัดได้ทั้งในอาคาร เช่น ในบ้าน ห้องสมุด ห้องเรียน และสถานที่อื่นๆ ที่เหมาะสม และนอกสถานที่ในบรรยากาศที่เหมาะสม เช่น สวนสาธารณะ ลานออกกำลังกาย และบริเวณที่มีธรรมชาติร่มรื่น เป็นต้น นอกจากการเล่านิทานโดยตรงต่อผู้ฟังแล้ว อาจจัดกิจกรรมเล่านิทานบันทึกเทปหรือจัดทำเป็นรายการวิทยุและโทรทัศน์โดยได้รับอนุญาตจากผู้เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์เรื่อง

อุปกรณ์ประกอบในการ
เล่านิทาน ห้องสมุด
โรงเรียนนครพิงค์
มลรัฐอิลลินอยส์
สหรัฐอเมริกา

๕. บรรยากาศในการเล่านิทาน การสร้างบรรยากาศในกิจกรรมการเล่านิทาน เช่น ผู้เล่าแต่งกายด้วยชุดพิเศษที่เข้ากับเรื่องหรือโอกาสที่เล่าทำให้กิจกรรมน่าสนใจยิ่งขึ้น การจัดกิจกรรมเล่านิทานเพื่อส่งเสริมการอ่าน ต้องจัดแสดงหนังสือเรื่องที่เล่าประกอบในกิจกรรม และจัดเตรียมหนังสือเหล่านั้นไว้ให้ขอยืมหรือจำหน่ายด้วย

นอกจากเรื่องที่เป็นนิทานและบันเทิงคดีร้อยแก้ว การเล่านิทานยังสามารถใช้หนังสืออื่นๆ ได้อีกหลายประเภท ได้แก่ เรื่องที่แต่งเป็นร้อยกรองและเพลงพื้นบ้านที่เป็นการเล่าเรื่องซึ่งมีเนื้อความเป็นที่น่าน่าสนใจสำหรับร้องซ้ำซึ่งเป็นโอกาสให้ผู้ร่วมกิจกรรมมีส่วนร่วมด้วยความสนุกสนาน เป็นต้น

TK
park
อุทยานการเรียนรู้

๒๕๖๒

๒

กิจกรรม
ที่ใช้ทักษะการดู

การจัดแสดงหนังสือ
เป็นการขยายขอบเขตการเข้าถึงหนังสือ
และสื่อการอ่านต่างๆ ทำให้เยาวชนก่อนวัยรุ่น
มีความสุขในการสำรวจ และการอ่านหนังสือ

park
อุทยานการเรียนรู้

กิจกรรม ที่ใช้ทักษะการดู

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านซึ่งผู้ร่วมกิจกรรมมีส่วนร่วมโดยการมองเห็นหรือดู เป็นการรับรู้โดยมีโอกาสดูแสดงออกในขณะที่ร่วมกิจกรรมไม่มากนัก กิจกรรมที่ใช้ทักษะการดูซึ่งเป็นที่ยึดเคย คือ การจัดแสดงหนังสือ และการจัดนิทรรศการ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

๑. การจัดแสดงหนังสือ

การจัดแสดงหนังสือเป็นวิธีทำให้หนังสือเป็นที่รู้จักและเกิดความสนใจอ่าน เป้าหมายการจัดแสดงหนังสือสำหรับเยาวชนก่อนวัยรุ่น คือ การขยายขอบเขตการเข้าถึงหนังสือและสื่อการอ่านต่างๆ และดำเนินการให้เยาวชนก่อนวัยรุ่นมีความสุขในการสำรวจและอ่านหนังสือ การจัดแสดงหนังสือและนิทรรศการหนังสือเป็นกิจกรรมที่จัดได้ทั้งในห้องสมุดและนอกห้องสมุด

การจัดแสดงหนังสือเป็นการประชาสัมพันธ์ให้สังคมได้รู้จักหนังสือที่น่าสนใจ เพื่อมีการใช้ประโยชน์มากขึ้น การจัดแสดงหนังสือโดยห้องสมุดจึงมีผลลดต้นทุนของหนังสือต่อจำนวนผู้ใช้ ทำให้การใช้จ่ายเงินซื้อหนังสือคุ้มค่ายิ่งขึ้น

การจัดแสดงหนังสือ
บนชั้นหนังสือ
ห้องสมุดโรงเรียน
ประเทศนิวซีแลนด์

การจัดแสดงหนังสือที่ใช้เทคนิคการจัดแสดงสินค้า สามารถส่งเสริมการอ่านได้ดี โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชน หากนำเสนออย่างมีประสิทธิภาพสะอาดตาและถูกรสนิยมของเยาวชน การจัดห้องสมุดให้เป็นห้องจัดแสดงหนังสือ มี ๒ ลักษณะ คือ การจัดแสดงหนังสือบนชั้นหนังสือ และการจัดแสดงหนังสือนอกชั้นหนังสือ ดังนี้

๑.๑ การจัดแสดงหนังสือบนชั้นหนังสือ

การจัดชั้นหนังสือในลักษณะการจัดแสดงเพื่อดึงดูดความสนใจ ควรจัดตามประเภทของหนังสือ ดังนี้

หนังสือทั่วไป

คัดเลือกหนังสือเล่มที่ต้องการให้เป็นที่รู้จักจัดไว้ที่ปลายแถวของชั้นและเหนือชั้นหนังสือโดยหันด้านปกหน้าของหนังสือออก

หนังสือแนะนำสำหรับเยาวชน

จัดไว้บนชั้นหนังสือพิเศษที่แยกจากหนังสืออื่นๆ เรื่องที่ปกหน้าออกให้มองเห็นเต็มที่ หากเนื้อที่บนชั้นจำกัดอาจเลือกวางบางเรื่อง ส่วนเรื่องอื่นๆ เรียงแบบเอาสันออกแล้วหมุนเวียนกัน เป็นวิธีที่เหมาะสมสำหรับห้องสมุดด้วยรุ่น และการจัดแสดงหนังสือภาพ

หนังสือบันเทิงคดี

จัดกลุ่มตามแนวเนื้อเรื่อง แล้วเรียงตามลำดับอักษรชื่อผู้แต่ง หรือเพิ่มสัญลักษณ์เป็นภาพ เพื่อแสดงเนื้อเรื่องกว้างๆ ติดที่หนังสือ ดังตัวอย่าง

- เรื่องสัตว์
- เรื่องร่วมสมัย
- เทพนิยายและตำนาน
- เรื่องครอบครัว
- จินตนาการและเวทมนตร์
- เรื่องผีและเรื่องสยองขวัญ
- เรื่องตลกขบขัน
- เรื่องลึกลับและผจญภัย
- เรื่องเกี่ยวกับโรงเรียน
- บันเทิงคดีแนววิทยาศาสตร์
- เรื่องเกี่ยวกับเยาวชน

หนังสือสารคดี

มีแนวทางจัดได้หลายแบบ ดังนี้

การจัดแสดงหนังสือบันเทิงคดี
บนชั้นหนังสือ ห้องสมุดโรงเรียน
ประเทศนิวซีแลนด์

การจัดแสดงหนังสือสารคดี
บนชั้นหนังสือ ห้องสมุดโรงเรียน
ประเทศนิวซีแลนด์

- จัดตามเนื้อเรื่อง โดยทั่วไปนิยมจัดตามหมวดหมู่ระบบทศนิยมดิวอี้ หรือใช้รหัสสี เป็นสัญลักษณ์แทนเนื้อเรื่อง
- จัดตามแนวเนื้อหาอย่างกว้าง เช่น ชีวประวัติ กีฬา สัตว์ เป็นต้น
- จัดตามลักษณะรูปเล่ม คือหนังสือปกอ่อน และหนังสือปกแข็ง

๑.๒ การจัดแสดงหนังสือนอกชั้นหนังสือ

การจัดแสดงหนังสือนอกชั้นหนังสือเพื่อดึงดูดความสนใจของเยาวชน ก่อนวัยรุ่นทำได้หลายรูปแบบ ดังนี้

- ๑) การจัดวางหนังสือในตู้นิทรรศการซึ่งตั้งในตำแหน่งที่สามารถมองเห็นชัดเจน
- ๒) การจัดแสดงปกหนังสือที่บอร์ดนิทรรศการ
- ๓) การจัดแสดงหนังสือบนโต๊ะ เหมาะสำหรับการจัดแสดงหนังสือชั่วคราวโดยเป็นหนังสือเฉพาะประเภทหรือหนังสือตามความสนใจเฉพาะกลุ่ม และหนังสือใหม่ซึ่งมีหนังสือจำนวนไม่มาก

การจัดแสดงหนังสือบนโต๊ะ
ห้องสมุดโรงเรียนนครวิชาโก
มลรัฐอิลลินอยส์
สหรัฐอเมริกา

๔) การจัดแสดงหนังสือรูปทรงพีรามิด เหมาะสำหรับการจัดแสดงหนังสือเฉพาะประเภทหรือเฉพาะแนวที่มีจำนวนมากและซ้ำกัน จัดแสดงที่ใดก็ได้ เช่น บนพื้น บนเคาน์เตอร์ หรือบนโต๊ะ มีวิธีดำเนินการดังนี้

- วางกล่องซ้อนกันเป็นรูปพีรามิดหรือเป็นชั้นบันไดแล้ววางหนังสือบนกล่อง
- วางหนังสือซ้อนกันเล่นระดับด้วยตัวเอง

๕) กองหนังสือ เป็นการจัดแสดงที่มองได้หลายด้าน เหมาะสำหรับการจัดแสดงหนังสือตามประเภทหรือแนวเรื่อง หนังสือควรวางตั้งหรือเอนไม่เกิน ๔๕ องศา ในระดับสายตา มีวิธีดำเนินการดังนี้

- กองหนังสือปกอ่อนแบบระเกะระกะ เหมาะสำหรับจัดแสดงหนังสือจำนวนมากแต่น้อยเรื่องที่เหมาะสมที่สุดคือ ๑ เรื่อง และจำนวนกองสูงสุดคือ ๙ กอง กองหนังสือที่มีหนังสือมากกว่า ๑ เรื่อง จัดวางหนังสือแต่ละเรื่องโดยหันหน้าปกออก และไม่ควรมีหนังสือมากกว่า ๓ ชื่อเรื่อง

การจัดหนังสือบริเวณที่ว่าง
ตรงทางเข้าห้องสมุด
โรงเรียนบดินทรเดชา
(สิงห์ สิงหเสนี)

วิธีดำเนินการ

สถานที่จัดแสดงหนังสือ สถานที่จัดแสดงหนังสือที่ดีต้องอยู่ในเส้นทางเดินปกติของอาคาร ซึ่งเป็นบริเวณที่ผู้ใช้เข้าถึงอยู่แล้ว สถานที่ที่เหมาะสม มีดังนี้

๑) ด้านหน้าห้องสมุด

- บริเวณทางเข้าห้องสมุด เป็นพื้นที่ที่มีการเดินมากที่สุด
- บริเวณใกล้ทางเข้าซึ่งเป็นจุดที่สะดุดตา

๒) บริเวณเส้นทางเดินในห้องสมุด โดยเฉพาะปลายทางเดินที่ตัดกันเป็นตำแหน่งที่เหมาะสมสำหรับจัดแสดงหนังสือแบบกองบนพื้น

๓) บริเวณพื้นที่ส่วนที่โล่งในห้องสมุด เหมาะสำหรับจัดแสดงหนังสือบนโต๊ะและการจัดแสดงแบบกองบนพื้น

ผู้รับผิดชอบการจัดแสดงหนังสือ การจัดแสดงหนังสือและทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดเป็นกิจกรรมที่ต้องมีความร่วมมือกันทุกฝ่าย ได้แก่ บรรณารักษ์ พนักงานห้องสมุด และนักการภารโรง หน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละกลุ่มมีดังนี้

บรรณารักษ์

- ส่งเสริมการใช้และการจัดแสดงทรัพยากรสารสนเทศทุกประเภทในห้องสมุด
- จัดซื้อจัดหาทรัพยากรสารสนเทศตามความมุ่งหมายการส่งเสริมกำหนดประเภท ขอบเขตเนื้อหา และปริมาณของทรัพยากรสารสนเทศ โดยพิจารณาความต้องการทั้งปัจจุบันและการคาดการณ์ในอนาคต
- วางแผนด้านสถานที่จัดแสดง โดยคำนึงถึงเส้นทางสัญจรในห้องสมุด การมองเห็นและการเข้าถึงสิ่งที่จัดแสดง
- กำหนดหมวดหมู่เนื้อหา กำหนดรหัสและสัญลักษณ์บอกตำแหน่งของสิ่งที่จัดแสดง
- กำหนดพื้นที่ ชั้นหนังสือ และหน้าหนังสือที่จะเปิดเพื่อจัดแสดง และงานธุรการต่างๆ เกี่ยวกับสิ่งที่จัดแสดง
- ตรวจสอบการจัดเตรียมหนังสือและสิ่งที่จัดแสดงให้พร้อมและจัดหนังสือให้เพียงพอสำหรับบริการยืม
- จัดให้มีการทำเครื่องหมายและแถบป้าย เพื่อติดประจำชั้นหนังสือและบริเวณที่จัดแสดง ฯลฯ

เจ้าหน้าที่ห้องสมุด

- จัดเตรียมหนังสือแทนเล่มที่จัดแสดงและมีผู้ขอยืมไป
- จัดเก็บหนังสือเข้าที่บนชั้น
- อยู่ประจำในบริเวณต่างๆ ตามที่บรรณารักษ์มอบหมาย

นักการภารโรง

- จัดหนังสือขึ้นชั้นเพื่อแสดง

- รอบรู้เรื่องเครื่องหมาย ป้ายต่างๆ บนหนังสือและบนชั้นหนังสือที่จัดแสดงเพื่อสามารถแนะนำได้

บุคลากรทุกคน

- ดูแลบริเวณที่จัดแสดงหนังสือเมื่อมีพื้นที่ว่างในกรณีหนังสือมีการขอยืมไปหรือไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย
- จัดเก็บหนังสือที่ให้บริการยืมอย่างสม่ำเสมอตามกำหนด เช่น ทุกวัน ทุกชั่วโมง ฯลฯ
- จัดหาหนังสือมาแทนที่เรื่องที่มีการขอยืมไปอย่างรวดเร็ว
- รายงานผล หรือข้อบกพร่องของการจัดแสดงหนังสือ เช่น มีการขอยืมน้อย เพื่อปรับเปลี่ยนการจัดแสดง

ทรัพยากรสารสนเทศที่นำมาจัดแสดง ทรัพยากรสารสนเทศทุกชนิดสามารถนำมาจัดแสดงเพื่อส่งเสริมการอ่านได้ แนวทางพิจารณาหนังสือเพื่อจัดแสดงมีดังนี้

หนังสือทุกประเภทที่น่าสนใจ

- หนังสือที่ได้รับความนิยมมียอดจำหน่ายสูง (best seller)
- หนังสือใหม่เพิ่งออกจำหน่าย หรือห้องสมุดเพิ่งได้รับ
- หนังสือได้รับรางวัล

หนังสือเฉพาะประเภท มีแนวทางการพิจารณาดังนี้

- บันเทิงคดี
 - หนังสือเก่าที่ดีมีคุณค่า

นิทรรศการหนังสือได้รับรางวัล
ในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ

นิทรรศการส่งเสริมการอ่าน
ในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ

- หนังสือคลาสสิก ได้แก่ หนังสือในรายการหนังสือมาตรฐาน หนังสือร่วมสมัยที่ทรงคุณค่า หนังสือเฉพาะด้าน เช่น เป็นผลงานของผู้แต่งคนใดคนหนึ่ง หรือเฉพาะแนว เช่น เรื่องลึกลับ และหนังสือที่มีการแสดงละครเวที/ภาพยนตร์/โทรทัศน์ เป็นต้น
- สารคดี
 - เรื่องต่างๆ ซึ่งเป็นที่สนใจอย่างกว้างขวาง
 - เรื่องเฉพาะด้านที่ใหม่
 - เรื่องที่กำลังได้รับความสนใจ เช่น เหตุการณ์สำคัญในโลก ฯลฯ
 - บรรณานุกรม เช่น บรรณานุกรมเชิงประวัติศาสตร์ และร่วมสมัย
- จุลสาร มีแนวทางพิจารณา ดังนี้
 - จุลสารที่ได้รับมาใหม่
 - จุลสารเรื่องที่อยู่ในความสนใจเป็นพิเศษ เช่น ยาเสพติด กีฬาระดับโลก ฯลฯ
- นิตยสาร/วารสาร

- โสตทัศนวัสดุ ได้แก่ แผ่นเสียง เทปตลับ และวีดิทัศน์ เป็นต้น
ทรัพยากรสารสนเทศประเภทจุลสาร นิตยสาร/วารสาร และสื่อโสตทัศน
วัสดุต่างๆ สามารถจัดแสดงร่วมกับหนังสือในหัวข้อ หรือแนวเรื่องเดียวกัน

ส่วนประกอบในการจัดแสดงหนังสือ ในการจัดแสดงหนังสือจำเป็นต้องมีอุปกรณ์ประกอบเพื่อชี้ชวนให้ข้อมูลและกระตุ้นความสนใจต่อสิ่งที่จัดแสดง ได้แก่ เครื่องหมาย ป้ายประกาศและใบแทรกหนังสือ

- เครื่องหมาย / ป้ายประกาศ ควรมีรูปแบบเรียบง่าย มีสีสวยงาม สะดุดตาและมีจำนวนมากเพียงพอ
- ใบแทรกหนังสือ หมายถึง เอกสารที่สอดไว้ในหนังสือเล่มที่จัดแสดงซึ่งมีข้อความมุ่งใจให้ขอยืมหนังสือ มีข้อความอ่านง่าย ชัดเจน รูปแบบน่าสนใจ

๒. การจัดนิทรรศการหนังสือ

นิทรรศการหนังสือ คือ การให้ข้อมูล ความรู้เกี่ยวกับหนังสือเรื่องหนึ่งหรือหนังสือกลุ่มหนึ่งซึ่งมีลักษณะร่วมกัน เช่น ในด้านประเภท แนวคิด ตัวละคร ฉาก หรือลักษณะพิเศษ เช่น วรรณกรรมเยาวชนที่ได้รับรางวัล โดยการจัดแสดงซึ่งมีการใช้สื่อหลายชนิด เช่น ข้อเขียน รูปภาพ สิ่งของ และหนังสือ เป็นต้น ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับหนังสือในนิทรรศการจะกระตุ้นความสนใจและนำไปสู่การแสวงหาความรู้เกี่ยวกับเรื่องจัดนิทรรศการมากยิ่งขึ้นโดยการอ่านหนังสือ

การจัดแสดงหนังสือใหม่
ณ ศูนย์บริการการศึกษาตามอัธยาศัย

การจัดแสดงหนังสือได้รับรางวัล
ห้องสมุดโรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศัย

การจัดนิทรรศการหนังสือโดยทั่วไปมีจุดมุ่งหมายดังนี้

๑. เพื่อกระตุ้นความสนใจอ่านหนังสือและสนใจหนังสือมากขึ้น
๒. เพื่อเพิ่มพูนความรู้แขนงต่างๆ เช่น ภาษา ศิลปวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ และสังคม เป็นต้น ที่ปรากฏในสื่อสารนิเทศประเภทหนังสือ
๓. เพื่อแนะนำหนังสือใหม่หรือหนังสือพิเศษที่หน่วยงานผู้จัดนิทรรศการได้รับ
๔. เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ด้านหนังสือแก่ผู้เข้าร่วมชมนิทรรศการ

การจัดนิทรรศการให้น่าสนใจทำได้หลายรูปแบบ ได้แก่

การจัดอย่างง่ายโดยจัดวางบนตู้ โต๊ะ หรือชั้นหนังสือ และตกแต่งให้สะดุดตาน่าสนใจ การจัดในตู้นิทรรศการ และการจัดแผ่นป้ายนิทรรศการ ทั้งนี้ นิทรรศการส่วนใหญ่มีการจัดแบบประสมหลายรูปแบบ และไม่ว่าจะจัดในรูปแบบใดมีหลักในการจัดเช่นเดียวกัน คือ

๑. การสื่อความหมายที่เข้าใจง่าย
๒. ความสะดุดตา โดยภาพ สี และการตกแต่ง

เครื่องดนตรี
และหนังสือที่
เกี่ยวข้องกับส่วน
หนึ่งของนิทรรศการ
โรงเรียนบดินทรเดชา
(สิงห์ สิงหเสนี)

๓. เนื้อหาน่าสนใจและถูกต้อง
๔. ความแปลกใหม่ สวยงาม โดยใช้ศิลปะการจัด

วิธีดำเนินการ

การจัดนิทรรศการหนังสืออย่างมีประสิทธิภาพมีการดำเนินงานเป็นขั้นตอนดังนี้

๑. วางแผนการจัดนิทรรศการหนังสือในประเภทและแนวต่างๆ ว่างล่วงหน้าเป็นชุด เช่น ตลอดภาคการศึกษา ตลอดปี เป็นต้น
๒. กำหนดชื่อนิทรรศการ ขอบเขต และเป้าหมายการจัดนิทรรศการ
๓. รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เรียบเรียงเนื้อความที่จะเสนอบนแผ่นป้าย ออกแบบแผ่นป้าย และกำหนดสถานที่จัดนิทรรศการ
๔. จัดหาหนังสือ วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่จะใช้ในการจัดนิทรรศการหนังสือ
๕. จัดแสดงนิทรรศการตามกำหนด ระยะเวลาที่จัดแสดงไม่ควรสั้นหรือยาวเกินไป โดยทั่วไปมักเป็นเวลา ๑ สัปดาห์ ๑๐ วัน และ ๑๕ วัน

๖. ประชาสัมพันธ์การจัดนิทรรศการล่วงหน้าโดยวิธีการและสื่อต่างๆ ตามความเหมาะสม

๗. ประเมินผลการจัดนิทรรศการโดยจัดทำแบบสอบถามเพื่อให้ผู้ชมแสดงความคิดเห็น หรือจัดทำป้ายประกาศสำหรับรับข้อเขียนความคิดเห็นของผู้ชมนิทรรศการ การนับจำนวน และสังเกตผู้เข้าชมนิทรรศการ

ป้ายข้อมูลความรู้
ในการจัดนิทรรศการ
โรงเรียนดินทรเดชา
(สิงห์ สิงหเสนี)

การจัดนิทรรศการหนังสือบนแผ่นป้าย

ป้ายนิทรรศการอาจเป็นส่วนหนึ่งของนิทรรศการซึ่งจัดแสดงหลายรูปแบบ อาจมีเพียง ๑ ป้าย หรือมีหลายป้ายตามความเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง การจัดป้ายนิทรรศการมีแนวทางดังนี้

๑. จัดเตรียมเนื้อหาที่จะนำเสนอบนป้ายนิทรรศการ จัดแบ่งเนื้อหาที่จะนำเสนอเป็นประเด็นเพื่อจัดลงบนแผ่นป้ายแต่ละแผ่น ไม่ให้มีรายละเอียดมากเกินไปใช้ตัวอักษรที่อ่านง่าย

๒. กำหนดชื่อนิทรศการ และหัวเรื่องกำกับแผ่นป้ายแต่ละแผ่น โดยใช้ภาษาที่สื่อความหมายตรง กระชับ และดึงดูดความสนใจ ประดิษฐ์ตัวอักษรให้เด่น สะดุดตา

๓. จัดวางภาพและข้อความบนแผ่นป้ายอย่างสวยงาม มีศิลปะ มีจุดเด่น และจัดทำคำบรรยายภาพตามความจำเป็นและเหมาะสม ภาพหนังสือบนแผ่นป้ายนิทรศการหนังสืออาจใช้ใบหุ้มปกหนังสือ หรือจัดทำสำเนาปกหนังสือแบบสี และผนึกบนกระดาษแข็งติดบนแผ่นป้ายด้วยกาวสองด้าน

๔. ตกแต่งแผ่นป้ายด้วยวัสดุอื่น ๆ เพิ่มเติมตามความเหมาะสม

๕. จัดทำบรรณานุกรมหนังสือที่เกี่ยวข้องติดบนแผ่นป้าย หรือทำสำเนาแจก

ตัวอย่างกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ใช้ทักษะการดู

การตกแต่งเพื่อส่งเสริมการอ่าน

เป็นการสร้างบรรยากาศสนใจให้เยาวชนสนใจอ่านหนังสือโดยใช้ภาพข้อความ และข้อเขียนที่เกี่ยวกับหนังสือ โดยการตกแต่งผนัง ทางเดิน อาคาร และห้องสมุดด้วยโปสเตอร์และสิ่งอื่น ๆ เช่น ภาพขยายจากภาพประกอบหนังสือ ภาพวาดฝีมือเยาวชน ข้อเขียนแนะนำหนังสือโดยเยาวชน กิจกรรมเช่นนี้อาจเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมอื่นที่จัดเป็นโครงการ ในกรณีเช่นนั้นอาจเชิญบุคคลที่มีชื่อเสียง เช่น นักแสดง นักกีฬา และบุคคลในวงการหนังสือ เช่น นักเขียน และ นักวาดภาพ มาร่วมกิจกรรม เป็นโอกาสให้เยาวชนได้พบปะพูดคุย ซึ่งจะ ทำให้สนใจหนังสือมากขึ้น

พาทัวร์หนังสือ

กิจกรรมแนะนำและส่งเสริมการอ่านในสถานศึกษาผ่านหนังสือเรื่องโปรดที่นักเรียนอ่าน ดำเนินการโดยครูจัดนักเรียนที่จะเป็นตัวแทนนำเสนอข้อมูลหนังสือ ทำโปสเตอร์ กระดาษแข็งคนละ ๒ แผ่น กระดาษด้านหน้าเขียนชื่อหนังสือเรื่องโปรด วาดภาพปกจำลอง หรือภาพฉากสำคัญในเรื่อง กระดาษด้านหลังเขียนบทสรุปเกี่ยวกับหนังสือสั้นๆ เอาเชือกหรือริบบิ้นร้อยปลายทั้ง ๒ ติดกัน แขนงบนตัวนักเรียน จัดให้มีการเดินพาทัวร์ในชั้นเรียนหรือตามระเบียบทางเดินในโรงเรียน มีผลให้เยาวชนกลุ่มอื่นๆ ได้รู้จักหนังสือที่เป็นเรื่องโปรดของผู้อื่น ซึ่งจะเป็นการกระตุ้นความสนใจอ่าน

TK
park
อุทยานการเรียนรู้

TK
park

ศูนย์การเรียนรู้

TK park

อุทยานการเรียนรู้

๒๕๖๒

๓

กิจกรรม
ที่ใช้ทักษะการฟังและการดู

กิจกรรมการแสดงผลทุกรูปแบบ
นำไปสู่การพัฒนาทักษะการอ่านได้อย่างดี
เนื่องจากในการชมการแสดงผลหรือร่วมแสดง
เยาวชนต้องอ่านหรือค้นหาข้อมูล
และเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องแสดงผล

อุทยานการเรียนรู้

กิจกรรม ที่ใช้ทักษะการฟัง และการดู

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่มีทั้งเสียง ภาพ และการเคลื่อนไหว ผู้ร่วมกิจกรรมใช้ทักษะการฟังและการดู มีความหลากหลายให้ความสนุกสนาน ความรู้ หรือทั้งสองประการได้ในขณะเดียวกัน จึงน่าสนใจสำหรับเยาวชนก่อนวัยรุ่นมาก และมีการจัดอย่างแพร่หลายโดยห้องสมุด หน่วยงาน และองค์กรต่างๆ ทั้งในลักษณะเป็นกิจกรรมเดี่ยวและเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมอื่นหรือกิจกรรมโครงการ จำแนกเป็นกลุ่ม ได้แก่ กิจกรรมสื่อโสตทัศน์ กิจกรรมการแสดง กิจกรรมการสร้างสรรค์ ดังต่อไปนี้

๑. กิจกรรมสื่อโสตทัศน์

หมายถึงกิจกรรมที่ใช้สื่อโสตทัศน์วัสดุต่างๆ เป็นอุปกรณ์หลักในการนำเสนอเรื่องราวหรือดำเนินกิจกรรม กิจกรรมที่มีการจัดมาก ได้แก่ การฉายภาพยนตร์หรือวีดิทัศน์

กิจกรรมการ
ฉายภาพยนตร์

๑.๑ การฉายภาพยนตร์ส่งเสริมการอ่าน

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านประเภทใช้ทักษะการดูและฟังในรูปแบบภาพยนตร์ซึ่งมีสื่ออิเล็กทรอนิกส์รูปแบบวีดิทัศน์ และสื่อโสตทัศนรูปแบบวีดิทัศน์เป็นส่วนสำคัญ เป็นกิจกรรมที่เป็นที่สนใจของทุกกลุ่มวัยโดยเฉพาะวัยรุ่นเพราะมีความหลากหลายทั้งประเภทที่ให้ความรู้และความสนุกสนาน กิจกรรมนี้อาจจัดโดยลำพังหรือประกอบกับการแสดงอื่นๆ เช่น ดนตรี การเต้นรำ ละคร การอ่านบทกวี และการบรรยาย อาจเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการอภิปรายกลุ่ม เป็นหัวข้อสำหรับกลุ่มปฏิบัติการและเป็นแนวทางกระตุ้นความสนใจอ่านหนังสือ

วิธีดำเนินการ

การจัดกิจกรรมฉายภาพยนตร์ ดีวีดีและวีดิทัศน์เพื่อส่งเสริมการอ่าน ต้องดำเนินการเรื่องต่างๆ ดังนี้

การจัดเตรียมสถานที่

สถานที่จัดกิจกรรมฉายภาพยนตร์ต้องสามารถทำให้มีดพอที่จะชมภาพยนตร์ได้ชัดเจน สามารถจัดที่นั่งชมในระยะเวลาที่เหมาะสม เกณฑ์โดยทั่วไปคือ ระยะไกลที่สุดคือสองเท่าของความสูงของจอภาพ และระยะใกล้ที่สุดคือแปดเท่าของความสูงของจอภาพ ทั้งนี้จอภาพต้องอยู่ในระดับสูงพอที่ผู้ชมจะมองเห็นได้ทั่วถึง แม้ว่าจะไม่มีเกณฑ์ตายตัวสำหรับสถานที่จัดกิจกรรมฉายภาพยนตร์ แต่เป็นการดีถ้ามีห้องฉายภาพยนตร์เป็นสัดส่วน

อุปกรณ์การฉายภาพยนตร์

แผ่นดีวีดีและวีดิทัศน์ ผู้จัดกิจกรรมต้องเตรียมเครื่องฉายที่มีประสิทธิภาพให้พร้อม มีการตรวจสอบสภาพเครื่องฉาย เตรียมอุปกรณ์สำรอง เช่น หลอดไฟ สายไฟ และจัดบุคลากรรับผิดชอบเครื่องฉายและการฉายภาพยนตร์และวีดิทัศน์ ในขณะที่จัดกิจกรรมโดยเฉพาะ

ฟิล์มภาพยนตร์ แผ่นดีวีดี และวีดิทัศน์

การจัดหาภาพยนตร์ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดและหน่วยงานต่างๆ มีหลายวิธี ได้แก่ การซื้อ เช่า และขอยืม การพิจารณาจัดหาโดยวิธีใดก็ตามขึ้นอยู่กับคุณค่า การใช้ประโยชน์และความคุ้มค่าการลงทุน การจัดหาโดยการซื้อต้องพิจารณาว่าจะมีการใช้หลายครั้งและภาพยนตร์นี้มีคุณค่ายาวนาน ไม่ล้าสมัยง่าย

การทดลองฉายภาพยนตร์ ดีวีดี และวีดิทัศน์

แม้ว่าการเลือกสื่อโสตทัศนเพื่อใช้ในกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน จะผ่านการพิจารณาคัดเลือกโดยมีบทวิจารณ์และบทแนะนำเป็นข้อมูลรองรับความเหมาะสม แต่ผู้จัดกิจกรรมต้องทดลองฉายภาพยนตร์ ดีวีดี และวีดิทัศน์ก่อนใช้จัดกิจกรรม การทดลองฉายก่อนนั้นนอกจากเป็นการตรวจคุณสมบัติด้านเทคนิค ซึ่งได้แก่ สี เสียง และความคมชัดของภาพแล้ว ยังเป็นการประเมินประสิทธิผลของสื่อนั้นในการนำเสนอเนื้อหาในด้านต่างๆ เช่น ความคิดริเริ่ม ทักษะคิดของผู้ผลิต ความลึกซึ้งของเนื้อหา และผลกระทบด้านลบที่อาจเกิดขึ้น เป็นต้น การที่ผู้ดำเนินการได้ทราบล่วงหน้าช่วยให้สามารถแนะนำต่อผู้ใช้ก่อนเริ่มกิจกรรม เตรียมผู้ร่วมกิจกรรมสำหรับสิ่งเหล่านี้ และเตรียมพร้อมสำหรับปฏิกิริยาของผู้ร่วมกิจกรรม

การแนะนำก่อนเริ่มกิจกรรมฉายภาพยนตร์ ดีวีดีและวีดิทัศน์

ก่อนเริ่มกิจกรรมฉายภาพยนตร์ ดีวีดี และวีดิทัศน์ทุกเรื่องหรือชุดต้องมีการแนะนำต่อผู้ใช้สั้นๆ ซึ่งเป็นโอกาสที่ผู้จัดกิจกรรมนำเสนอหนังสือและสื่อการอ่านอื่นๆ ที่น่าสนใจ และสอดคล้องกับเรื่องที่จัดฉาย ผู้ร่วมกิจกรรมจะมีโอกาสแสดงความคิดเห็นหรือซักถาม ซึ่งช่วยสร้างบรรยากาศอบอุ่นเป็นกันเองและน่าสนใจ การที่ผู้ดำเนินการชมภาพยนตร์ ดีวีดี หรือวีดิทัศน์ล่วงหน้าและอ่านหนังสือและเอกสารที่เกี่ยวข้องเป็นพื้นฐาน จะทำให้สามารถดำเนินการได้ดีเป็นที่สนใจของผู้ร่วมกิจกรรม และหากมีผู้เชี่ยวชาญ ผู้ผลิตหรือผู้เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จัดฉายเป็นผู้แนะนำ กิจกรรมก็จะน่าสนใจยิ่งขึ้น

การจัดการเกี่ยวกับการฉายภาพยนตร์ ดีวีดี/วีดิทัศน์

เป็นงานบริหารจัดการเกี่ยวกับการกำหนดช่วงเวลาที่ฉายภาพยนตร์ จำนวนและลำดับของเรื่องที่จะจัดฉาย การจัดกิจกรรมฉายภาพยนตร์เพื่อส่งเสริมการอ่านทำได้ทุกเทศกาลและทุกช่วงเวลาของวันตามความเหมาะสมของเรื่อง และความสะดวกของผู้ร่วมกิจกรรมและผู้ดำเนินการ

ในด้านเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมขึ้นอยู่กับจำนวนและความยาวของภาพยนตร์ที่จัดฉาย มีจำนวน ๑-๔ เรื่องต่อครั้ง ใช้เวลาการจัดครั้งละไม่เกิน ๑ ชั่วโมง ๓๐ นาที การจัดฉายภาพยนตร์หลายเรื่องควรจัดลำดับเรื่องโดยพิจารณาความเข้มข้น รูปแบบและความยาวหลากหลาย เช่น จัดฉายภาพยนตร์ที่ดำเนินเรื่องรวดเร็ว หรือภาพยนตร์ที่มีเนื้อเรื่องเบาต่อจากเรื่องที่หนักหรือดำเนินเรื่องช้า ในทางกลับกันภาพยนตร์ที่มีเนื้อเรื่องเข้มข้น กระตุ้นให้เกิดความคิดมากควรจัดเป็นเรื่องสุดท้าย หากจัดไว้ก่อนเรื่องอื่นผู้ร่วมกิจกรรมจะอยากคิดเรื่องนั้นๆ ต่อและไม่สนใจชมเรื่องอื่นอีก

การเลือกภาพยนตร์ ดีวีดี/วีดิทัศน์เพื่อจัดฉาย

การฉายภาพยนตร์เป็นกิจกรรมที่เยาวชนก่อนวัยรุ่นสนใจมาก สามารถใช้เป็นสื่อนำเยาวชนเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านต่างๆ ได้ดี เป็นโอกาสในการนำเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์น่าสนใจ เพิ่มพูนประสบการณ์ กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ซึ่งโดยปกติเยาวชนเหล่านั้นอาจไม่มีโอกาสได้รับรู้ และนำไปสู่การอ่านเรื่องที่เยาวชนโดยทั่วไปอาจไม่สนใจได้อีกด้วย

ตัวอย่างแนวเรื่องที่เหมาะสมที่จะจัดกิจกรรมฉายภาพยนตร์

คีวีตี/วีดิทัศน์ส่งเสริมการอ่าน

- ภาพยนตร์ในฐานะเป็นงานศิลปะ ได้แก่ การผลิตภาพยนตร์แนวต่างๆ และผลงานทางภาพยนตร์ของเยาวชน

- ศิลปะแขนงต่างๆ เช่น ทัศนกรรม การเต้นรำ ดนตรี ละคร และการถ่ายภาพ เป็นต้น

- ภูมิศาสตร์และการท่องเที่ยว เป็นเรื่องเกี่ยวกับสถานที่ เช่น เมืองและประเทศ และภูมิประเทศต่างๆ เช่น เกาะ ภูเขา เมืองโบราณ และมนุษย์ในภูมิภาคต่างๆ ของโลก เป็นต้น

- วิทยาศาสตร์ ได้แก่ เรื่องเกี่ยวกับอวกาศ มนุษย์ต่างดาว สิ่งประดิษฐ์ และการแพทย์

- ธรรมชาติ ได้แก่ เรื่องสัตว์โบราณ สัตว์ทะเล นก และสัตว์ในภูมิภาคต่างๆ ของโลก

- กีฬา ได้แก่ ฟุตบอล มวย ยูโด เทนนิส ยิมนาสติก และการแข่งขันกีฬา ระดับโลกต่างๆ

- ปัญหาสังคม มีขอบเขตเรื่องกว้าง ครอบคลุมเรื่องต่างๆ เช่น เพศ ความสัมพันธ์ของวัยรุ่น สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม สุขภาพจิต และการศึกษา เป็นต้น

- เรื่องอื่นๆ เช่น ชีวประวัติ อาชีพ เรื่องตลก ชีวิตความเป็นอยู่ในภูมิภาคต่างๆ ของโลก เรื่องเกี่ยวกับเยาวชน และภาพยนตร์จากหนังสือ เป็นต้น

สรุป ขั้นตอนการจัดกิจกรรมฉายภาพยนตร์ ดีวีดี และวีดิทัศน์ส่งเสริมการอ่าน

๑. กำหนดลักษณะกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจน เช่น เยาวชนก่อนวัยรุ่นหญิง เยาวชนก่อนวัยรุ่นในสถานสงเคราะห์ เป็นต้น

๒. กำหนดวัน เวลาจัดกิจกรรม

๓. กำหนดสถานที่จัดกิจกรรมฉายภาพยนตร์ เช่น ในห้องสมุด ในห้องเรียน หรือห้องประชุม เป็นต้น

๔. เตรียมหัวข้อในขอบเขตที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและโอกาสในการจัดกิจกรรม

๕. สำรวจแหล่งภาพยนตร์ ดีวีดี และวีดิทัศน์ในหัวข้อที่ต้องการ

๖. เตรียมบุคลากรผู้ฉายภาพยนตร์หรือผู้จัดกิจกรรมเรียนรู้วิธีใช้เครื่องฉาย

๗. ตรวจสอบและเตรียมความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์ คือเครื่องฉายภาพ

๘. เตรียมการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆ

๙. จัดเตรียมนิทรรศการและหนังสือที่แนะนำให้ผู้ร่วมกิจกรรมอ่านหลังการชมภาพยนตร์

๑๐. ทดลองฉายภาพยนตร์เรื่องที่ดีเลือกใช้ในการจัดกิจกรรม

๑๑. เตรียมการกล่าวนำเข้าสู่กิจกรรม

๑๒. ตรวจสอบความเรียบร้อยของทุกเรื่องก่อนถึงกำหนดกิจกรรมหลายชั่วโมงหรือหลายวัน

การแสดงภาพเงา
ประกอบเรื่องเล่า

๒. กิจกรรมการแสดง

กิจกรรมการแสดงทุกรูปแบบนำไปสู่การอ่านได้อย่างดี เนื่องจากในการชมการแสดงหรือร่วมแสดงต้องอ่านหรือค้นหาข้อมูลและเรื่องราวที่เกี่ยวข้อง เช่น บทละคร นวนิยาย วรรณคดี นิทาน ชีวิตประวัติบุคคลในวงการแสดง รวมทั้งหนังสือความรู้เกี่ยวกับการแสดง เครื่องแต่งกาย และฉาก เป็นต้น

นอกจากการแสดงละครจากบทประพันธ์และการอ่านข้อเขียนต่างๆ ในเชิงการแสดงแล้วกิจกรรมส่งเสริมการอ่านโดยการแสดงยังดำเนินการในลักษณะอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น การอบรมความรู้เรื่องการแสดง และการอภิปรายบทละคร เป็นต้น

การจัดกิจกรรมการแสดงมีขั้นตอนและวิธีการดังนี้

๑. ชมการแสดงของกลุ่มที่สนใจจะติดต่อให้ร่วมกิจกรรมก่อนการติดต่อ
๒. ติดต่อกับคณะผู้แสดง ตกลงเงื่อนไข ค่าตอบแทน แนวเรื่องการแสดง และกลุ่มผู้ชมเป้าหมาย

๓. นำผู้แสดงเข้าชมสถานที่จัดการแสดง และรับรู้ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เช่น แสง เสียง สถานที่แต่งตัว เป็นต้น

๔. กำหนดวันและเวลาจัดกิจกรรม

๕. จัดการพบปรึกษาหารือระหว่างกลุ่มผู้แสดงและการซ้อมการแสดง

๖. จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดนิทรรศการและหนังสือที่ส่งเสริมการอ่าน

๒.๑ การแสดงละคร

การแสดงละครเพื่อส่งเสริมการอ่านสามารถจัดได้หลายรูปแบบ ที่เหมาะสมกับเยาวชนก่อนวัยรุ่น ได้แก่ การแสดงละครสั้น การแสดงละครที่เน้นบทบาทตัวละคร การอ่านบทละครหรือข้อเขียนเชิงการแสดง เช่น เรื่องสั้น บทหรือตอนหนึ่งจากวรรณคดีหรือวรรณกรรมเด่น และการนำเสนอจากหรือเหตุการณ์จากวรรณกรรม ซึ่งอาจจัดเป็นชุดผลงานหลายเรื่องของผู้แต่งคนเดียวหรือหลายคน มีความเชื่อมโยงในด้านใดด้านหนึ่ง เช่น เนื้อหาของผู้แต่ง รูปแบบการประพันธ์ และแนวคิด เช่น เรื่องความรัก ครอบครัว และโลก เป็นต้น

ตัวอย่างกิจกรรมการแสดงละคร

ละครหน้าห้อง

การแสดงละครหน้าห้องอ่านเริ่มด้วยการจัดให้ผู้ร่วมกิจกรรมยืนหรือนั่งเป็นแถวหน้าห้องเรียน อ่านออกเสียงบทของตนซึ่งอาจประยุกต์จากหนังสือประกอบการเรียน หรือจากหนังสือของห้องสมุด การแสดงตามบทเหล่านั้นทำโดยไม่มีอุปกรณ์การแสดง ไม่มีฉาก หรือการกำกับเวที เพราะเป็นเพียงการอ่านออกเสียงบทละคร

การแสดงละคร
จากหนังสือ

การแสดงละครของนักอ่านที่ใช้เวลาดำเนินการวันละ ๓๐ นาที เป็นเวลา ๑๐ สัปดาห์ อาจมีกำหนดการดังนี้

วันจันทร์ ครูอ่านเรื่องจากหนังสือที่จะนำไปทำเป็นบทละครให้นักเรียนฟังหน้าชั้น และสอนการอ่านออกเสียงอย่างถูกต้อง จากนั้นเด็ก ๆ จะจัดเตรียมบทของแต่ละคนเพื่ออ่านตามลำพัง

วันอังคารและวันพุธ เด็ก ๆ พบปะกันเป็นกลุ่มการแสดงเล็กๆ และอ่านบทหลายครั้ง โดยเปลี่ยนบทไปในการอ่านแต่ละครั้ง ในวันพุธช่วงสุดท้ายเด็ก ๆ จึงเลือกบท

วันพฤหัสบดี เด็กแต่ละคนฝึกอ่านบทกับกลุ่มของตน

วันศุกร์ เด็กทุกคนแสดงบทของตนในชั้นเรียนหรือในโรงละครต่อหน้าผู้ชม มีเหตุผลในการอ่าน และให้ความสนใจในการอ่านมากขึ้นเพราะต้องอ่านบทละครซ้ำหลายครั้ง การแสดงแต่ละครั้งจะเพิ่มพูนประสบการณ์ ได้เพิ่มมิตรภาพโดยการช่วยเหลือผู้อื่นในการเตรียมบทเพื่อการแสดงอีกด้วย นอกจากนี้ บางคนมีอัตราการอ่านสูงขึ้นมากหลังจากร่วมโครงการแสดงละคร

การแสดงบรรเลงดนตรี โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)

๒.๒ การขับร้องและบรรเลงดนตรี

กิจกรรมการขับร้องและดนตรีเป็นที่สนใจของคนทั่วไปและเป็นกิจกรรมที่ประสบความสำเร็จอย่างยิ่งในกลุ่มเยาวชนก่อนวัยรุ่น โดยเฉพาะเมื่อมีแนวเนื้อหาตรงกับความสนใจ การแสดงดนตรีเพื่อส่งเสริมการอ่านจัดได้หลายรูปแบบ ตามความเหมาะสมของสถานที่และความพร้อมของผู้จัด หน่วยงานขนาดเล็กซึ่งมีสถานที่จำกัดอาจจัดกิจกรรมดนตรีโดยศิลปินเดี่ยว เช่น นักเปียโน นักเป่าลุ่ย นักกีตาร์ และการบรรเลงด้วยเครื่องดนตรีพื้นบ้านหรือเครื่องดนตรีประจำชาติต่างๆ โดยอาจมีการร้องเพลงประกอบหรือไม่มีก็ได้ เป็นต้น

กิจกรรมการขับร้องและบรรเลงดนตรีจัดได้หลายแบบ ดังนี้

การแสดงดนตรีประกอบการบรรยายหรือการสาธิต นักดนตรีบรรเลงดนตรีและสนทนาเกี่ยวกับดนตรีหรือเพลงที่เล่น เป็นรูปแบบกิจกรรมที่จัดไม่ยากและน่าสนใจ กิจกรรมที่แปลกออกไป เช่น นักดนตรีบรรเลงดนตรีประกอบการภาพยนตร์ที่ไม่มีเสียงหรือภาพยนตร์สั้นๆ เพื่อสร้างบรรยากาศและจบด้วยการอภิปรายเทคนิคดนตรีที่บรรเลง และการแนะนำหนังสือและสื่อการอ่านเรื่อง

ที่เกี่ยวข้อง เช่น การใช้เครื่องดนตรี ดนตรีร่วมสมัย และดนตรีประจำชาติ เป็นต้น

ผู้ร่วมกิจกรรมแสดงดนตรี กิจกรรมส่งเสริมการอ่านสำหรับเยาวชน โดยการแสดงดนตรีซึ่งมีเยาวชนผู้ร่วมกิจกรรมเป็นทั้งผู้ฟังและผู้บรรเลงดนตรี หรือขับร้องเพลง อาจเป็นดนตรีและเพลงซึ่งเป็นที่รู้จักแพร่หลายหรือเพลงที่เยาวชนแต่งขึ้นเอง

กิจกรรมการแสดงดนตรีเช่นนี้เป็นโอกาสนำเสนอหนังสือ สื่อการอ่าน และวัสดุอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องได้หลากหลาย นอกจากนี้ยังสามารถจัดนิทรรศการเรื่องที่เกี่ยวข้อง เช่น เครื่องดนตรี โน้ตดนตรี ด้นฉบับเนื้อเพลง แผ่นเสียง และสื่อบันทึกดนตรีต่างๆ เป็นต้น

วิธีดำเนินการ

การจัดกิจกรรมการแสดงดนตรี มีการดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

๑. ฟังการแสดงดนตรีและการขับร้องเพื่อพิจารณาเลือกใช้ในการจัดกิจกรรมโดยคำนึงถึงคุณภาพและความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและโอกาส
๒. กำหนดวัน เวลาที่จะมีกิจกรรมการแสดงดนตรี
๓. ติดต่อนักดนตรี / นักร้องและพิจารณาข้อตกลงและรูปแบบในการจัดกิจกรรม
 ๔. นำนักดนตรีดูสถานที่แสดง
 ๕. รวบรวมหนังสือ สิ่งพิมพ์ และวัสดุต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการจัดนิทรรศการประกอบและการส่งเสริมการอ่าน

๖. จัดทำเอกสารข้อมูลเกี่ยวกับนักดนตรี/นักร้อง และรายละเอียดกิจกรรม พร้อมภาพประกอบ
๗. จัดการประชาสัมพันธ์ด้วยสื่อต่างๆ
๘. ตรวจสอบความเรียบร้อยของเครื่องดนตรีและอุปกรณ์ต่างๆ ที่ต้องใช้
๙. ผู้ดำเนินรายการศึกษาข้อมูลความรู้เกี่ยวกับดนตรีที่จะนำเสนอในกิจกรรมเพื่อประชาสัมพันธ์และแนะนำแก่ผู้ร่วมกิจกรรม

๓. กิจกรรมการสร้างสรรค์

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านสามารถจัดให้เป็นกิจกรรมการสร้างสรรค์ที่เหมาะสมสำหรับจัดในสถานศึกษาและห้องสมุดได้หลายรูปแบบ เช่น การประดิษฐ์ การออกแบบ ดังตัวอย่างกิจกรรมต่อไปนี้

นักออกแบบรางวัลหนังสือ

กิจกรรมจัดงานมอบรางวัลให้แก่หนังสือ และมอบรางวัลแก่เยาวชน ผู้ชนะการออกแบบรางวัลและของที่ระลึก กิจกรรมนี้จัดให้เยาวชนแสดงความสามารถประมวลความรู้และใช้จินตนาการคิดชื่อรางวัลและออกแบบรางวัลแก่หนังสือ โดยเยาวชนเสนอชื่อหนังสือเรื่องโปรดและอ่านชื่อเรื่องต่างๆ ผู้ร่วมกิจกรรมบางคนแสดงเป็นผู้แต่งหนังสือเรื่องที่ได้รับรางวัล หรือแต่งตัวแบบตัวละครในหนังสือที่ได้รับรางวัล ขึ้นรับรางวัล ตัดตรารางวัลที่ทำขึ้นไว้บนปกหนังสือแต่ละเรื่องที่ได้รับรางวัลแล้วจัดหนังสือเหล่านั้นไว้ให้อ่านในชั้นเรียน กิจกรรมนี้นอกจากใช้ทักษะการฟังและดูแล้วยังส่งเสริมความสามารถในการออกแบบและจินตนาการด้วย

กิจกรรมสร้างสรรค์ทำหนังสือจำลองขนาดจิ๋ว

แฟชั่นนักอ่าน

ผู้ดำเนินกิจกรรมประมวลรายชื่อหนังสือเรื่องโปรดของเยาวชน คัดเลือกเรื่องที่มีตัวละครเหมาะสมเพื่อจัดทำเสี้ยดยัดพิมพ์ลายรูปตัวละครจากหนังสือเรื่องโปรดที่เยาวชนก่อนวัยรุ่นอ่านในรอบปี เยาวชนเป็นผู้ออกแบบวาดและระบายสีจัดทำเป็นต้นแบบพิมพ์ลายลงเสี้ยดยัด จัดงานแสดงแฟชั่นเสี้ยดยัดลายที่เยาวชนวาด โดยเยาวชนผู้ร่วมกิจกรรมส่วนหนึ่งเป็นผู้แสดงแบบ เมื่อผู้แสดงแบบเสี้ยยที่มีตัวละครจากหนังสือเดินออกมา ผู้ร่วมกิจกรรมอีกส่วนหนึ่งจะอ่านข้อความตอนหนึ่งจากหนังสือเรื่องนั้น กิจกรรมนี้ส่งเสริมทักษะการออกแบบ จินตนาการและการแสดงออก

TK
park
อุทยานการเรียนรู้

๒๕๖๒

กิจกรรม ที่ใช้ทักษะการเขียน

กิจกรรมการเขียนเชิงพรรณนา
และการวาดภาพเชิงสร้างสรรค์
ทำให้เยาวชนพัฒนาทักษะการอ่านและการคิด
เกิดความรู้สึกดีต่อตนเอง
ซึ่งส่งผลต่อจินตนาการ
และกระบวนการเรียนรู้ต่างๆ

อุทยานการเรียนรู้

กิจกรรม ที่ใช้ทักษะการเขียน

กิจกรรมที่เยาวชนเข้าร่วมกิจกรรมโดยการเขียนหรือวาดภาพ จัดได้หลายรูปแบบ โดยเป็นกิจกรรมเดี่ยว กิจกรรมสืบเนื่องจากกิจกรรมอื่น เช่น การเล่านิทาน การบรรยาย และนิทรรศการ กิจกรรมแข่งขันหรือประกวด หรือเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมโครงการ กิจกรรมที่ใช้ทักษะการเขียนและวาดภาพ ส่งเสริมการอ่านโดยผู้ร่วมกิจกรรมต้องอ่านหนังสือหรือข้อเขียนเพื่อเป็นข้อมูลในการร่วมกิจกรรม หรือในขณะที่ร่วมกิจกรรมจำเป็นต้องมีการอ่านหนังสือที่กำหนดเพื่อเขียนหรือวาดภาพ

กิจกรรมที่ใช้ทักษะการเขียนจำแนกตามลักษณะการนำเสนอ ได้แก่ การเขียนสรุป การเขียนแสดงความคิดเห็น การเขียนเชิงพรรณนา และการวาดภาพเชิงสร้างสรรค์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

๑. การเขียนสรุป

กิจกรรมที่เขียนสรุปสาระสำคัญของหนังสือที่อ่าน ช่วยฝึกทักษะการทำความเข้าใจเรื่องที่อ่าน เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับสถานศึกษาหรือห้องสมุดเพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ดังตัวอย่างกิจกรรมต่อไปนี้

กิจกรรมปลูกต้นบรรณพฤษก์
ห้องสมุดโรงเรียน
ไผ่ทุดมศึกษา

ต้นบรรณพฤษก์*

ผู้ร่วมกิจกรรมอ่านหนังสือที่น่าสนใจ สรุปเรื่องทีอ่านแล้วเขียนแนะนำหนังสือเรื่องนั้น เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ได้รับความรู้และความเพลิดเพลิน เกิดความภูมิใจ และจูงใจให้เยาวชนอ่านหนังสือ การจัดกิจกรรมต้นบรรณพฤษก์โดยห้องสมุดและในชั้นเรียนมีวิธีการดังนี้

กิจกรรมโดยห้องสมุด

บรรณารักษ์กำหนดให้ผู้ร่วมกิจกรรมอ่านหนังสือที่ชอบคนละ ๑ ชื่อเรื่อง และสรุปเรื่องในแบบบันทึกการอ่านหรือในใบแนะนำการอ่านที่จัดทำเป็นแบบฟอร์ม หรือผู้อ่านประดิษฐ์ตกแต่งเอง ต่อจากนั้นบรรณารักษ์ประดิษฐ์ต้นบรรณพฤษก์ ซึ่งเป็นต้นไม้แห่งการเรียนรู้ นำใบบันทึกการอ่านที่เยาวชนเขียนและวาดภาพแขวนตกแต่งไว้ เพื่อแนะนำหนังสือที่เยาวชนอ่านให้ผู้อื่นอ่าน

* ได้แนวคิดจากกิจกรรม “ปลูกต้นบรรณพฤษก์” ของโรงเรียนไผ่ทุดมศึกษา

กิจกรรมโดยผู้สอนภาษาไทย

ให้โอกาสและอิสระแก่เยาวชนในการเลือกซื้อหนังสืออ่านและการบริหารเงิน เพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการคิด ตัดสินใจอย่างมีเหตุผล และฝึกให้มีความมั่นใจและกล้าแสดงออก กิจกรรมเริ่มต้นโดยผู้สอนแนะนำหลักการและวิธีเลือกซื้อหนังสือ จัดงบประมาณหรือคูปองสำหรับเยาวชนในการใช้จ่ายเพื่อเลือกซื้อหนังสือ แล้วนำเยาวชนไปเลือกซื้อหนังสือที่แหล่งจำหน่าย ต่อจากนั้นเยาวชนอ่านหนังสือที่เลือกซื้อมานำเสนอโดยเขียนคำแนะนำหนังสือที่ตนซื้อและอ่านว่ามีความน่าสนใจอย่างไร แขนงข้อเขียนที่ตกแต่งสวยงามที่ต้นบรรณพักษ์เยาวชนที่อ่านคำแนะนำหนังสือจากต้นบรรณพักษ์สามารถขอยืมหนังสือที่สนใจไปอ่านได้จากห้องสมุด

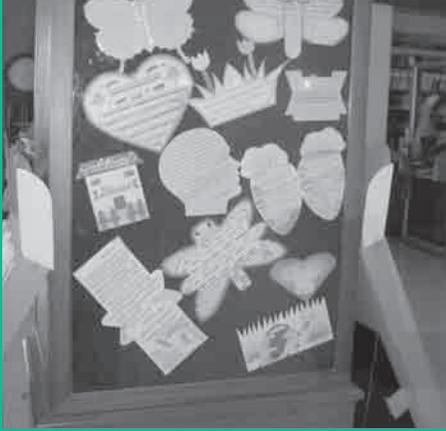
๓. การเขียนแสดงความคิดเห็น

กิจกรรมการเขียนแสดงความคิดเห็นต่อหนังสือที่อ่าน อาจเป็นความคิดเห็นเชิงบวกหรือเชิงลบ นอกจากส่งเสริมการอ่านยังมีคุณค่าในการฝึกทักษะการใช้เหตุผล และการใช้ภาษาเขียน

ตัวอย่างกิจกรรม

ชิ้นส่วนหนังสือ

กิจกรรมที่เน้นทักษะการเขียนโดยมีการอ่าน อภิปราย และเรียบเรียงข้อเขียนจากหนังสือ กิจกรรมชิ้นส่วนหนังสือกำหนดให้ผู้ร่วมกิจกรรมอ่านข้อความที่ตัดตอนจากหนังสือให้ผู้ร่วมกิจกรรมฟัง ผู้ฟังก็ต้องเรียบเรียงเรื่องจาก

ข้อเขียนความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือที่ห้องสมุดโรงเรียนไมโทอุดมศึกษา

แต่ละส่วนที่ได้ฟังทำให้ได้ฝึกทักษะการอ่านและเขียน นอกจากนี้ ยังมีการทำนาย คาดการณ์ และตั้งคำถามจากเรื่องที่มีการอ่านและเรียบเรียงด้วยกิจกรรมนี้สามารถจัดในห้องสมุด หรือในชั้นเรียนก็ได้

วิธีดำเนินการ

๑. คัดลอกข้อความจากหนังสือเป็นตอนสั้นๆ จำนวนมากพอสำหรับผู้ร่วมกิจกรรมแต่ละคนหรือกลุ่มจะใช้ซ้ำกันได้ ผู้ร่วมกิจกรรมจะได้รับข้อเขียนคนละชิ้นเพื่ออ่านในใจ

๒. เมื่ออ่านข้อความจบแต่ละคนเขียนข้อความสั้นๆ เป็นเชิงทำนายหรือคาดการณ์เกี่ยวกับหนังสือที่อ่าน

๓. ผู้ดำเนินกิจกรรมจัดการหมุนเวียนอ่านข้อความโดยให้สัญญาณให้ผู้ร่วมกิจกรรมเดินไปรอบห้อง จับคู่กันและอ่านข้อเขียนที่มีให้กันฟัง โดยไม่อภิปรายหรือแปลความหมายของเรื่องที่อ่าน แล้วเปลี่ยนไปจับคู่กับคนอื่นอีก

กิจกรรมบันความรู้สู่การอ่าน
ห้องสมุดโรงเรียนไผ่ทอคมศึกษา

อุปกรณ์สำหรับกิจกรรมบันความรู้สู่การอ่าน
ห้องสมุดโรงเรียนไผ่ทอคมศึกษา

๔. เมื่อผู้ร่วมกิจกรรมได้อ่านและฟังจากผู้ร่วมกิจกรรมหลายคน จึงกลับมาเขียนข้อความทำนายเหตุการณ์ในเรื่องโดยใช้ข้อมูลที่รวบรวมเพิ่มเติมจากที่ผลัดกันอ่าน

๕. หมุนเวียนกันอ่านข้อเขียนที่เรียบเรียงใหม่อีกครั้ง แล้วเรียบเรียงคำคาดการณ์เกี่ยวกับเรื่องที่ได้ฟังเป็นครั้งสุดท้าย

๖. สุตท้ายผู้ดำเนินกิจกรรมจัดการอภิปราย โดยให้ผู้ร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนข้อเขียนที่เขียนทำนายเรื่อง และพิจารณาว่าข้อเขียนของแต่ละคนเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรระหว่างที่มีการหมุนเวียนฟังเพื่อน ๆ อ่านเสนอเรื่อง บางคนอาจสมัครอ่านข้อเขียนของตนให้เพื่อนฟังเพื่อสนับสนุนหรือแย้งความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำนายเรื่องนั้น ๆ

ชวนห้องอ่านหนังสือ

กิจกรรมที่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเขียนความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือ เพื่อกระตุ้นให้ผู้อื่นสนใจ การจัดกิจกรรมนี้ในสถานศึกษา เมื่อนักเรียนอ่านหนังสือเรื่องใดจบ ผู้สอนกระตุ้นให้บันทึกความเห็นและเขียนชื่อและปีการศึกษาของ

ผู้บันทึกลงในบัตรบันทึกข้อมูลที่ทำขึ้นเองโดยการพับกระดาษ ดัดของบัตรที่ด้านในของปกหลังหนังสือ เขียนชื่อหนังสือบนบัตร แล้วสอดบัตรลงในช่องบัตร เมื่อมีความคิดเห็นจำนวนมาก นำบัตรบันทึกความเห็นบรรจุในกล่อง จัดเรียงตามลำดับอักษรชื่อหนังสือ สำหรับใช้เป็นแนวทางการอ่านแก่เยาวชนรุ่นต่อไป

หนังสือยอดนิยม

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านในชั้นเรียนซึ่งผู้ร่วมกิจกรรมต้องอ่านหนังสือที่เลือกเองและเขียนสรุปหนังสือที่อ่าน พร้อมอธิบายเหตุผลสนับสนุนการเลือกหนังสือที่ชอบ

ข้อเขียนจากการอ่าน
และการค้นคว้า
ห้องสมุดโรงเรียน
ประเทศนิวซีแลนด์

วิธีดำเนินการ

๑. ผู้ร่วมกิจกรรมแต่ละคนระบุชื่อหนังสือเรื่องโปรดของตนแล้วประมวลเป็นรายชื่อ “หนังสือยอดนิยม” ของชั้นเรียน ปิดประกาศไว้หน้าห้องเรียนเพื่อใช้ในการออกเสียงเลือกเรื่องเพื่ออ่าน หรือเสนอให้อ่าน

๒. ผู้ร่วมกิจกรรมอ่านหนังสือ ๕ เรื่องจากรายชื่อหนังสือขอยอดนิยมนั้น บันทึกชื่อเรื่องตามลำดับความชอบ และอธิบายเหตุผลที่จัดลำดับเช่นนั้น

๓. เขียนเรียงความ ๑ เรื่องเกี่ยวกับหนังสือเล่มโปรดของตน โดยสรุปเนื้อหาและอธิบายคุณค่าเพื่อแนะนำผู้อื่นอ่าน ผู้สอนเลือกงานที่ดีที่สุดไปจัดนิทรรศการบนกระดานข่าว และพิมพ์เผยแพร่ในจดหมายข่าวของโรงเรียน หรือรวบรวมข้อเขียนจัดพิมพ์เป็นคู่มือแนะนำการอ่าน

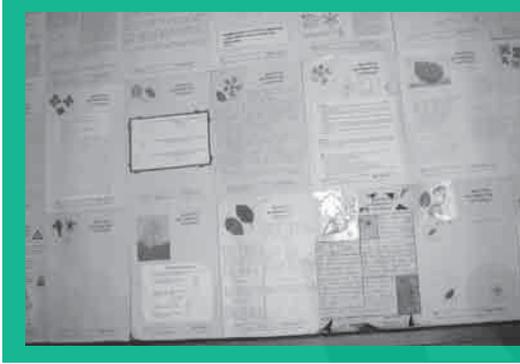
เรื่องหน้าอ่าน*

กิจกรรมที่เยาวชนเขียนแนะนำหนังสือที่หน้าอ่านแก่เพื่อนเยาวชนด้วยกันเองเพื่อให้เยาวชนบอกเล่า สื่อความถึงกัน ถ่ายทอดความคิดความรู้สึกผ่าน การเขียนและเรียบเรียงเป็นภาษาทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง กิจกรรมนี้ฝึกทักษะ การวิเคราะห์วิจารณ์ผ่านตัวอักษรหลากหลายมุมมอง เยาวชนมีโอกาสเรียนรู้ เพื่อพัฒนาวิธีการอ่าน แบ่งปันเรื่องราวต่างๆ และแนะนำหนังสือ โดยมีเป้าหมาย สูงสุดเพื่อชักชวนเพื่อนเยาวชนให้เกิดความสนใจอยากอ่านหนังสือที่แนะนำ สามารถจัดเป็นกิจกรรมการประกวดสำหรับสถานศึกษาหรือห้องสมุดได้

วิธีดำเนินการ

๑. กำหนดกรอบหนังสือที่อ่านเพื่อเขียนเรียงความแนะนำหนังสือ เช่น ในด้านประเภทหนังสือ รูปแบบการพิมพ์ เช่น เป็นหนังสือภาษาไทยตีพิมพ์เป็น เล่ม ประเภทใดประเภทหนึ่งในประเภทสาระความรู้ ความคิด และวรรณกรรม

* ได้แนวคิดจากโครงการ ชวนเพื่อนอ่านหนังสือ ของสำนักงานกองทุนสนับสนุน การวิจัย (สกว.) ร่วมกับเครือข่ายพันธมิตรผู้รักการอ่าน

ข้อเขียนจากการอ่าน
และการค้นคว้า
ห้องสมุดโรงเรียน
ประเทศสวีเดน

(นวนิยายหรือรวมเรื่องสั้น) เป็นร้อยแก้วหรือร้อยกรอง หรือทั้งสองประเภท หากมีข้อยกเว้นหนังสือประเภทใด เช่น แบบเรียน ตำรา เรื่องแปล ฯลฯ ต้องระบุไว้ด้วย

๒. กำหนดรายละเอียดการเขียน อาจกำหนด ดังนี้

เยาวชนเลือกหนังสือจำนวน ๒ เล่มที่ชื่นชอบ จากรายชื่อที่กำหนด หรือหนังสือที่เยาวชนสนใจเองนอกเหนือจากรายชื่อที่กำหนด เขียนข้อเขียนเป็นเรียงความ เรื่องสั้น บทกวี ฯลฯ ความยาวไม่เกิน ๓ หน้ากระดาษ A๔ ตามประเด็นการวิเคราะห์แนะนำหนังสือที่กำหนด

๓. การประเมินข้อเขียนพิจารณาจาก ความคิดริเริ่ม ความคิดสร้างสรรค์ ความสามารถเชิงวรรณศิลป์ วิธีการนำเสนอ ฯลฯ

๔. จัดรางวัลสำหรับข้อเขียนที่ชนะการประกวด อาจแบ่งเป็นรางวัลที่หนึ่ง สอง สาม และรางวัลชมเชย ของรางวัลที่จัดสรรอาจเป็นเงิน หนังสือ หรือโล่ตามความเหมาะสม

๕. นำผลงานมารวบรวมพิมพ์เป็นหนังสือเผยแพร่

การเขียน
คำประพันธ์
ประกอบภาพ
ห้องสมุดโรงเรียน
บดินทรเดชา
(สิงห์ สิงหเสนี)

๓. การเขียนเชิงพรรณนา และการวาดภาพเชิงสร้างสรรค์

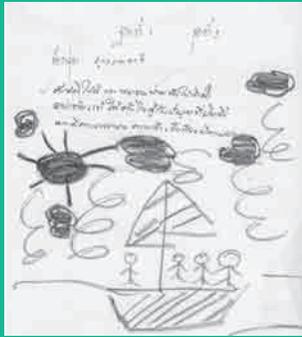
กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ใช้ทักษะการวิเคราะห์ และสังเคราะห์เรื่องที่อ่าน และใช้ความคิดสร้างสรรค์ผลิตงานชิ้นใหม่ อาจเป็นสิ่งพิมพ์ บทกวี ทำนองหรือบทเพลง

ตัวอย่างกิจกรรม

ยุวศิลปิน*

กิจกรรมบูรณาการวิชาการด้านคณิตศาสตร์ซึ่งเป็นวิชาที่เยาวชนอาจจะเบื่อง่ายมาประกอบกับดนตรี ซึ่งเป็นวิชาที่สามารถดึงดูดความสนใจเยาวชนได้ดีกว่า โดยการนำเรื่องของจำนวนคู่ จำนวนคี่ การนับลดนับเพิ่ม มาสร้างทำนองเพลง ใช้บันไดเสียงต่างๆ และส่งเสริมการอ่าน โดยเยาวชนเลือกสรรหรือแต่ง

* ได้แนวคิดจากกิจกรรม “คณิต วิทยา คีตา ศิลปะ กวี” ของโรงเรียนไมทอุดมศึกษา

การเขียนคำประพันธ์และวาดภาพประกอบ
ห้องสมุดโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)

กวีนิพนธ์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษอ่านเป็นทำนองเสนาะคลอตามเสียง
บรรเลงดนตรี

เยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมได้ฝึกทักษะทางสังคมด้านการร่วมงานกลุ่ม ได้
พัฒนาสมองทั้ง ๒ ซีก อย่างผสมผสานและสมดุล เกิดความสุนทรีย์ด้านอารมณ์
ซึ่งจะส่งผลต่อจินตนาการและกระบวนการเรียนรู้ต่างๆ ได้พัฒนาทักษะการ
อ่าน มีเจตคติที่ดีต่อการอ่านและการฟัง มีทักษะทางการพูดเชิงสร้างสรรค์ กล้า
แสดงออก มีทักษะการคิดคำนวณอย่างมีระบบ และมีการพัฒนาด้านการคิด

วิธีดำเนินการ

๑. เยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมนำแนวคิดที่ผู้สอนจุดประกายการนำโจทย์
คณิตศาสตร์ ไปสร้างเป็นบทเพลงบรรเลงโดยใช้บันไดเสียงต่างๆ ไปปฏิบัติ
๒. ชักชวนเพื่อนศึกษาบันไดเสียงจากครูดนตรี และสร้างทำนองเพลง
จากโจทย์เลขการบวก-ลบ การนับเพิ่มนับลด จำนวนคู่-คี่
๓. เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษด้านภาษาฟังเพลงบรรเลงแล้วคัดสรร
ประพันธ์ หรือแปลกวีนิพนธ์เพื่อใช้อ่านคลอเสียงดนตรีทั้งภาษาอังกฤษและ
ภาษาไทย

ผู้ชนะเลิศการแข่งขันประกวดแต่งเพลงนำเสนองาน

๔. เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษด้านภาษาไทยอ่านบทกวีนิพนธ์ คลอตามทำนองดนตรีมีระดับเสียงสูง-ต่ำอย่างไพเราะ

หนังสือพิมพ์เสมือน*

กิจกรรม “หนังสือพิมพ์เสมือน” เป็นกิจกรรมในสถานศึกษาที่ให้โอกาสเยาวชนได้ทำเอกสารที่มีลักษณะกึ่งหนังสือพิมพ์และกึ่งวารสารอ่านในห้องเรียน และในโรงเรียน “หนังสือพิมพ์เสมือน” เป็นกิจกรรมที่ไม่ยากและสนุกสนานที่จะช่วยให้เยาวชนพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ พัฒนาความสามารถในการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการไม่มาก ได้แก่ ค่าจัดซื้อกระดาษ ขนาด A๔ สำหรับทำหนังสือพิมพ์ ดินสอสี และสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลสำหรับการค้นคว้าหาความรู้ของเยาวชน

* ได้แนวคิดจากกิจกรรม “หนังสือพิมพ์เสมือน” ของโรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี)

หนังสือพิมพ์เสมือน
ของโรงเรียน
พระยาประเสริฐ
สุนทราศรัย
(กระจ่าง สิงห์เสนี)

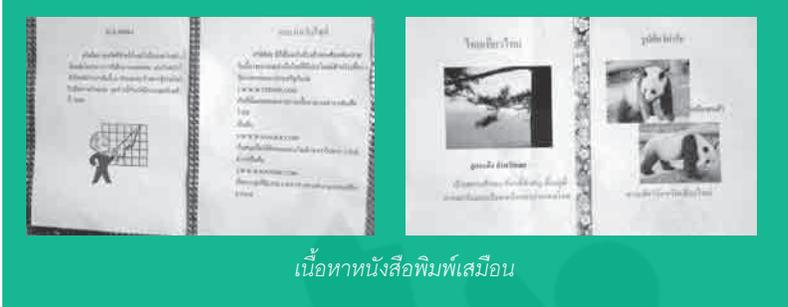
วิธีดำเนินการ

๑. อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนำหนังสือพิมพ์หลายๆ ชื่อมาให้เยาวชนศึกษา เพื่อให้เยาวชนเสนอความคิดเห็นเรื่องรูปแบบของหนังสือพิมพ์ที่สนใจ ชื่อหนังสือพิมพ์ จำนวนสมาชิกในกองบรรณาธิการ และวาระของการออก เช่น หนังสือพิมพ์รายวัน นิตยสารรายสัปดาห์ เป็นต้น
๒. อาจารย์ที่ปรึกษารวบรวมรายชื่อเยาวชนแต่ละห้องที่สมัครเข้าร่วมกิจกรรม
๓. ผู้ประสานงานดำเนินการหาทุนสนับสนุนและจัดการฝึกอบรมการจัดทำหนังสือพิมพ์แก่เยาวชนที่ร่วมกิจกรรม
๔. เยาวชนที่ร่วมกิจกรรมเข้ารับการฝึกอบรมเรื่องที่เกี่ยวข้องในการหาข่าว เขียนข่าว และการจัดทำหนังสือพิมพ์ โดยความร่วมมือจากสำนักงานหนังสือพิมพ์
๕. เยาวชนแต่ละห้องรวมกลุ่มจำนวน ๔-๕ คน จัดตั้งกองบรรณาธิการ
๖. กองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์เสมือนจัดประชุมดำเนินการ ดังนี้

- ๑) เลือกบรรณาธิการและบรรณาธิการผู้ช่วยสมาชิก ที่เหลือทำหน้าที่เป็นกองบรรณาธิการ
- ๒) ตั้งชื่อหนังสือพิมพ์ พร้อมบอกเหตุผลที่ตั้งชื่อเช่นนั้น
- ๓) กำหนดตราสัญลักษณ์หนังสือพิมพ์เสมือนพร้อมบอกเหตุผลที่ใช้สัญลักษณ์และสี
- ๔) กำหนดกำหนดออก เช่น รายเดือน ทุกวันที่ ๓๐ ของเดือน เป็นต้น
- ๕) กำหนดเนื้อหาสาระของหนังสือพิมพ์เสมือน พร้อมบอกเหตุผลที่ต้องการให้มีเนื้อหาดังกล่าว
- ๖) กำหนดผู้รับผิดชอบเนื้อหาแต่ละส่วน และวิธีกำหนดผู้รับผิดชอบแต่ละคอลัมน์ เช่น ตามความสนใจ หรือบรรณาธิการมอบหมาย
- ๗) กำหนดตารางการทำงาน เช่น กองบรรณาธิการมาพบกันหลังเลิกเรียนช่วงพักกลางวัน หรือให้อิสระแก่เจ้าของคอลัมน์บริหารเวลาเอง

คณะบรรณาธิการ
หนังสือพิมพ์เสมือน

เนื้อหาหนังสือพิมพ์เสมือน

- ๘) สมาชิกกองบรรณาธิการ ปฏิบัติการหาข่าว ค้นคว้าข้อมูล เขียนเรียบเรียงเนื้อหา รวมกลุ่มปรึกษาและปฏิบัติงาน โดยโรงเรียนอำนวยความสะดวกจัดสถานที่ทำงานให้
- ๙) อาจารย์ที่ปรึกษา ได้แก่ หัวหน้ากลุ่มสาระภาษาไทย หรืออาจารย์ประจำชั้น ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหาและภาษา
- ๑๐) จัดทำต้นฉบับสมบูรณ์
- ๑๑) จัดทำสำเนาหนังสือพิมพ์เพื่อเผยแพร่โดยการแจกจ่ายหรือจำหน่าย (อาจได้รับการอุดหนุนค่าใช้จ่ายจากโรงเรียนเป็นค่าถ่ายเอกสารเพื่อจำหน่ายราคาเยา)

ลำดับ	เนื้อหาสาระ	ผู้รับผิดชอบ	หน้าที่
๑	หน้าปก	เด็กหญิงพิมพ์	บรรณาธิการ
๒	บ.ก.แถลง		
๓	ทักทายท่ายเล่ม	เด็กหญิงนภัส	ผู้ช่วยบรรณาธิการ
๔	ปกหลัง		
๕	เมนูจานเด็ด	เด็กหญิงวิริน	กองบรรณาธิการ
๖	ข่าวเด็ด	เด็กชายกิตติ	บรรณาธิการ
๗	รูปนี้มีสีสัน	เด็กชายประธาน	ผู้ช่วยบรรณาธิการ
๘	เกมลับสมอง	เด็กชายปิยะ	กองบรรณาธิการ
๙	ท่องเที่ยวทั่วไทย	เด็กชายสัจจร	กองบรรณาธิการ
๑๐	แฟนชั่นชั้นนำ	เด็กหญิงพร	กองบรรณาธิการ

ตัวอย่างการกำหนดเนื้อหาและผู้รับผิดชอบ

กิจกรรมหนังสือพิมพ์เสมือน

การประเมินผลกิจกรรมหนังสือพิมพ์เสมือน พิจารณาจากข้อคิดเห็นของผู้อ่านเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์เสมือนในด้านต่างๆ เช่น รูปแบบ เนื้อหา และชื่อเสียง การสืบทอดกิจกรรมหนังสือพิมพ์เสมือนทำโดยจัดการฝึกอบรมเยาวชนผู้สนใจ โดยรุ่นที่ผู้มีประสบการณ์จัดทำหนังสือพิมพ์เสมือนเป็นวิทยากรภายใต้การควบคุมดูแลของอาจารย์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและอาจารย์ประจำชั้น

กิจกรรมหนังสือพิมพ์เสมือนเป็นประโยชน์ต่อทั้งผู้อ่านและผู้ร่วมกิจกรรมหลายประการ คือ เยาวชนมีความสนใจอ่านและอ่านหนังสือมากขึ้น ได้ฝึกทักษะการค้นคว้า การเขียนและการเรียบเรียงเนื้อหา เสริมสร้างความรู้และเพิ่มพูนประสบการณ์ ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ เสริมสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง และฝึกฝนการปฏิบัติงานเป็นกลุ่ม

park
อุทยานการเรียนรู้

ป
พ
ท

กิจกรรม
การแข่งขัน/ประกวด

กิจกรรมการแข่งขัน/ประกวด
นอกจากให้ความรู้ ความสนุกสนาน
และส่งเสริมการอ่าน
ยังส่งเสริมบุคลิกภาพของผู้ร่วมกิจกรรม
ทำให้เกิดความภูมิใจ
และมีความเชื่อมั่นในตนเอง

อุทยานการเรียนรู้

กิจกรรม การแข่งขัน/ประกวด

กิจกรรมที่ผู้เข้าร่วมมีส่วนร่วมโดยการลงมือทำในลักษณะการแข่งขันหรือการประกวด มีการมอบรางวัลหรือประกาศผลผู้ชนะ กิจกรรมนี้ออกจากให้ความรู้ ความสนุกสนาน และส่งเสริมการอ่าน ยังส่งเสริมบุคลิกภาพของผู้ร่วมกิจกรรม ทำให้เกิดความภาคภูมิใจ และมีความเชื่อมั่นในตนเอง ในกิจกรรมการแข่งขันและการประกวด ผู้ร่วมกิจกรรมอาจใช้ทักษะการฟังการดู การเขียนหรือหลายทักษะประกอบกัน อาจเป็นกิจกรรมเดี่ยว หรือเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมโครงการที่จัดในสถานศึกษา ห้องสมุด หรือโดยหน่วยงานต่างๆ การแข่งขันและการประกวดที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน สามารถจัดทั้งสำหรับรายบุคคล และเป็นกลุ่ม ดังนี้

การมอบรางวัลให้แก่
ผู้ชนะการแข่งขัน
กิจกรรมส่งเสริม
การอ่าน
ห้องสมุดประชาชน
ภาษีเจริญ

การประกวดภาพวาดส่งเสริมการอ่าน
ห้องสมุดโรงเรียนพระยาประเสริฐ
สุนทรไศยฯ

การแสดงผลงานเรียงความที่ได้รับรางวัล
ห้องสมุดโรงเรียนบดินทรเดชา
(สิงห์ สิงหเสนี)

๑. กิจกรรมแข่งขัน / ประกวดรายบุคคล

เป็นกิจกรรมที่ผู้ร่วมกิจกรรมเข้าแข่งขันเป็นส่วนตัวหรืออาจเป็นตัวแทน
ของกลุ่ม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาษิตนิทัศน์*

กิจกรรมเพื่อส่งเสริมการอ่านและเพิ่มพูนความรู้ด้านภาษาไทยแก่เยาวชน
เป็นกิจกรรมต่อเนื่องตลอดภาคการศึกษา เหมาะสมที่จะจัดในสถานศึกษา

* ได้แนวคิดจากกิจกรรม “ภาษิตนิทัศน์...นำรู้” ของโรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทรไศย
(กระจำจ สิงหเสนี)

กิจกรรมภาษิตินิทรรศน์...น่ารู้
ของโรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย

วิธีดำเนินการ

๑. ผู้จัดกิจกรรมเลือกหนังสือดีที่มีบทกลอนหรือสุภาษิตง่ายๆ เหมาะ
สำหรับเยาวชนก่อนวัยรุ่นเพื่อใช้เป็นแหล่งข้อมูลกิจกรรม

๒. ผู้จัดกิจกรรมคัดเลือกบทกลอนหรือสุภาษิตที่น่าสนใจและมีแนวคิดที่
เหมาะสมกับกลุ่มวัยของเยาวชนจากหนังสือที่คัดเลือกไว้ จัดทำประเด็นคำถาม
ประจำสัปดาห์พร้อมคำตอบที่เป็นความหมายของสุภาษิตเหล่านั้นให้เยาวชน
เลือกตอบ ลักษณะคำถามชุด ชุดละ ๕ ข้อ (เดือนละ ๔ ชุด จำนวน ๒๐ ข้อ
รวม ๑๐ คะแนน)

๓. ผู้จัดกิจกรรมจัดทำ “สมุดบันทึกข้อคิด ภาษิตินิทรรศน์” แจกเยาวชน
ทุกคนเพื่อบันทึกคำตอบส่งผู้จัดกิจกรรมทุกสัปดาห์

๔. จัดป้ายแสดงคำถามภาษิตินิทรรศน์พร้อมคำตอบประจำสัปดาห์ใน
บริเวณที่เยาวชนมองเห็นได้ง่าย เมื่อครบ ๔ สัปดาห์ จะย้ายชุดคำถาม พร้อม
คำตอบไปติดไว้ในห้องสมุดของสถานศึกษา

กิจกรรมภาชิต
นัทศน์...นารี
ของโรงเรียนพระยา
ประเสริฐสุนทราศรัยฯ

๕. การร่วมกิจกรรม เยาวชนทุกคนสามารถเข้าร่วมกิจกรรมนี้ โดยปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้

- ๕.๑ อ่านคำกลอนภาชิตนัทศน์จากป้ายนิเทศ แปลความหมาย สรุปใจความสำคัญและข้อคิดของแต่ละภาชิต
- ๕.๒ อ่านคำถามของแต่ละภาชิต แล้วตอบคำถามโดยเลือกคำตอบข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียวบันทึกลงในสมุดบันทึกข้อคิดภาชิตนัทศน์ ระบุเรื่อง และคำตอบ และคัดลอกเนื้อความของคำตอบที่ถูกด้วยลายมือบรรจง
- ๕.๓ ตัวแทนแต่ละห้องเรียนเก็บสมุดบันทึกที่ตอบคำถามเรียบร้อยแล้วส่งอาจารย์ประจำชั้นหรืออาจารย์ประจำวิชาภาษาไทยทุกสัปดาห์ และไปรับคืนเพื่อตอบคำถามของสัปดาห์ใหม่
- ๕.๔ ทุกวันทำการสุดท้ายของเดือน เยาวชนที่ตอบคำถามถูกต้องมากกว่าร้อยละ ๗๕ (๑๖ ข้อ จาก ๒๐ ข้อ) มอบสมุดบันทึกข้อคิด

ภาษิตินิทัศน์ ให้ตัวแทนนำส่งอาจารย์ผู้รับผิดชอบกิจกรรมเพื่อ
ร่วมจับสลากชิงรางวัลประจำเดือน

๕.๕ หลังการจับสลากรายเดือน ตัวแทนเยาวชนแต่ละห้องรับสมุด
บันทึกคืน เพื่อใช้ตอบคำถามของเดือนต่อไป

๖. การให้คะแนน และการร่วมชิงรางวัล

๖.๑ เยาวชนตอบคำถามถูก ๑ ข้อ ได้ ๑ คะแนน ใน ๑ เดือนมี
คำถาม ๒๐ ข้อ คะแนนเต็ม ๒๐ คะแนน ผู้ได้คะแนนประจำ
เดือนมากกว่าร้อยละ ๗๕ (๑๖ คะแนน) มีสิทธิรับสลาก
ชิงรางวัล

๖.๒ อาจารย์จับสลากรางวัล และมอบรางวัลที่ห้องสมุด

๖.๓ ในแต่ละภาคเรียน เยาวชนที่มีคะแนนสูงสุดของแต่ละห้อง ๑
คน รับเกียรติบัตรรางวัลยอดนักอ่าน ภาษิตินิทัศน์

หนังสือเล่มโปรด

กิจกรรมนี้เหมาะสำหรับสถานศึกษา เป็นกิจกรรมต่อเนื่องประมาณ ๖
เดือน ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเสนอชื่อหนังสือเรื่องโปรด และเขียนคำอธิบายสั้นๆ ถึง
เหตุผลที่เสนอแนะหนังสือ โดยเป้าหมายสุดท้ายคือ คัดเลือกผู้เข้าร่วมกิจกรรม
๗ คน นำเสนอหนังสือเรื่องโปรด และวาดภาพ ประกอบหนังสือเรื่องโปรดของ
ตน ภาพวาดประกอบข้อเขียนหนังสือที่ได้รับการคัดเลือกจะได้รับการขยายเป็น
ภาพสีขนาดใหญ่ จัดแสดงในห้องสมุดหรือสถานที่ที่เหมาะสมประมาณ ๑ สัปดาห์

หนังสือเล่มโปรด

วิธีดำเนินการ

เนื่องจากเป็นกิจกรรมต่อเนื่องในช่วงเวลาประมาณ ๑ ภาคการศึกษา หรือ ๖ เดือน จึงแบ่งการดำเนินงานเป็นระยะ ดังนี้

เดือนที่ ๑

๑. คณะผู้ดำเนินการประชุมปรึกษา จัดหาสถานที่จัดกิจกรรม กำหนดแผนงาน และดำเนินการขอรับการสนับสนุนค่าใช้จ่าย
๒. กำหนดงบประมาณของโครงการ ได้แก่ ค่าฟิล์ม ค่าล้างอัดภาพ ขยายภาพ และกรอบรูป ฯลฯ

เดือนที่ ๒

๑. เผยแพร่ข่าวสารกิจกรรมโดยเขียนบทความลงในจดหมายข่าวของโรงเรียนหรือหน่วยงาน เกี่ยวกับกิจกรรมการประกวดหนังสือเล่มโปรดของเยาวชน
๒. ประชาสัมพันธ์การประกวดการอ่านหนังสือเล่มโปรดแก่เยาวชน

ผ่านสื่อต่างๆ ของสถานศึกษาหรือหน่วยงานเพื่อกระตุ้นให้อ่านหนังสือในช่วง
ปิดภาคการศึกษา

เดือนที่ ๓ - ๔

๑. ผู้ดำเนินการเข้าชมเว็บไซต์กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของหน่วยงาน
ต่างๆ

๒. จัดทำแบบฟอร์มการประกวดหนังสือเรื่องโปรด

๓. แจกกำหนดการรับแบบฟอร์มข้อเขียนของการร่วมกิจกรรม และ
ประกาศผลซึ่งมีหลายวิธี ได้แก่ การประกาศในชั้นเรียน จัดทำโปสเตอร์ และ
ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อของโรงเรียนหรือหน่วยงาน

การกำหนดวันประกาศผลต้องเผื่อเวลาไว้ประมาณ ๕ สัปดาห์จากวันรับ
ผลงาน โดยให้เวลา ๓ สัปดาห์สำหรับอ่านข้อเขียนของผู้แข่งขัน ๑ สัปดาห์
สำหรับการถ่ายภาพ ขยายภาพและจัดทำกรอบ และ ๑ สัปดาห์สำหรับแสดง
ผลงาน

๔. ตั้งคณะกรรมการประกอบด้วย ผู้อำนวยการด้านสื่อ ๑ คน และ
ผู้สอน ๒-๓ คน ที่สามารถประเมินข้อเขียนของเยาวชนในด้านเนื้อหา
ไวยากรณ์ และเกณฑ์อื่นๆ ได้

๕. กำหนดวิธีการเสริมอื่นๆ สำหรับกระตุ้นการเข้าร่วมกิจกรรมการ
ประกวดหนังสือเล่มโปรด เช่น การไปเยี่ยมชมชั้นเรียนต่างๆ การเขียนบทความ
ในหนังสือพิมพ์ของโรงเรียน การเสนอบทความทางวิทยุหรือโทรทัศน์วงจรปิด
ของโรงเรียน การประกาศกระจายเสียงประจำวัน จัดทำป้ายประกาศชมเชย
นักเรียนที่ส่งแบบฟอร์มร่วมการประกวด เป็นต้น

เดือนที่ ๕

๑. รวบรวมข้อเขียน แนะนำหนังสือเรื่องโปรดของเยาวชน
๒. จัดทำรายชื่อผู้เข้าร่วมกิจกรรมจากแบบฟอร์มร่วมการประกวดที่สมบูรณ์และกำหนดเลขประจำตัวของผู้เข้าร่วมกิจกรรม
๓. จัดทำแบบฟอร์มให้คะแนนงานของเยาวชน (จัดทำเป็น ๕ คอลัมน์ ประกอบด้วย เลขประจำตัว เนื้อหา ไวยากรณ์ ตัวสะกด และคะแนนรวม) การประเมินผลงานดูจากเนื้อหา ไวยากรณ์ และตัวสะกด การให้คะแนนอาจเป็น ๔ ระดับ ดังนี้
 - ดีมาก (๔ คะแนน) ดี (๓ คะแนน)
 - พอใช้ (๒ คะแนน) ต้องปรับปรุง (๑ คะแนน)
๔. กำหนดหมายเลขประจำแบบฟอร์มการประกวดแต่ละชุดตรงกับเลขประจำตัวของผู้เข้าร่วมกิจกรรม และจัดทำสำเนาแบบฟอร์มข้อเขียนหนังสือเรื่องโปรดของเยาวชนตามจำนวนกรรมการ
๕. แจกจ่ายแบบฟอร์มการประกวดและคู่มือให้คะแนนแก่คณะกรรมการ กำหนดวันรับผลงานที่กรรมการประเมินแล้วกลับคืน กำหนดวันประชุมกรรมการเพื่อตัดสินขั้นสุดท้าย
๖. คัดเลือกเยาวชนผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่มีคะแนนสูง ๗ คนแรก ประกาศชื่อ และชื่อหนังสือเล่มโปรดของทั้ง ๗ คนผ่านสื่อในโรงเรียนและชุมชน ทั้งนี้ อาจแยกการประกาศผลเป็นกลุ่มเยาวชนชายและหญิง เพื่อให้ผลงานจากสองกลุ่มเท่าๆ กัน
๗. จัดการสัมภาษณ์เยาวชนที่มีผลงานได้รับคัดเลือกภายในโรงเรียนหรือเผยแพร่ในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น

๘. ถ่ายภาพเยาวชนที่ชนะการประกวดกับหนังสือเรื่องโปรดเพื่อประชาสัมพันธ์

เดือนที่ ๖

๑. อัด และขยายภาพเยาวชนที่ชนะการประกวดกับหนังสือเรื่องโปรดเป็นโปสเตอร์หรือจัดใส่กรอบ

๒. จัดทำตัวอักษรและข้อความเช่น “เรื่องโปรดยอดนักอ่าน” และจัดทำป้ายเล็กๆ ระบุชื่อและข้อมูล พร้อมทั้งสัญลักษณ์ต่างๆ และชื่อเยาวชนที่เตรียมไว้ลงบนโปสเตอร์

๓. ติดโปสเตอร์บนผนังห้องสมุดของโรงเรียน พร้อมข้อมูลเกี่ยวกับเยาวชนผู้ชนะ

๔. จัดงานฉลอง เชิญผู้ปกครอง เพื่อนๆ ครู และผู้บริหารมาชมโปสเตอร์พร้อมทั้งจัดหาหนังสือเรื่องที่เยาวชนแนะนำมาจัดแสดงในห้องสมุดและเปิดรับฟังความคิดเห็นจากผู้ปกครอง ครู และเยาวชน

กิจกรรมการประกวดหนังสือเล่มโปรดเปิดโอกาสให้เยาวชนได้รู้หนังสือที่เพื่อนๆ อ่าน และส่งเสริมให้เยาวชนอ่านหนังสือ

โปสเตอร์หนังสือ

ยอดนักอ่าน

กิจกรรมการประกวดยอดนักอ่านประจำปีเหมาะสำหรับสถานศึกษาหรือห้องสมุด โดยการสำรวจสถิติการขอยืมหนังสือจากห้องสมุด และสังเกตพฤติกรรมการอ่านการค้นคว้าของเยาวชน รวมทั้งสัมภาษณ์เยาวชนที่สนใจการอ่านการค้นคว้าอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนดูผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แล้วประเมินตัดสินยอดนักอ่านประจำปี การตัดสินอาจเป็นยอดนักอ่านโดยรวมของหน่วยงาน หรือแยกเป็นกลุ่ม เช่น ตามเพศ วัย เป็นต้น พร้อมทั้งจัดพิธีมอบรางวัลและเกียรติบัตรยอดนักอ่าน

นักอ่านพันธุ์แท้*

ผู้ร่วมกิจกรรมนี้ได้แสดงความสามารถจากการอ่าน และจดจำสิ่งที่อ่าน ทั้งในด้านรูปเล่ม เนื้อหา และเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหนังสือ ผู้แต่ง และเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง กิจกรรมนี้ให้ความรู้ ความสนุกสนาน และแสดงความสามารถการรู้จักจริง รู้ลึกเกี่ยวกับหนังสือเล่มนั้น สามารถจัดได้ทั้งในสถานศึกษา ห้องสมุด และโดยหน่วยงานต่างๆ

วิธีดำเนินการ

๑. จัดเตรียมชุดคำถามเกี่ยวกับหนังสือ ผู้แต่ง สำนักพิมพ์ และเรื่องที่เกี่ยวข้อง พร้อมคำตอบเป็นชุด หนังสือที่ใช้ตั้งคำถามครอบคลุมหนังสือทุกประเภททั้งสารคดี บันเทิงคดี และหนังสือสำหรับเยาวชน รวมถึงหนังสือการ์ตูน
๒. ประชาสัมพันธ์และรับสมัครผู้เข้าร่วมการแข่งขัน

* ได้แนวคิดจากรายการโทรทัศน์ “แฟนพันธุ์แท้”

หนังสือและข้อมูลความรู้เกี่ยวกับ
หนังสือ ผู้แต่ง และเรื่องที่เกี่ยวข้อง
ห้องสมุดโรงเรียนบดินทรเดชา
(สิงห์ สิงหเสนี)

๓. จัดการแข่งขันหลายรอบโดยจัดกลุ่มตามระดับชั้น หรือแยกกลุ่มย่อยๆ เพื่อคัดเลือกผู้เข้ารอบ และจัดให้ผู้เข้ารอบแข่งขันกันอีกเพื่อได้ผู้ชนะเลิศ
๔. ในการตอบปัญหา เริ่มจากคำถามง่ายไปหายากตามลำดับ
๕. ประกาศผลและจัดงานมอบรางวัล

ตัวอย่างประเด็นคำถาม

๑. หมวดรูปเล่มหนังสือ

- ให้ดูลักษณะรูปเล่มหนังสือ แล้วบอกชื่อสำนักพิมพ์
- ดูตัวพิมพ์ บอกขนาดตัวอักษร
- ดูกระดาษ บอกชนิดกระดาษ

๒. หมวดผู้แต่ง (ทั้งคนไทยและต่างประเทศ)

- คำถามชื่อผู้แต่ง ระบุผลงานประพันธ์
- บอกชื่อผู้แต่ง อธิบายความสำคัญ
- บอกชื่อหนังสือและผู้แต่ง ระบุประเภทหนังสือ

๓. หมวดข้อหนึ่งสี่

- คำถามข้อหนึ่งสี่ ให้ระบุชื่อผู้แต่ง หรือสำนักพิมพ์
- ให้ข้อหนึ่งสี่ชุดหนึ่งให้จับคู่หนึ่งสี่ประเภทเดียวกัน
- บอกข้อหนึ่งสี่ ผู้แต่ง สรุปเรื่อง

๔. หมวดภาพประกอบ

- รูปภาพวาดประกอบเรื่อง ให้ระบุผู้วาดภาพ
- รูปภาพวาดประกอบเรื่อง ให้ระบุข้อหนึ่งสี่

๕. หมวดเนื้อเรื่อง

- อ่านข้อความเกี่ยวกับตัวละคร บอกชื่อเรื่อง / ตัวละคร
- อ่านข้อความเกี่ยวกับฉาก / เหตุการณ์ บอกชื่อเรื่อง
- อ่านคำคมจากหนังสือ บอกชื่อเรื่อง / ผู้แต่ง

๖. หมวดรางวัลวรรณกรรม

- บอกชื่อรางวัลวรรณกรรม ให้ระบุข้อหนึ่งสี่ที่ได้รับรางวัล
- บอกข้อหนึ่งสี่ที่ได้รับรางวัลใดรางวัลหนึ่ง และให้ระบุข้อหนึ่งสี่เรื่องอื่นที่ได้รับรางวัลเดียวกัน
- บอกชื่อรางวัลวรรณกรรม บอกข้อมูลเกี่ยวกับรางวัล

๒. กิจกรรมแข่งขัน / ประกวดเป็นกลุ่ม

ในการร่วมกิจกรรมต้องมีผู้เข้าร่วมจำนวนมาก อาจแบ่งเป็นหลายกลุ่ม ซึ่งจะทำให้การร่วมกิจกรรมมีความสนุกสนาน และบรรลุเป้าหมายการส่งเสริมการอ่านได้มากกว่าการแข่งขันรายบุคคล

ตัวอย่างกิจกรรม

วรรณคดีที่มีที่มา

กิจกรรมนี้มีผลดีในการส่งเสริมความรู้และกระตุ้นความสนใจอ่านวรรณคดี หรือวรรณกรรม เตือนความจำถึงวรรณคดีในหนังสือที่อ่าน เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับสถานศึกษา

คำขวัญส่งเสริม
การอ่านของ
ห้องสมุด
โรงเรียนพระยา
ประเสริฐ
สุนทราศัยฯ

แข่งขันค้นหาคำตอบ
โรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศัยฯ

วิธีดำเนินการ

๑. ใช้บัตรบันทึกขนาดเล็ก บันทึกข้อความที่น่าจดจำหรือวรรคทองในหนังสือที่เยาวชนอ่านในรอบปีที่ผ่านมา โดยระบุที่มาคือข้อมูลทางบรรณานุกรมไว้ด้วย
๒. แบ่งเยาวชนออกเป็น ๒ กลุ่ม อ่านข้อความในบัตรที่บันทึกวรรคทองจากหนังสือทีละกลุ่ม และให้แต่ละกลุ่มผลัดกันบอกชื่อหนังสือที่มีข้อความนั้น
๓. การตัดสิน ผู้ที่บอกชื่อเรื่องถูกต้อง ๑ คะแนน บอกชื่อผู้แต่งได้จะได้เพิ่มอีก ๑ คะแนน กลุ่มที่ได้คะแนนสูงเป็นผู้ชนะ
๔. รางวัลสำหรับผู้ชนะ อาจเป็นเข็มกลัดหรือตราที่จัดทำขึ้น ร่วมกับการประกาศรายชื่อสมาชิกกลุ่ม จัดบอร์ดแสดงรายชื่อและรูปถ่ายผู้ชนะ

เพลงชวนอ่าน*

กิจกรรมประกวดเพลงส่งเสริมการอ่านมีความมุ่งหมายเพื่อให้เยาวชนแสดงออกอย่างสร้างสรรค์และสามารถประยุกต์ทักษะการเขียน การขับร้องและดนตรีให้เกิดคุณค่าในการส่งเสริมการอ่าน เป็นกิจกรรมกลุ่มซึ่งกำหนดให้เยาวชนที่ร่วมกิจกรรมแต่งเพลงที่มีความหมายให้ผู้ฟังตระหนักถึงความสำคัญและสนใจในการอ่าน โดยใช้ทำนองเพลงจากคาราโอเกะที่เยาวชนชอบ แต่งเนื้อร้องให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์ แล้วบันทึกเสียงร้องพร้อมดนตรีคาราโอเกะลงในเทป หรือซีดีทีกลุ่มละ ๑ เพลง เพลงที่ได้รับรางวัลชนะเลิศและรองชนะเลิศ

* ได้แนวทางจากกิจกรรม “เพลงส่งเสริมการอ่าน” ของโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)

การประกวดแต่งเพลง
โรงเรียนดินทรเดชา
(สิงห์ สิงหเสนี)

จะได้รับการเปิดประชาสัมพันธ์เสียงตามสายในโรงเรียนหรือหน่วยงาน กลุ่มที่
ชนะจะได้เสนอผลงานในวันการประชุมของสถาบันหรือหน่วยงาน หรือใน
เทศกาลส่งเสริมการอ่าน เช่น งานสัปดาห์รักการอ่าน เป็นต้น

park
อุทยานการเรียนรู้

TK
park
อุทยานการเรียนรู้

กิจกรรม ที่จัดเป็นโครงการ

๒๕๖๒

โครงการ ค่ายเยาวชนรักการอ่าน
มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างผู้นำเยาวชน
ให้มีนิสัยรักการอ่าน ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการศึกษา
ค้นคว้า รู้จักพัฒนาความคิด พัฒนาตนเอง
และสร้างสังคมการอ่าน
ให้ทั่วถึงในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

อุทยานการเรียนรู้

กิจกรรม ที่จัดเป็นโครงการ

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่เป็นกิจกรรมใหญ่และมีกิจกรรมย่อยที่หลากหลาย มีระยะเวลาดำเนินการทั้งระยะสั้นและระยะยาวตามความมุ่งหมายและความเหมาะสม นอกจากนี้ยังหมายถึงกิจกรรมชมรมหรือสโมสรนักอ่าน ชมรมห้องสมุด การดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่จัดเป็นโครงการมักมีความร่วมมือและประสานงานหลายฝ่าย ต้องจัดทำแผนดำเนินงานที่ชัดเจน กำหนดเป้าหมายที่ต้องการ งบประมาณดำเนินการ บุคลากรผู้รับผิดชอบ และเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑. กิจกรรมโครงการส่งเสริมการอ่านระยะสั้น

เป็นโครงการที่มีระยะเวลาดำเนินการในช่วงสั้นภายในหนึ่งวันถึงหนึ่งสัปดาห์ ตัวอย่างกิจกรรมส่งเสริมการอ่านระยะสั้นมีดังนี้

ค่ายเยาวชนรักการอ่าน*

กิจกรรมโครงการที่นิยมจัดในโรงเรียนซึ่งนอกจากครูและเยาวชนแล้ว พ่อแม่ ผู้ปกครอง และผู้นำชุมชนก็มีส่วนร่วมด้วยได้ โครงการค่ายเยาวชนรักการอ่านมีการจัดในประเทศไทยหลายโครงการระยะเวลา ๒-๓ วัน มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างผู้นำเยาวชนให้มินิสัยรักการอ่าน ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการศึกษาค้นคว้า รู้จักพัฒนาความคิด พัฒนาตนเอง และสร้างสังคมการอ่านให้ทั่วถึงในโรงเรียนและต่อเนื่อง โดยนักเรียนและครูที่ผ่านค่ายเยาวชนรักการอ่านนำความรู้และแนวทางที่ได้จากการอบรมไปขยายเครือข่ายการอ่านในกลุ่มเยาวชนในโรงเรียน

โรงเรียนที่มีความพร้อมด้านห้องสมุด บุคลากรและประสบการณ์จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่มีประสิทธิภาพเป็นแกนนำการจัดค่ายอบรมผู้นำเยาวชน โรงเรียนที่เป็นแกนนำในการอบรมต้องสามารถสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนมินิสัยรักการอ่านและการค้นคว้า โดยจัดบรรยากาศห้องสมุดของโรงเรียนให้สวยงามน่าใช้ มีวัสดุสารนิเทศที่ทันสมัยอย่างเพียงพอสำหรับบริการแก่ผู้ใช้ มีแหล่งส่งเสริมความรู้เฉพาะด้าน เช่น ห้องพิพิธภัณฑ์ ห้องศิลปะและสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน รวมทั้งห้องสมุดเฉพาะวิชาต่างๆ จัดทำแผ่นพับประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนให้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน นอกจากนี้อาจเชิญผู้ปกครองเข้าใช้บริการของห้องสมุด และเชิญชวนให้ทุกคนครอบครัวจัดมุมหนังสือในบ้าน

* ประยุกต์จากกิจกรรม “โครงการค่ายเยาวชนรักการอ่าน” ของโรงเรียนสายปัญญา และโรงเรียนบดินทรเดชาฯ

วิธีดำเนินการ

การอบรมระยะเวลา ๒ วัน

๑. โครงการค่ายเยาวชนรักการอ่านระยะเวลา ๒ วันดำเนินการโดยรับสมัครนักเรียนจากโรงเรียนในเขตเดียวกัน โรงเรียนละ ๑๐ คน เข้าค่ายอบรม

๒. จัดกิจกรรมในการอบรมประกอบด้วยสาระและบันเทิง เช่น การบรรยายเชิงวิชาการเกี่ยวกับการอ่านสู่การเรียนรู้และกลยุทธ์สร้างนักอ่าน การเพิ่มพูนประสบการณ์ด้านหนังสือและสื่อสารนิเทศในกิจกรรมย่อยต่างๆ เช่น ชุมทรัพย์ความรู้ หนังสือในดวงใจ และกิจกรรมบันเทิงเชิงสร้างสรรค์ เช่น เสี่ยงเพลงกับการอ่าน การแข่งขันคันค่วัว และสิ่งประดิษฐ์จากการอ่าน เป็นต้น

๓. การให้ความรู้และประสบการณ์ เชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้มีประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน รวมทั้งนักเรียนที่ผ่านการอบรมเยาวชนรักการอ่านรุ่นก่อนๆ เป็นวิทยากรพี่เลี้ยง เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้แนวทางประยุกต์ใช้ในการสร้างเครือข่ายการอ่านในโรงเรียนของตน

๔. เมื่อสิ้นสุดการอบรมผู้เข้ารับการอบรมทุกคนจะได้รับเกียรติบัตร

๕. หลังการอบรมมีการติดตามผลการสร้างเครือข่ายการอ่านในโรงเรียนของผู้เข้ารับการอบรมด้วย

นิทรรศการในโครงการค่าย
ผู้นำเยาวชนรักการอ่าน
โรงเรียนบดินทรเดชาฯ

การอบรมระยะเวลา ๓ วัน

เริ่มโดยการบรรยายเพื่อความเข้าใจพื้นฐาน และจัดกิจกรรมย่อย
 เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ด้านการอ่านดังนี้

๑. การบรรยายหัวข้อเกี่ยวกับหนังสือและการอ่าน เช่น “การอ่านมีความ
 สำคัญต่อชีวิต” และ “หนังสือในดวงใจ”

๒. กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน การค้นคว้า และการเพิ่มพูนประสบการณ์
 และเชื่อมโยงความรู้จากการอ่าน ดังนี้

๒.๑ กิจกรรมฐานความรู้*

๑) ตั้งเทพรัตนของนักอ่าน - ตอบคำถามเกี่ยวกับพระราชนิพนธ์
 ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ และวาดภาพประกอบ

๒) โลกบรรณสารความรู้ - เลือกคำถามที่พบบ่อยหรือประดิษฐ์เป็น
 รูปต่างๆ ตกแต่งสวยงาม แลกตา อ่านคำทำนายซึ่งแนะนำ
 การอ่าน อ่านหนังสือและบันทึกในใบบันทึกการอ่านตาม
 จำนวนคำถามที่เลือกมา

๓) พัฒนาสู่ปริญญา - ระดมสมองหาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้
 ตามหัวข้อที่กำหนด แล้วเรียบเรียงนำเสนอเป็นข้อเขียน
 รูปแบบใดก็ได้จากข้อมูลที่ค้นได้

๔) ภาพผลงานความคิด - การจัดเรียงหรือต่อชิ้นส่วนภาพ
 ตัวละครหรือฉากจากหนังสือและวรรณคดี

* ตัวอย่างกิจกรรมฐานความรู้จากกิจกรรมของโรงเรียนบดินทรเดชาฯ

กิจกรรมการอ่านใน
โครงการค่ายผู้นำ
เยาวชนรักการอ่าน
โรงเรียนดินทรเดชาฯ

๕) ยาเสพติดพิบัติภัย - การให้ความรู้เรื่องยาเสพติดและการตอบ
ปัญหา

๖) ก้าวไกลกับวิทยาศาสตร์ - การสาธิตวิธีการทางวิทยาศาสตร์
และเกมวิทยาศาสตร์

๒.๒ ศึกษาแหล่งความรู้ การนำผู้ร่วมกิจกรรมไปทัศนศึกษาแหล่ง
ความรู้ด้านต่างๆ เช่น ชุมชนที่มีศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน ลักษณะทางธรรมชาติ
และพิพิธภัณฑ์ เป็นต้น

๓. การแสดงเพื่อส่งเสริมการอ่าน เช่น การจำลองฉากจากหนังสือ การ
แสดงดนตรี และการขับร้องเพลง เป็นต้น

การประเมินผลโครงการค่ายเยาวชนรักการอ่าน มีหลายวิธี ได้แก่

- ๑) การสังเกต - สัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมกิจกรรม
- ๒) แบบประเมินผลกิจกรรม
- ๓) แบบประเมินผลการดำเนินงาน
- ๔) รายงาน

กิจกรรมทัศนศึกษาใน
โครงการค่ายผู้นำ
เยาวชนรักการอ่านโรง
เรียนบดินทรเดชาฯ

แข่งกันอ่านในฤดูร้อน

กิจกรรมนี้ส่งเสริมให้เยาวชนอ่านหนังสือในช่วงปิดภาคเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมของห้องสมุด ทำให้ได้พบพูดคุยเกี่ยวกับหนังสือที่อ่าน เหมาะสำหรับห้องสมุดสถานศึกษา

วิธีดำเนินการ

๑. กำหนดแนวเรื่องให้อ่าน เช่น เรื่องเกี่ยวกับการผจญภัย เป็นต้น
๒. กำหนดจำนวนเล่มให้เยาวชนอ่าน เช่น ๖ เล่มระหว่างปิดภาคเรียน เป็นต้น
๓. หลังจากอ่านจบให้มาพูดคุยกับบรรณารักษ์ห้องสมุด และรับรางวัลเป็นสติ๊กเกอร์ ๑ ดวง ต่อ หนังสือ ๑ เล่ม สำหรับแปะลงบนช่องใน “บัตรแข่งกันอ่าน” ที่ห้องสมุดจัดทำขึ้น
๔. เมื่อสิ้นสุดการปิดภาคเรียน ผู้ที่แปะสติ๊กเกอร์ได้ครบทุกช่องบนบัตร จะได้รับรางวัล

ห้องสมุดต้องจัดบรรยากาศเชิญชวนเยาวชนให้เข้าร่วมกิจกรรม กระตุ้นการอ่าน เช่น ให้ความเป็นพิเศษสำหรับหนังสือบางเรื่องที่เขาชอบเลือกอ่าน จัดมุมนั่งสบายๆ หรือจัดสถานที่ที่เป็นสัดส่วนสำหรับพูดคุยเรื่องหนังสือโดยเฉพาะ และจัดแสดงหนังสือเพื่อเชิญชวนให้เยาวชนอ่าน

อ่านให้คุ้ม*

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านและการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอย่างคุ้มค่าโดยการแลกเปลี่ยนหนังสืออ่าน อาจดำเนินการโดยห้องสมุด ร้านหนังสือของโรงเรียนหรือร้านหนังสือของหน่วยงานอื่นๆ เพื่อให้นักเรียนรักการอ่าน รู้จักคุณค่าของหนังสือ รู้จักการถนอมรักษาหนังสือ และมีส่วนร่วมส่งเสริมการอ่าน

กิจกรรม “แลกเปลี่ยนหนังสือ” ของศูนย์การศึกษิตตามอัธยาศัย

* ได้แนวคิดจากโครงการ “แลกกันอ่าน” ของโรงเรียนไผทอุดมศึกษา

วิธีดำเนินการ

๑. จัดตั้งกองทุนหนังสือที่จะใช้ในกิจกรรมโดยรับบริจาคหนังสือจากเยาวชนหรือร้านหนังสือ

๒ ลงทะเบียนและแยกประเภทหนังสือที่ได้รับบริจาค

๓. กำหนดวันรับหนังสือจากผู้ต้องการแลกเปลี่ยนโดยออกบัตร “อ่านให้คุ้ม” และให้เยาวชนนำบัตรมาติดต่อรับหนังสือตามวันที่กำหนด

กิจกรรมอ่านให้คุ้มสามารถจัดในห้องสมุด และในหน่วยงานต่างๆ เช่น ร้านหนังสือและร้านแลกเปลี่ยนหนังสือ ซึ่งเยาวชนนำหนังสือที่อ่านจบ หรือไม่ต้องการไปแลกเปลี่ยนกับหนังสือหรือสื่อการอ่านอื่นในชั้นที่จัดไว้

วันอ่านหนังสือ

การกำหนดวันพิเศษปีละ ๑ หรือ ๒ ครั้ง ๑ ละ ๑ วัน เพื่ออ่านหนังสือ ในวันนี้ทั้งโรงเรียนหรือหน่วยงานนั้นจะไม่ทำสิ่งอื่นนอกจากการอ่านหนังสือ และกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับการอ่าน โรงเรียนอาจเชิญผู้ปกครองและแขกมาร่วมกิจกรรม กิจกรรมที่สามารถจัดได้ในวันอ่านหนังสือ เช่น

- การอ่านเงียบๆ ตามลำพัง หรืออ่านกับเพื่อนหรือผู้ปกครอง
- การสนทนาเรื่องหนังสือ
- นักเขียนเยี่ยมโรงเรียน/ชุมชน
- การวาดภาพประกอบหนังสือเรื่องโปรด
- การแต่งกายเหมือนตัวละครในหนังสือ
- การอ่านให้เด็กเล็กฟัง
- การอ่านนอกโรงเรียน

เยาวชนอ่านหนังสือในห้องสมุดโรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย

- การเล่นนิทาน
- การแสดงฉาก/เหตุการณ์จากหนังสือ

กิจกรรมวันอ่านหนังสือในโรงเรียนควรจัดสถานที่โดยเลือกโต๊ะเรียนไว้ชิดด้านหนึ่งในห้อง จัดพื้นที่ว่างให้เด็กอ่านหนังสือตามสบายใจในอิริยาบถต่างๆ เช่น นั่ง นอน โดยเอาหมอน ผ้าห่ม ถูหนุน และตุ๊กตานิ่มๆ มาด้วยได้

สัปดาห์ห้องสมุด / สัปดาห์หนังสือ

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดและสถานศึกษาโดยการกำหนดระยะเวลา ๑ สัปดาห์ ในช่วงใดช่วงหนึ่งของปีตามความเหมาะสม มีการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอ่านและเชิญชวนให้อ่าน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ร่วมกิจกรรมรู้จักคุณค่าของหนังสือ และมีนิสัยรักการอ่าน ได้รู้จักหนังสือได้ รับรางวัลและหนังสือที่น่าสนใจ ได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน และเข้าร่วมกิจกรรมกับห้องสมุด นอกจากนี้เด็กเรียนยังได้รับความรู้และรับรู้สิ่งแปลกใหม่ และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

มุมอ่านหนังสือ ห้องสมุด
โรงเรียนไพฑูริย์ศึกษา

วิธีดำเนินการ

๑. บรรณารักษ์วางแผนร่วมกับคณะกรรมการห้องสมุดเกี่ยวกับการจัดงาน
๒. จัดหาของที่ระลึกและรางวัลสำหรับผู้เข้าร่วมกิจกรรม
๓. จัดนิทรรศการหนังสือได้รับรางวัล หนังสือน่าสนใจ หนังสือ ๑๐ อันดับที่มีผู้อ่านมากของห้องสมุด และ/หรือนิทรรศการผลงานของนักเขียน
๔. จัดกิจกรรมสันตนาการ เช่น การเล่นเกมและแข่งขันตอบปัญหา แข่งขันวาดภาพโดยมีการมอบรางวัลแก่ผู้ชนะ
๕. จัดจำหน่ายหนังสือ
๖. จัดการบรรยาย แนะนำบริการห้องสมุดและหนังสือที่น่าสนใจ

กิจกรรมสัปดาห์ห้องสมุดมีประโยชน์ดังนี้

๑. นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด และสามารถปฏิบัติตามระเบียบได้อย่างถูกต้อง

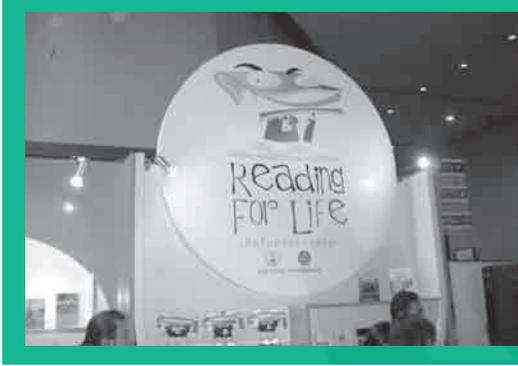

รางวัลการแข่งขันในกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน
อุทยานการเรียนรู้ (TK Park)

๒. นักเรียนและครูมีนิสัยรักการอ่าน สามารถนำความรู้ไปพัฒนาชีวิต
และสังคม

๓. นักเรียนเห็นคุณค่าของหนังสือ และรู้จักวิธีการรักษาถนอมหนังสือ

การประเมินผลโครงการ มีหลายวิธี ได้แก่ สังเกตความร่วมมือของครู
นักเรียนและผู้ให้บริการในการปฏิบัติกิจกรรม การปฏิบัติตามระเบียบห้องสมุด
ได้อย่างถูกต้องของนักเรียน และแบบสอบถามผู้ให้บริการ

คำขวัญส่งเสริมการอ่าน
ในงานสัปดาห์หนังสือ
แห่งชาติ ๒๕๕๙

๒. กิจกรรมโครงการส่งเสริมการอ่านระยะยาว

กิจกรรมโครงการที่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมใช้เวลาอย่างต่อเนื่องมากกว่า ๑ สัปดาห์ขึ้นไป การจัดมีหลายรูปแบบซึ่งให้ทั้งความรู้ สันทนาการ และเพิ่มพูนทักษะและประสบการณ์การอ่าน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ค้นหาอ่าน

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านหนังสือที่ได้รับรางวัล และฝึกฝนการค้นจากรายการออนไลน์และโปรแกรมค้นหา มีวิธีการดังนี้

๑. รวบรวมรายชื่อหนังสือ ตามแนวคิดหรือหัวเรื่องของหนังสือจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์

๒. บันทึกชื่อเรื่องลงกระดาษ จำแนกชื่อเรื่องเป็นหมวดหมู่ตามคำที่เป็นแนวคิดหรือหัวเรื่องย่อย ตัดภาพประกอบขึ้นนำแนวคิดบนกระดาษที่บันทึกชื่อเรื่อง

การรวบรวมรายชื่อ
หนังสือที่ได้รับรางวัล
สำหรับเยาวชนจาก
เว็บไซต์

๓. พิจารณารายชื่อหนังสือที่จัดทำ เลือกหนังสือที่ได้รับรางวัลเพื่ออ่าน
ในเวลาครึ่งหนึ่งของช่วงการเรียน โดยเยาวชนอ่านเองหรือผู้จัดกิจกรรมอ่านให้
ฟัง

๔. จัดนิทรรศการหนังสือได้รับรางวัล ทั้งหนังสือที่อ่านและหนังสืออื่น ๆ
ที่ไม่ได้อ่าน

๕. เยาวชนติดชื่อหนังสือที่อ่านหรือได้ฟังบนกระดานที่มีหัวเรื่องหรือ
แนวคิดติดไว้ ตามที่คิดว่าเข้ากันได้

๖. กรณีที่เยาวชนอ่านเรื่องที่มีแนวคิดหรือหัวเรื่องแตกต่างไปจากที่
กำหนด ให้จัดทำหัวเรื่องเพิ่มเติมในกระดานแผ่นใหม่

๗. ผู้จัดกิจกรรมพิจารณาตรวจการติดชื่อหนังสือที่อ่านและการบันทึก
ข้อมูลให้ตรงกับหัวเรื่องบนกระดาน

๘. จัดทำแผนผังเชื่อมโยงชื่อเรื่องที่เยาวชนอ่านกับหัวเรื่องต่างๆ

๙. นำเยาวชนไปที่ศูนย์สื่อสารนิเทศหรือห้องสมุด พร้อมรายชื่อหนังสือที่
ได้รับรางวัลซึ่งจำแนกตามแนวคิดหรือหัวเรื่อง

หนังสือได้รับรางวัลใน
ห้องสมุดโรงเรียน
นครพิคาโก
มลรัฐอิลลินอยส์
สหรัฐอเมริกา

๑๐. อธิบายการค้นคว้าโดยใช้ “and” ในการค้นจากชื่อเรื่องในแผนผังที่
ทำได้

๑๑. อธิบาย / อภิปรายคำสำคัญ / หัวเรื่อง ที่เหมาะสมสำหรับสืบค้น
ชื่อเรื่อง

๑๒. เยาวชนค้นจากรายการออนไลน์หาหนังสือที่มีความสัมพันธ์กับ
หัวเรื่อง อย่างน้อย ๒ หัวเรื่อง

๑๓. การดำเนินกิจกรรมนี้ตลอดปีการศึกษา จะทำให้เยาวชนรู้จักอ่าน
เชิงวิเคราะห์และมีความสามารถในการสืบค้นเบื้องต้นจากคอมพิวเตอร์

รู้จักนักเขียน

กิจกรรมโครงการระยะยาวที่ส่งเสริมความรู้ การอ่านและการค้นคว้า
โดยผู้ร่วมกิจกรรมใช้ทักษะการฟังและการดูเป็นสำคัญ มีเป้าหมายให้เยาวชน
ตระหนักถึงความสำคัญของภาษาเพื่อสื่อถึงภูมิหลังและความเป็นตนเอง ดัง
ตัวอย่างกิจกรรมในโรงเรียนในสหรัฐอเมริกา บรรณารักษ์ได้เชิญบุคคลหลาย

อาชีพประกอบด้วย นักประพันธ์นวนิยาย นักวิจัย และผู้เขียนบทละครซึ่งมีผลงานหนังสือเป็นวิทยากร โดยในจำนวนนี้มีชนกลุ่มน้อยรวมอยู่ด้วย มีการเผยแพร่หนังสือที่เป็นผลงานของวิทยากรเหล่านี้ให้แก่เยาวชน และจัดกิจกรรมอื่นๆ ประกอบ คือ การอ่านผลงานของวิทยากรเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนในชั้นเรียน และจัดฉายภาพยนตร์ที่สร้างขึ้นจากผลงานของวิทยากรนักเขียน

โดยทั่วไปเยาวชนส่วนใหญ่ไม่เคยพบผู้แต่งหนังสือ การมีโอกาสได้พบทำให้ได้รู้ว่านักเขียนคือคนปกติ ซึ่งใช้ชีวิต ดูโทรทัศน์ ทำงานบ้าน มีครอบครัว และทำงานเขียนหนังสือ จึงเป็นเรื่องใหม่และเป็นแรงบันดาลใจสำหรับเยาวชน นอกจากนี้ยังทำให้เยาวชนตระหนักว่า การอ่านและการเขียนเป็นองค์ประกอบสำคัญของหลายอาชีพ ที่เห็นได้ชัดเจนคือ นักเขียน รวมทั้งอาชีพอื่นๆ ได้แก่ นักประวัติศาสตร์ นักวิจัย และนักวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

วิริยะ สิริสิงห์ นักเขียน บรรยายในกิจกรรมห้องสมุดโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)

ผลงานของนักเขียนเฉพาะบุคคลในห้องสมุดโรงเรียน นครซิดนีย์ มลรัฐอิลลินอยส์ สหรัฐอเมริกา

วิธีดำเนินการ

๑. เชิญวิทยากรหลากหลายอาชีพและวัฒนธรรมเป็นผู้บรรยายเพื่อให้เยาวชนรู้ว่าผู้คนหลากหลายเชื้อชาติและอาชีพมีส่วนในการสร้างสรรค์งานเขียน เช่น นักเขียนนวนิยาย อาจารย์ และนักเขียนบทละคร อาจารย์มหาวิทยาลัย อาจเสนอข้อมูลผลการวิจัยทางวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับผีเสื้อและบรรยายถึงการเขียนบทความวิชาการและการเขียนหนังสือจากข้อมูลวิชาการจากการทำงาน ทำให้เยาวชนรู้ว่านักวิทยาศาสตร์เขียนเพื่อให้ผู้อื่นได้รับรู้การค้นพบของเขา และนักเขียนบทละคร อภิปรายถึงผลงานและวิธีการทำงาน เป็นต้น

๒. จัดทำเอกสารประกอบการบรรยายโดยเยาวชนมีส่วนร่วมในการรวบรวมผลงานวรรณกรรมของวิทยากร และเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และผู้ช่วยบรรณารักษ์โครงการเป็นผู้จัดทำเป็นต้นฉบับที่สมบูรณ์

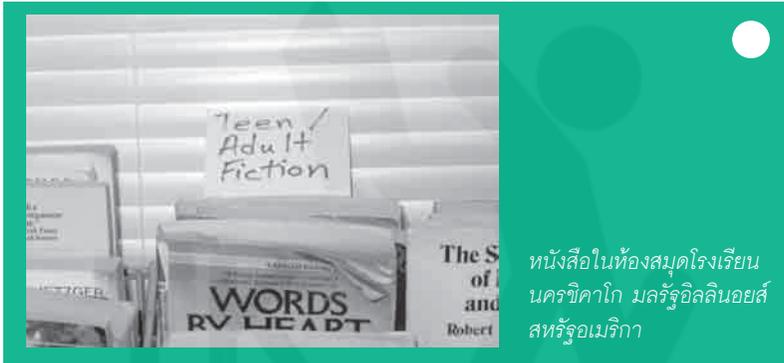
๓. จัดทัศนศึกษา แนะนำเยาวชนให้รู้จักเทศกาลและสถานที่ทางวัฒนธรรมเพื่อกระตุ้นให้เยาวชนสนใจศึกษาเรื่องเหล่านี้ ได้แก่ การไปทัศนศึกษายังพิพิธภัณฑ์โดยมีผู้บรรยายประกอบ และชมการแสดงที่เกี่ยวข้อง เช่น ละครจากบทละครของเชคสเปียร์ เป็นต้น

๔. จัดพิพิธภัณฑ์ย่อย โดยเชิญผู้สะสมสิ่งของที่ระลึกที่น่าสนใจ เช่น สิ่งของเกี่ยวกับสงครามโลกครั้งที่ ๒ มาจัดแสดงในห้องสมุด สิ่งของที่นำมาแสดงประกอบด้วย เครื่องแบบทหาร ภาพถ่าย ดาบ เข็มหมุด เหรียญตราและของใช้ในครัวเรือน เป็นต้น การบรรยายเกี่ยวกับสิ่งของที่นำมาจัดแสดงจะทำให้เยาวชนได้รับความรู้ที่น่าตื่นเต้นและน่าสนใจมาก

ตัวชี้วัดความสำเร็จของกิจกรรมโครงการนี้ คือข้อคิดเห็นของเยาวชน และบุคลากร และคำขอให้จัดโครงการในลักษณะเช่นนี้อีก

หนังสือต้องห้าม

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโรงเรียนตลอดปีการศึกษา โดยความร่วมมือระหว่างครูและบรรณารักษ์เพื่อให้นักเรียนรู้คุณค่าของหนังสือ และเหตุผลที่หนังสือบางเรื่องไม่เป็นที่ยอมรับ ดังตัวอย่างกิจกรรมต่อไปนี้

หนังสือในห้องสมุดโรงเรียนนครราชสีมา มลรัฐอิลลินอยส์ สหรัฐอเมริกา

วิธีดำเนินการ

๑. บรรณารักษ์ประสานกับครูเพื่อให้สอนเรื่องการประเมินค่าหนังสือและการห้ามเผยแพร่หนังสือ
๒. ครูจัดชั่วโมงห้องสมุดเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับเสรีภาพทางความคิด ลักษณะของหนังสือต้องห้ามหรือหนังสือที่มีปัญหาต่างๆ เช่น เรื่องเกี่ยวกับกามารมณ์ เรื่องลามกอนาจาร และมาตรฐานต่างๆ เช่น ด้านวัฒนธรรม ศาสนา และกฎหมายของชุมชน เป็นต้น
๓. นักเรียนอ่านข้อความบางตอนจากหนังสือ
๔. นักเรียนบางคนสวมบทบาทบุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการคัดเลือกหนังสือ เช่น ผู้ปกครอง ครู บรรณารักษ์ ผู้บริหาร กรรมการโรงเรียน และแต่ละกลุ่มออกเสียงเพื่อคัดหนังสือออกจากห้องสมุด

๕. บรรณารักษ์ผู้ปฏิบัติงานรับผลจากการออกเสียงของนักเรียนไปประกอบการพิจารณาดำเนินการ

๖. ครูสำรวจความเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการพิจารณาหนังสือต้องห้ามหรือหนังสือที่มีปัญหาตลอดปีการศึกษา

๗. นักเรียนชั้นเรียนต่างๆ มาห้องสมุดเพื่อค้นคว้าและอ่านหนังสือที่ทำทนายและหนังสือที่มีปัญหา

การอ่านหนังสือโดยมีความเข้าใจถึงเวลาที่หนังสือเหล่านั้นเขียนขึ้นนักเรียนได้เรียนรู้ที่จะชื่นชมคุณค่าของหนังสือพร้อมกับเข้าใจว่า เหตุใดหนังสือเหล่านั้นจึงเป็นเรื่องต้องห้าม นอกจากนี้ยังได้สำรวจและศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ เช่น การร้องเรียนของผู้อ่านและความสำคัญของกลุ่มที่คัดค้าน และได้ข้อสรุปสาเหตุที่หนังสือและสื่อสารนิเทศอื่นๆ ควรถูกคัดออกหรือคงอยู่ในห้องสมุด

การดำเนินการโครงการหนังสือต้องห้ามอาจมีกิจกรรมย่อยอื่นประกอบ เช่น

- การสนทนาเกี่ยวกับวรรณกรรมสำหรับเยาวชน
- การสนทนาเกี่ยวกับหนังสือประเภทต่างๆ ที่หลากหลาย
- จัดหมายข่าวสำหรับอาจารย์เน้นรายการหนังสือที่จัดทำใหม่
- การจัดแสดงหนังสือ โดยเน้นการแสดงผลตามหัวข้อต่างๆ ที่มีปัญหา หรือการจัดแสดงป้ายนิเทศส่งเสริมการอ่านของทางการ เช่น การรณรงค์ระดับชาติ เป็นต้น
- การแนะนำหนังสือร่วมสมัย มีแขกรับเชิญ เช่น ผู้จัดการร้านหนังสือการ์ตูนในท้องถิ่น ซึ่งเป็นศิษย์เก่าของโรงเรียน เป็นต้น

หนังสือที่อยู่รอด*

โครงการส่งเสริมการใช้ห้องสมุดและส่งเสริมการอ่านวรรณกรรมซึ่งเป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจของสังคม จัดในสถานศึกษาในสหรัฐอเมริกา

หนังสือแนะนำให้อ่าน ห้องสมุดโรงเรียนในนครชิคาโก มลรัฐอิลลินอยส์ สหรัฐอเมริกา

วิธีดำเนินการ

๑. บรรณารักษ์ส่งจดหมายไปยังผู้ปกครองและเยาวชนพร้อมกับเอกสารรายชื่อหนังสือในหัวข้อหรือแนวเรื่องที่กำหนดไว้ เช่น วรรณกรรมเพื่อการดำรงชีวิต ในเอกสารมีข้อความแจ้งว่า เป็นรายชื่อหนังสือสำหรับเยาวชน เสนอโดยเยาวชนของโรงเรียน..... ซึ่งจะเดินทางไปอยู่บนเกาะแห่งหนึ่ง จะมีการออกเสียงคัดหนังสือออกจากรายชื่อทุกวัน ณ สภาประจำห้อง และห้องสมุดจะประกาศรายชื่อหนังสือที่ยังคงอยู่และหนังสือที่ถูกคัดออกทุกวัน ...

*โครงการ “หนังสือที่อยู่รอด” เป็นกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ได้แรงบันดาลใจจากรายการ “Survivor” ซึ่งเป็นรายการโทรทัศน์ที่ได้รับความนิยมในสหรัฐอเมริกา จึงเหมาะสมในการส่งเสริมวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่เป็นที่สนใจของสังคม

๒. บรรณารักษ์ห้องสมุดและผู้ช่วยซึ่งเป็นเยาวชนระดับมัธยมต้น ช่วยกันสร้างเกาะจำลองโดยใช้โต๊ะ กระดาษแข็ง และวัสดุเหลือใช้ทำเกาะเมืองร้อน มีนกนางนวลทำด้วยไม้และมีหน้ากากประดับ ส่วนป้ายประกาศทำด้วยพลาสติก

๓. วันเปิดกิจกรรมโครงการ “หนังสือที่อยู่รอด” มีกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

- ทุกคนแต่งกายด้วยเสื้อเชิร์ตสีสดมาร่วมงานที่โรงเรียนซึ่งมีขนมสีสวยจัดเตรียมไว้

- ในช่วงพักกลางวันมีการถ่ายภาพเยาวชนในเครื่องแต่งกายสดใส

- เยาวชนเสนอชื่อหนังสือเพื่อใช้บนเกาะ

- บรรณารักษ์แยกหนังสือที่ได้รับการเสนอชื่อไว้ จัดทำแผ่นซีดีรายชื่อหนังสือ

- บรรณารักษ์หัวหน้าโครงการแนะนำโครงการโดยใช้สื่อโสตทัศนประกอบ และเรียกความสนใจของเยาวชนโดยเป่าสังข์และบอกวิธีการที่เยาวชนจะช่วยจัดทำรายชื่อ “หนังสือที่อยู่รอด” มีการสำรวจชื่อหนังสือที่ได้รับการคัดเลือกอย่างคร่าวๆ จบลงด้วยข้อความ “คุณคือผู้กำหนดชะตาของหนังสือเหล่านั้น”

- ปิดท้ายด้วยการอภิปรายเกี่ยวกับหนังสือที่เสนอพร้อมแหล่งที่มาของข้อมูล

๔. จัดสัปดาห์การอ่านของเยาวชน เริ่มงานออกร้านหนังสือ

๕. เชิญชวนเยาวชนร่วมการแข่งขันออกแบบรางวัลสำหรับหนังสือที่ชนะคือ สามารถอยู่รอดพ้นการตัดออก รางวัลสำหรับผู้ชนะเลิศการออกแบบในแต่ละระดับชั้นอาจเป็นการรับประทานอาหารกลางวันของโรงเรียนฟรีหนึ่งมื้อ

๖. ผลงานของเยาวชนที่ชนะการออกแบบได้รับการจัดทำเป็นตรารางวัล

สำหรับติดบนหนังสือที่ขณะเลิกทั้ง ๑๐ เรื่อง และติดตารางขณะเลิกบนหนังสือทุกเล่มในรายชื่อหนังสือคัดเลือกในโครงการ “หนังสือที่อยู่รอด” ของโรงเรียน

๗. ในวันงานประกาศผลการคัดเลือกหนังสือ บรรณารักษ์อาจสร้างบรรยากาศให้เข้ากับแนวหัวข้อหนังสือ โดยการตกแต่งสถานที่ และการแต่งกายของบรรณารักษ์ตามแบบตัวละครในหนังสือ โดยหาแหล่งให้หรือให้ยืมอุปกรณ์หรือขอสนับสนุนงบประมาณ

๘. การประกาศผลผู้ชนะ มีดนตรีบรรเลงประกอบการประกาศผลเพื่อสร้างบรรยากาศให้เร้าใจ เช่น เรื่องที่ชนะ ได้แก่ ... (ดนตรีแทรก) แฮร์รี พอตเตอร์ และ เจ้าชายน้อย เป็นต้น

การลงคะแนนคัดหนังสือออกทำต่อเนื่องทุกวันตลอดภาคการศึกษาเยาวชนแต่ละคนออกเสียงคัดหนังสือออกวันละ ๑ ครั้ง การลงคะแนนมี ๓ วิธี ดังนี้

๑. ออกเสียงผ่านคอมพิวเตอร์ โดยมีคำแนะนำการออกเสียงคัดหนังสือออก
๒. ออกเสียงโดยแบบฟอร์มสำหรับออกเสียงที่จัดทำไว้
๓. การขานชื่อหนังสือและนับจำนวนผู้ยกมือ (วิธีนี้ใช้เวลามาก)

วิธีการคัดหนังสือออก

๑) เยาวชนมาลงคะแนนรายตัวหรือมาเป็นชั้นเรียนได้ตลอดเวลาในช่วงก่อนและหลังเรียน

๒) เมื่อสิ้นสุดเวลาทำงานในแต่ละวัน ผู้ดำเนินโครงการประมวลผลการออกเสียง ทั้งนี้แต่ละวันต้องมีเยาวชนลงคะแนนไม่ต่ำกว่า ๕๐ เสียง หากน้อยกว่านั้นจะไม่ประมวลผล แต่จะสมทบกับวันต่อไป

๓) จัดพิมพ์รายชื่อหนังสือที่ถูกลงคะแนนคัดออก และคัดหนังสือที่ถูกละรายชื่อออก ๒ ลำดับแรกออก เพื่อไม่ให้เป็นการทำร้ายจิตใจผู้อ่านในการคัดหนังสือออก ป้ายประกาศรายชื่อหนังสือคัดออกจึงมีข้อความ “คัดออกไปจากเกาะแต่ยังอยู่ในดวงใจเรา”

๔) ทุกเช้าประกาศแจ้งผลการคัดหนังสือออก ผู้จัดโครงการต้องคอยปรับข้อมูลในเว็บไซต์ให้ทันสมัยทุกวันเพื่อแจ้งผลการออกเสียงล่าสุด

๕) ในช่วงกลางของโครงการจะเริ่มปรากฏกลุ่มพันธมิตรที่ไม่เห็นด้วยกับการออกเสียงคัดหนังสือบางเล่มออก ซึ่งเป็นสัญญาณที่ดีที่บอกให้รู้ว่าเยาวชนสนใจและพูดกันถึงเรื่องหนังสือในแต่ละวัน

๖) การป้องกันหนังสือดีที่ถูกคัดออก บรรณารักษ์จัดให้มีการออกเสียงโดยให้เยาวชนทั้งโรงเรียนและผู้สอนเสนอหนังสือเรื่องโปรดของตน ผลคะแนนจะทำให้หนังสือที่ได้คะแนนเป็นเรื่องโปรดสูงสุด ๒ เรื่อง ได้รับการยกเว้นไม่ต้องถูกคัดออกในช่วงสัปดาห์สุดท้ายของโครงการ

๗) ในสัปดาห์สุดท้ายของโครงการมีการคัดเลือกรอบที่สองเพื่อให้เหลือหนังสือเพียง ๑๐ เรื่อง เมื่อการลงคะแนนคัดหนังสือสิ้นสุดลง หนังสือที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องคัดออกจึงเป็นหนังสือเรื่องโปรดของเยาวชนและผู้สอน

ประโยชน์ของกิจกรรมนี้ต่อห้องสมุดและโรงเรียน มีการเยี่ยมชมเว็บไซต์ของโรงเรียนมากขึ้น การประชาสัมพันธ์ห้องสมุดมีมากขึ้น เนื่องจากมีการกล่าวถึงห้องสมุดในประกาศของโรงเรียนทุกวัน ผู้ปกครองมาพบบรรณารักษ์ ในช่วง “เปิดบ้าน” คือ การพบปะระหว่างผู้ปกครองกับทางโรงเรียน เพื่อรู้เรื่องโครงการที่เยาวชนพูดถึงกัน และเยาวชนสนุกที่ได้เข้าร่วมโครงการตั้งแต่นั้นการเสนอชื่อหนังสือจนถึงการออกเสียงและการประกาศผลตราตีหนังสือ

อ่านหนังสือเด่น

เนื่องจากมีหนังสือที่ดีจำนวนมากที่เยาวชนไม่รู้จักรักหรือไม่มีโอกาสอ่าน จึงควรส่งเสริมการอ่านในโรงเรียน โดยจัดแยกเป็นชั้นพิเศษและจัดกิจกรรมให้เยาวชนอ่านหนังสือที่ดีมีคุณค่ามากขึ้น โดยกำหนดระยะเวลาโครงการและจำนวนหนังสือที่อ่าน เช่น ๑ ภาคการศึกษา จำนวนหนังสือ ๕-๑๐ เรื่อง ๑ ปี จำนวนหนังสือ ๑๐-๑๕ เรื่อง ระยะเวลา ๓ ปี จำนวนหนังสือ ๓๕-๔๐ เรื่อง เป็นต้น

หนังสือที่ได้รับรางวัล
ห้องสมุดโรงเรียน
นครราชสีมา สหรัจอเมริกา

เยาวชนที่ร่วมโครงการอ่านหนังสือเด่นจะได้รับประโยชน์ ดังนี้

๑. สนใจและรักการอ่านมากขึ้น
๒. ได้อ่านหนังสือดีจำนวนมาก
๓. รู้จักการอ่านอย่างสร้างสรรค์ จรรโลงใจ อันเป็นรากฐานในการดำเนินชีวิตที่ดี
๔. รู้จักหนังสือมากขึ้น สามารถเลือกหนังสือที่ดีมีประโยชน์ และเหมาะสม

๕. ได้เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์จากการอ่าน ซึ่งสามารถนำไปใช้
ในชีวิตทั้งการศึกษาและการประกอบอาชีพ

๖. ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ในการอ่านหนังสือ

หนังสือเด่น ห้องสมุดโรงเรียนบดินทรเดชาฯ

วิธีดำเนินการ

๑. เลือกหนังสือที่จะใช้ในโครงการ (หนังสือที่ได้รับรางวัล/หนังสือยอดนิยม/หนังสือคลาสสิก)
๒. ประสานงานกับบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย บรรณารักษ์ และร้านหนังสือ เป็นต้น
๓. จัดทำรายชื่อหนังสือเด่น และจัดเตรียมหนังสือที่กำหนดให้เลือกอ่านให้พร้อม และเพียงพอกับจำนวนนักเรียน
๔. จัดทำบรรณนิทัศน์หนังสือเด่นตามรายชื่อเพื่อเป็นแนวทางอ่าน
๕. วางแผนกำหนดกิจกรรมในการอ่านและการประเมินผลการอ่าน
๖. จัดทำแบบฟอร์มต่างๆ ได้แก่ ตัวอย่างบรรณนิทัศน์พร้อมคำอธิบายวิธีการทำ แบบบันทึกข้อมูล และแบบประเมินผล

ตัวอย่างหนังสือเด่น
ชนะเลิศรางวัลการ
ประกวดหนังสือ

๗. จัดนิทรรศการหนังสือพร้อมทั้งเอกสารรายชื่อหนังสือ
๘. ประมุขนิเทศน์นักเรียนเกี่ยวกับการร่วมกิจกรรมอ่านหนังสือเด่น
๙. รวบรวมสถิติการอ่านของเยาวชนจำแนกประเภทตามแบบบันทึกการอ่าน
๑๐. เลือกแบบบันทึกการอ่านของเยาวชนที่ดีเด่นติดป้ายประกาศ
๑๑. ทำหนังสือชมเชยเยาวชนที่มีผลงานดีเด่นถึงผู้ปกครอง
๑๒. จัดพิธีมอบรางวัล

การร่วมกิจกรรมมีวิธีการดังนี้

๑. ผู้ร่วมโครงการเลือกหนังสือจากรายชื่อหนังสือเด่นและบรรณนิทัศน์เพื่ออ่าน
๒. อ่านหนังสือเด่นที่เลือก และบันทึกการอ่านในแบบบันทึก
๓. ส่งแบบบันทึกสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง (กำหนดเป็นวันใดวันหนึ่งในสัปดาห์ไม่บังคับส่งทุกสัปดาห์ และไม่กำหนดจำนวนเรื่องที่อ่าน)

๔. ผู้ดำเนินโครงการจัดกลุ่มและเวลาให้ผู้ร่วมกิจกรรมทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง เช่น เล่าเรื่อง สนทนา แสดงความคิดเห็น แสดงบทบาทสมมุติ แนะนำหนังสือใหม่ ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ฯลฯ

๕. เยาวชนส่งบันทึกการอ่านทั้งหมดเมื่อสิ้นภาคเรียน ผู้มีสถิติการอ่านสูงสุด (แยกตามประเภทหนังสือ) เป็นผู้ชนะ

การประเมินผล พิจารณาจากสถิติการอ่านและผลงานจากการร่วมกิจกรรมในแต่ละภาคการศึกษา ดังนี้

๑. สถิติการยืมหนังสืออ่าน
๒. สถิติการส่งบันทึกการอ่าน
๓. ผลงานการบันทึก
๔. การทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับหนังสือที่อ่าน

หนังสือสัญญา*

กิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในสถานศึกษา จัดโดยห้องสมุดเพื่อให้เยาวชนมีนิสัยรักการอ่าน รู้จักการรักษาถนอมหนังสือ และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เพื่อบริการผู้ปกครอง ครู และเยาวชนในการอ่านหนังสือ ซึ่งให้ความรู้และสิ่งแปลกใหม่ที่ทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน

* ได้แนวคิดจากโครงการ “ตะกร้าหนังสือสัญญา” ของโรงเรียนไผทอุดมศึกษา

ตะกร้าหนังสือสัญจร
ห้องสมุดโรงเรียนไผทอุดมศึกษา

วิธีดำเนินการ

๑. ประชาสัมพันธ์การบริการ รับบริจาคหนังสือและวารสาร
๒. นำหนังสือและวารสารที่ได้รับบริจาค หรือหนังสือที่จัดซื้อมาประทับตรา และลงทะเบียน
๓. แยกประเภทหนังสือ วารสารสำหรับให้บริการใส่ตะกร้า หรือตู้ห้องสมุดเคลื่อนที่
๔. จัดทำตะกร้าใส่หนังสือหลายชุด โดยจัดให้มีหนังสือหลายประเภท รวมทั้งวารสาร และจัดเปลี่ยนหนังสือสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง
๕. นำหนังสือที่ลงทะเบียนเรียบร้อยแล้วใส่ตู้หนังสือนอกห้องสมุด พร้อมทั้งนำวารสารจัดวางตามชั้นหนังสือภายในตู้
๖. จัดหนังสือพิมพ์รายวันไว้ ณ อาคารอื่นนอกห้องสมุด ๒ แห่ง แห่งละ ๓ ฉบับ เป็นประจำทุกวัน
๗. นำตะกร้าหนังสือ หนังสือพิมพ์ จัดวางประจำที่และเปิดบริการตั้งแต่เวลาประมาณ ๐๗.๐๐ น. และเก็บตะกร้าหนังสือ เวลา ๑๗.๐๐ น.

โครงการหนังสือสัญจร
โรงเรียนดินทรเดชา
(สิงห์ สิงหเสนี)

หยุดเพื่ออ่าน*

กิจกรรมกระตุ้นเยาวชน ครู ผู้ปกครอง และประชาชนให้ตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านและการเรียนรู้ เป็นการรวมพลังปลูกฝังนิสัยให้เยาวชนรักการอ่าน และมุ่งสร้างสรรค์ให้เป็นสังคมแห่งการอ่าน โดยกำหนดช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งในแต่ละวันให้ทุกคนหยุดทำกิจกรรมทุกอย่างเพื่ออ่านหนังสือหรือสื่อการอ่านประเภทใดประเภทหนึ่งที่ห้องสมุด สถานศึกษา หรือหน่วยงานจัดหามาให้ หรือที่เยาวชนจัดหามาเอง กิจกรรมโครงการเช่นนี้มีการดำเนินการในประเทศต่างๆ ทั้งในสหรัฐอเมริกา ยุโรป และในประเทศไทย

* ได้แนวคิดจากโครงการ “วางทุกอย่าง อ่านทุกคน” (DEAR - Drop Everything and Read) กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการตามนโยบายส่งเสริมนิสัยรักการอ่านแก่เยาวชนใน พ.ศ.๒๕๔๖ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศเป็น “ปีแห่งการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้” เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

กล่องหนังสือโครงการหยุดทุกคน อ่านทุกคน (DEAR) โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)

โครงการนี้มีประโยชน์ดังนี้

๑. ส่งเสริมให้เยาวชนเห็นความสำคัญของการอ่านและมีนิสัยรักการอ่าน
๒. พัฒนาการอ่านของเยาวชน
๓. ส่งเสริมทักษะการจับประเด็นและการเขียนบทสรุป
๔. ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

วิธีดำเนินการ

๑. คัดเลือกหนังสือที่จะใช้สำหรับการอ่านในช่วง “หยุดเพื่ออ่าน” โดยยึดหลักหนังสือที่คัดเลือกให้อ่านต้องช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ และมีความเหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้อ่าน โดยจัดหนังสือให้มีจำนวนเพียงพอกับจำนวนเยาวชน

๒. จัดตารางเวลาให้เยาวชนอ่านหนังสืออย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง โดยอาจกำหนดเป็นกลุ่ม หรือทั้งสถานศึกษาหรือหน่วยงานพร้อมกันตามความเหมาะสม

๓. ทำสัญญาณแจ้งช่วงเวลาการอ่าน หรืออาจใช้เสียงเพลงเพื่อให้ทุกคนหยุดกิจกรรมอื่นๆ แล้วอ่านหนังสือ

๔. ในแต่ละสัปดาห์ ให้บันทึกเรื่องที่อ่าน ลงในสมุดบันทึก

๕. สถานศึกษาอาจกำหนดให้เยาวชนอ่านสาระความรู้ที่จัดหาให้ สลับกับการอ่านหนังสือที่จัดหาเอง

๖. จัดพิธีมอบรางวัลและประกาศเกียรติคุณแก่เยาวชนที่มีสถิติการอ่านสูงในแต่ละเดือน

๗. เมื่อครบกำหนดเวลาหรือสิ้นภาคการศึกษา จัดการประชุมผลการอ่าน และการบันทึกสื่อความจากหนังสือที่อ่านช่วงกิจกรรมหยุดเพื่ออ่าน โดยพิจารณาจากจำนวนเรื่องหรือข้อเขียนที่อ่านและผลการบันทึกการอ่าน

ข้อเสนอแนะ

๑. สำรวจความสนใจในการอ่านของเยาวชน คัดเลือกข้อเขียนที่มีประโยชน์ไว้เสริมหากเยาวชนต้องการอ่าน

๒. การทำกิจกรรม “หยุดเพื่ออ่าน” ควรมีการประชาสัมพันธ์และทำร่วมกันทั้งสถานศึกษาหรือหน่วยงาน

๓ ส่งเสริมให้เยาวชนฝึกการจดบันทึกความรู้จากการอ่านเป็นประจำทุกวัน และจัดให้มีการประกวดบันทึกการอ่านของเยาวชนเพื่อกระตุ้นให้เยาวชนสนใจในการเขียนและการอ่านเพิ่มขึ้น

ตัวอย่างการจัดกิจกรรม “หยุดเพื่ออ่าน” (ในประเทศไทย) มีวิธีการดังนี้

๑. กำหนดให้เยาวชนเลือกอ่านหนังสือที่สนใจวันละ ๑๕ นาที

๒. ผู้ดำเนินการ คือคณะกรรมการพัฒนาห้องสมุด (อาจประกอบด้วย ฝ่ายบริหารหัวหน้ากลุ่มวิชาต่างๆ และบรรณารักษ์ห้องสมุดของโรงเรียน) ดำเนินการจัดหาหนังสือทั้งประเภทสารคดีและบันเทิงคดี รวมทั้งความรู้ใหม่ๆ จากอินเทอร์เน็ต ความรู้จากวารสาร หนังสือพิมพ์ที่จัดทำเป็นนิตยภาค บรรจุกล่องละ ๕๐ เล่ม สำหรับทุกห้องเรียน

๓. นอกจากการอ่านหนังสือและข้อเขียน จัดให้มีทักษะการใช้สารานุกรม โดยการจัดกลุ่มเยาวชนเข้าห้องสมุด เพื่ออ่านบทความจากสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยมีบรรณารักษ์แนะนำคุณค่าของสารานุกรม และวิธีใช้

๔. เยาวชนอ่านหนังสือ ข้อเขียน หรือบทความจากสารานุกรมที่สนใจ ๑ เรื่อง แล้วบันทึกการอ่านในใบบันทึกส่งให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจพร้อมลงนาม

๕. ในช่วงเวลาว่างการอ่านหากมีเวลาเหลือ เยาวชนแลกเปลี่ยนหนังสืออ่านเพิ่มเติมหรือผลัดกันเล่าเรื่องที่อ่าน

เยาวชนอ่านหนังสือ

๖. จัดกิจกรรมเสริม “หนังสือดีกลับไปเล่าที่บ้าน” คือ เยาวชนอ่านหนังสือเล่มใดประทับใจให้กลับไปเล่าให้ พ่อ แม่ ญาติพี่น้องฟัง แล้วให้บุคคลที่รับฟังเขียนความคิดเห็นลงในสมุดบันทึกการอ่าน แล้วนำกลับมาให้ครูตรวจ

๓. โครงการชมรมส่งเสริมการอ่าน

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่เป็นโครงการซึ่งหน่วยงานต่างๆ เช่น ห้องสมุด โรงเรียน ร้านจำหน่ายหนังสือ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเยาวชนและหนังสือเป็นแกนนำรวมกลุ่มผู้มีความสนใจหนังสือและการอ่านดำเนินการต่างๆ ที่เกี่ยวกับหนังสือและการส่งเสริมการอ่าน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ชมรม/สโมสรนักอ่าน

การรวมกลุ่มผู้มีความสนใจหนังสือและการอ่านเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการจัดหา อนุรักษ์ และเผยแพร่หนังสือ และจัดกิจกรรมการอ่าน

เยาวชนนักอ่านเล่า
ประสบการณ์การอ่าน

วิธีดำเนินการ

๑. การจัดหาหนังสือ ห้องสมุดที่ที่เป็นแกนนำอาจประสานกับชมรมเชิงธุรกิจ เช่น ชมรมของร้านหนังสือหรือสำนักพิมพ์ เพื่อเป็นแหล่งส่งหนังสือซึ่งจะได้รับประโยชน์ดังนี้

- ๑) เยาวชนได้หนังสืออ่านโดยไม่สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายมาก
- ๒) กระตุ้นความสนใจของเยาวชนด้านหนังสือ
- ๓) ห้องสมุดหรือโรงเรียนได้รับหนังสือจากแหล่งที่ร่วมมือแบบให้เปล่า

๒. รวบรวมรายชื่อหนังสือจากเยาวชนเพื่อจัดหาตามความต้องการของเยาวชน ทั้งนี้ครูและบรรณารักษ์ต้องจัดหาหนังสือสำหรับอ่านเท่านั้น ไม่ใช่หนังสือที่เป็นเกมต่างๆ พิมพ์รายชื่อ ข้อมูลบรรณานุกรม และราคาส่งให้ชมรมหนังสือ

๓. การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน มีแนวทางดังนี้

- ๑) จัดแข่งขันอ่านหนังสือตามรายชื่อหนังสือแนะนำให้อ่าน มีรางวัล เช่น ตีดาว ของรางวัล หรือป้ายประกาศยกย่อง เป็นต้น
- ๒) การสนทนา/อภิปรายเกี่ยวกับหนังสือและผู้แต่งร่วมกับครอบครัว โดยมีผู้ปกครอง บรรณารักษ์ อ่านหนังสือร่วมกัน และอภิปราย
- ๓) การอ่านหนังสือเฉพาะแนวตามความสนใจของสมาชิกกลุ่ม เช่น ชมรมนวนิยายวิทยาศาสตร์ ชมรมกวีนิพนธ์ เป็นต้น

ชมรมห้องสมุด

เป็นการรวมกลุ่มเยาวชนที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมของห้องสมุด เปิดโอกาสให้เยาวชนได้ทำความคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ทำให้เกิด

โครงการยุวบรรณารักษ์
ห้องสมุดโรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัยฯ

ความภาคภูมิใจในการมีส่วนร่วมในการบริการ สมาชิกชมรมห้องสมุดได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานห้องสมุด เช่น การเสนอข้อสื่อการอ่าน และร่วมจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน จัดได้ทั้งในห้องสมุดสถานศึกษา และห้องสมุดประชาชน

สรุป

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านสำหรับเยาวชนก่อนวัยรุ่นที่นำเสนอในหนังสือชวนเด็กไทยให้เป็นนักอ่าน (๒) นี้ เป็นตัวอย่างกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่จัดในต่างประเทศและในประเทศไทย เพื่อเป็นแนวทางสำหรับห้องสมุด โรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเยาวชนนำไปพิจารณาประยุกต์ใช้ตามความเหมาะสม เนื่องจากการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้เกิดประโยชน์แก่เยาวชนและสังคมมีสิ่งเกี่ยวข้องที่ต้องพิจารณาหลายด้าน สิ่งที่สำคัญได้แก่ ความสนใจและความต้องการของเยาวชนก่อนวัยรุ่น ความพร้อมของผู้จัดกิจกรรม รวมทั้งความ

เหมาะสมและคุณค่าของกิจกรรมต่อเยาวชนและสังคมในช่วงเวลาและโอกาสนั้นๆ

จากผลการวิจัยเรื่อง “กิจกรรมส่งเสริมการอ่านสำหรับเยาวชนก่อนวัยรุ่น” ปรากฏข้อมูลแนวทางการพิจารณากิจกรรมส่งเสริมการอ่านสำหรับเยาวชนก่อนวัยรุ่น ในด้าน ประเภท แนวเนื้อหา และลักษณะการจัดกิจกรรม กล่าวคือ ประเภทของกิจกรรมส่งเสริมการอ่านนี้เยาวชนก่อนวัยรุ่นสนใจในระดับมาก ได้แก่ กิจกรรมประเภทที่ใช้ทักษะการดูและการฟัง กิจกรรมที่ใช้ทักษะการดู และกิจกรรมที่จัดเป็นโครงการ แนวเนื้อหาของกิจกรรมที่ตรงกับความสนใจของเยาวชนส่วนใหญ่ คือ เรื่องเกี่ยวกับหนังสือโดยเฉพาะหนังสือที่ได้รับความนิยมแพร่หลายและหนังสือที่ได้รับรางวัล และเยาวชนก่อนวัยรุ่นยังสนใจกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเชิงวิชาการแขนงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และคอมพิวเตอร์อีกด้วย

อนึ่ง ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านสำหรับเยาวชนก่อนวัยรุ่น นอกจากพิจารณาสิ่งที่ตรงกับความสนใจของเยาวชนดังกล่าวแล้ว ควรคำนึงถึงเรื่องที่มีประโยชน์มากแต่เยาวชนอาจสนใจไม่มากนัก เช่น เรื่องเกี่ยวกับอาชีพและความแตกต่างด้านความสนใจและทักษะของเยาวชนตามเพศและกลุ่มอายุ เป็นต้น ควรให้ความสำคัญในเรื่องการเผยแพร่ข่าวสารการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้กว้างขวางโดยวิธีการและสื่อต่างๆ โดยเผยแพร่ข่าวสารผ่านสถานศึกษา สื่อโทรทัศน์และอินเทอร์เน็ต รวมทั้งเอกสารแผ่นพับและประชาสัมพันธ์ล่วงหน้าในช่วงเวลานานพอ เพื่อให้เยาวชนทุกกลุ่มมีโอกาสได้เข้าถึงกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ตรงกับความสนใจ ซึ่งจะทำให้การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านนั้นเกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า

TK
park

ศูนย์การเรียนรู้
อุทยานแห่งชาติ

บรรณานุกรม

TK
park
อุทยานการเรียนรู้

ภาษาไทย

กรมวิชาการ. (๒๕๓๑). *การเล่านิทานเพื่อนำไปสู่การอ่าน*. กรุงเทพฯ :
กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.

กรมวิชาการ. (๒๕๓๑). *การสร้างยอดนักอ่าน*. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ.

ประภาภรณ์ เคารพ. (๒๕๔๘). *เล่มนี้สิ่นำอ่านคำแนะนำจากเพื่อนถึงเพื่อน*.
กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยแห่งชาติ.

แมนมาส ขวลิต. (๒๕๔๖). "กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน." ใน *กิจกรรมส่งเสริม
การอ่าน ๗๗-๘๘*. กรุงเทพฯ : ศูนย์พัฒนาหนังสือ.

ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ. (๒๕๔๖). *กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน*. พิมพ์ครั้งที่
ที่ ๓. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต ๑. (๒๕๔๖). *รักการอ่าน สานสู่ฝัน*.
กรุงเทพฯ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต ๑.

ภาษาอังกฤษ

- Berman, Matt. (1995). *What Else Should I Read?: Guiding Kids to Good Books*. Vol. I. Englewood, Colo.: Libraries Unlimited.
- "Caldecott Categories." *The School Librarian's Workshop* 20, 5 (January 2000): 4.
- Fenn, Jane. "8 Ways your Librarian can Help Promote Literacy." *Principal Leadership (High School Ed.)* 5, 6 (2005): 49 - 51.
- Goodman, Rhonna. (1983). "Booktalking." in Libretto, Ellen V., ed. *New Directions for Young Adult Services*. pp. 93 - 97. New York : R.R. Bowker.
- Gordon, Anitra. "Helping Students Find Their Voices." *Book Report* 20, 4 (January - February 2002): 32.
- Johnson, Patricia M. "Seven Ways Children Will Love Reading." *Momentum* 33, 4 (November/December 2002): 55.
- Keith, Jackie. "Survivor in the Library." *Book Report* 20, 3 (November - December 2001): 24-26.
- Krepps, Kathy, Null, Mindy, and Pakowski, Kim. "Teen Reading Matter : Transforming Your High School Library for Literacy." *Knowledge Quest* 32, 1 (September - October 2003): 44.
- Libretto, Ellen V., ed. (1983). *New Directions for Young Adult Services*. New York: R.R. Bowker.

- Morshell, Margaret R. (1988). *An Introduction to the World of Children's Books*. 2nd ed. Aldershot: Gower.
- Nippold, Marilyn A.; Duthie, Jill K., and Larsen, Jennifer. "Literacy as a Leisure Activity : Free-time Preferences of Older Children and Young Adolescents." *Language, Speech, and Hearing Services in Schools* 36, 2 (April 2005): 93 - 102.
- Ray, Shiela G. (1979). *Children's Librarianship*. London: Clive Bingley.,
 "Reading Promotion Themes and Projects." *Library of Congress Information Bulletin* 61, 2 (2002): 46 - 47.
- Robotham, John S., and LaFleur, Lydia. (1976). *Library Programs : How to Select, Plan and Produce Them*. Metuchen,N.J.: Scrcrow Press.
- Sanacore, Joseph. "Promoting the Lifetime Habit in Middle School Students." *The Clearing House* 73, 3 (January 2000): 157 - 161.
- Seager, Andrew ; Roberts, Sarah J., and Lincoln, Carol Z. (1987). *Check This Out : Library Program Models*. Hampton, New Hamshire: RMC RE=earch.
- "Teen Reading Matters: Transforming your High School Library for Literacy." *Knowledge Quest* 32, 1 (September/ October 2003): 44.
- Trim, Mary. (2004). *Growing and Knowing : A Selection Guide for Children's Literature*. Muchen: K.G. Saur.

"We Love to Read." *Instructor* 111, 8 (May - June 2002): 44-46.

Yopp, Ruth Helen, and Yopp, Kallie Kay. "Tune with Text." *The Reading Teacher* 57, 3 (November 2003): 284-287.

Yutzey, Susan D. "Promoting Teen Read Week." *Book Report* 20, 3 (November - December 2001): 34-35.

จุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน
คือ ต้องการให้เยาวชนตระหนักในความสำเร็จของการอ่าน
และมีการอ่านเป็นกิจกรรมส่วนหนึ่งในชีวิต
การบรรลุเป้าหมายดังกล่าว
ผู้จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน
ต้องทำให้การอ่านเป็นประสบการณ์ที่ให้ทั้งสาระ
ความรู้ และความสนุกสนาน

ISBN 978-974-8284-28-6

9 789748 284286

หมวดเสริมความรู้ทั่วไป

ราคา ๑๕๐ บาท